

Raisio
KAUPUNKI

Talousarvio 2018

TALOUSSUUNNITELMA 2019–2020

**Kaupunginhallitus 30.10. ja 1.11.2017 § 368
Valtuusto 13.11.2017**

Sisällys

1. Kaupunginjohtajan katsaus	1
2. Talousarvion yleiset lähtökohdat	
2.1. Yleinen taloudellinen tilanne	4
2.2. Kuntien verotulot	4
2.3. Kuntien valtionosuudet	5
2.4. Talouden ja toiminnan lähtökohdat	5
3. Talousarvio-ohjeistukset	
3.1. Talousarvion noudattamista koskevat ohjeet	9
3.2. Talousarviolainat ja lainanottovaltuus	10
3.3. Tavoitteet kuntakonsernin tytäryhteisöille ja osakkuusyhteisöille	12
3.4. Tarkastuslautakunnan tavoitteet ja painopistealueet vuodelle 2018	15
3.5. Rasion kaupungin tilivelvolliset	16
4. Talousarvion tulojen ja menojen muodostuminen	
4.1. Yhteenveto keskusten luvuista	18
4.2. Rasion kaupungin verotulot	19
4.3. Rasion kaupungin valtionosuudet	20
4.4. Henkilöstö	21
4.5. Tuloslaskelma	22
4.6. Rahoituslaskelma	26
4.7. Yhteenveto investoinneista 2018-2020	27
5. Käyttötalous ja sitovat tavoitteet lautakunnittain	
5.1. Kaupunginhallitus	52
5.2. Sosiaali- ja terveystalouden lautakunta	62
5.3. Sivistyslautakunta	76
5.4. Vapaa-aikalautakunta	83
5.5. Ympäristölautakunta	88
5.6. Tekninen lautakunta	93

Liitteet:

Rasion väestöennuste ikäryhmittäin	98
Rasion kaupungin konserni jäsenyhteisöineen 2017	99

Sosiaali- ja terveystalouden maisemataulukot: erillisenä liitteenä

1.

***Kaupunginjohtajan
katsaus***

Valtiovarainministeriö ennustaa positiivista talousnäkymää vuodelle 2018. Julkisen talouden arvioidaan vahvistuvan ja velkaantumisen hidastuvan. Erityisesti vientimarkkinat vetävät, mikä näkyy Turun seudulla telakan ja autoteollisuuden hyvänä tuotantovolyymin kehityksenä. Työttömyys laskee ja verotulot parantuvat.

Myös Raision kaupungin taloudessa tapahtui käänne parempaan v. 2017. Verotulojen toteuma on ensimmäistä kertaa 2010-luvulla ylittämässä talousarvioon laaditun ennusteen. Samaan aikaan myös pitkään jatkunut talouden tasapainottamisohjelma on pysyvästi vähentänyt keskusten kustannuksia ja kulukasvut ovat jäämässä hyvin mataliksi. Tämä tarkoittaa, että lähtötaso vuoteen 2018 toteutuu alempana kuin mitä talousarviossa on ennakoitu.

Talousarvioehdotus vuodelle 2018 perustuu nykyiseen verotaseen. Ehdotus on laadittu 3,3 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. On kuitenkin todennäköistä, että suotuisan kehityksen aikana alijäämä ei tule toteutumaan niin suurena. Talousarvio valmistautuu vauhdittamaan yleistä talouskasvua. Kaupungin kasvun edellytysten tukeminen oikea-aikaisesti nopeuttaa työpaikkamäärän kehitystä, verotulojen kasvua ja parantaa yleisesti kaupungin elinvoimaisuutta pitkäksi aikaa.

Kaupungin strategian keskeiset painopisteet hyväksytään tulevalle valtuustokaudelle talousarvion yhteydessä. Tulevaa valtuustokautta määrittävät tavoitteet kaupungin vetovoiman kasvattamisesta, kaupungin kehittämisestä suurten keskustaan kohdistuvien muutosten myötä, tavoitteet hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä sekä digitaalisten palveluiden kehittämisestä.

Maakuntauudistuksen myötä sote-palvelut tullaan keskittämään uuden maakunnan alaisuuteen. Lakien olisi tarkoitus valmistua vuoden 2018 aikana ja maakunnan väliaikaishallinto aloittaisi toimintansa syksyllä 2018.

2.

Talousarvion yleiset lähtökohdat

2.1. Yleinen taloudellinen tilanne

Taloukasvun kannalta kokonaiskuva vuosista 2017–2019 on aiempia vuosia positiivisempi. Vuonna 2017 Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 2,9 %. Yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu työllisyyden kohenemisen tukemana. Yksityisten investointien painopiste on siirtymässä rakentamisesta teollisuuden tuotannollisiin investointeihin. Viennin kasvuedellytykset paranevat, koska vientikysyntä kasvaa ja yritysten kustannuskilpailukyky kohenee.

Maailmankauppa on kehittynyt myös myönteisesti viime vuoden lopulta lähtien. Turun seudulla ja Varsinais-Suomessa erityisesti Turun telakan ja Uudenkaupungin autotehtaan hyvä tilanne vauhdittaa taloukasvua. Vuonna 2018 taloukasvun ennustetaan jatkuvan edelleen vahvana, vaikka BKT:n kasvu hidastuu 2,1 prosenttiin.

Bruttokansantuotteen kasvu parantaa työllisyyttä ja työttömien määrä laskee hitaasti. Työttömyysasteen ennustetaan laskevan. Raisiossa työttömyys on kääntynyt selvään laskuun 2017 työttömyyden ollessa syyskuussa 8,9 % kun se samaan aikaan vuonna 2016 oli 11,3 %.

Vuonna 2017 kuntien tilanne on ollut odotettua parempi erityisesti verotulokasvun vuoksi. Yhteisöverot ovat kasvaneet ja myös kunnallisveron tilitykset ovat nousseet nollan tuntumaan poiketen aiemmista ennusteista. Kuntien toimintamenot kehittyvät erittäin maltillisesti kilpailukykysovimuksen päätösten, kuntatyönantajan eläkemaksun alentumisen ja taloudellisten sopeutustoimien vuoksi.

Valtion toimenpiteiden vaikutus on nettomääräisesti 129 miljoonaa euroa kuntataloutta heikentävä vuonna 2018. Valtio on tehnyt useita toimenpiteitä, joiden tavoitteena on vähentää kuntien menoja, mutta kunnat voivat omilla päätöksillään vaikuttaa merkittävästi siihen miten näiden toimien vaikutukset realisoituvat.

2.2. Kuntien verotulot

Maan hallitus on talousarvioesityksessä esittänyt keventävänsä ansiotuloverotusta vuonna 2018 kilpailukykysovimukseen liittyen. Veronkevennyksen arvioidaan alentavan kunnallisverotuloa 182 miljoonalla eurolla. Suurin yksittäinen muutos on työtulovähennyksen korottaminen, joka vähentää kunnallisverotuloa 115 miljoonalla eurolla. Aikaisemmin on jo tehty päätökset asuntolainojen korkovähennysoikeuden rajaamisesta ja lapsivähennyksen voimassaolon päättymisestä vuoden 2017 lopussa. Nämä toimet lisäävät arvion mukaan kuntien verotuloja yhteensä 51 miljoonaa. Kaikki edellä mainitut päätöserusteiset veromuutokset yhteensä alentavat kuntien verotuloja, mutta kompensoidaan kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta. Kompensoitavaksi määräksi muodostuu yhteensä 131 miljoonaa euroa.

Kilpailukykysovimuksessa on lisäksi sovittu erinäisistä palkansaajien maksuihin liittyvistä muutoksista vuosina 2017–2020. Nämä vaikuttavat kunnallisverotuloihin alentavasti myös vuoden 2017 jälkeen. Muutokset alentavat kunnallisverotuloja vuonna 2018 noin 100 miljoonalla eurolla vuoteen 2017 verrattuna. Näitä menetyksiä hallitus ei kompensoi.

Kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta korotetaan. Korotuksen suuruus on 1,03 prosenttiyksikkö vuodesta 2018 lähtien. Korotuksella tavoitellaan kuntien yhteisöverotulojen kasvua 60 miljoonalla eurolla, jolla kompensoidaan varhaiskasvatusmaksujen alentamisesta aiheutuvaa tulonmenetystä kunnalle. Yhteisöveron ryhmäosuus on arvion mukaan 31,35 % vuodelle 2018. Vuoden 2016 verotukseen liittyen tuli huomattava yksittäinen ennakontäydennysmaksu, josta kuntien osuus oli yli 200 miljoonaa. Erään liittyy epävarmuutta, mutta toteutuessaan yksittäistapauksella on merkittäviä vaikutuksia seuraavien vuosien kunnittaisiin jako-osuuksiin.

Kiinteistöveroprosenttien vaihteluvälit muuttuvat vuodelle 2018. Vuodelle 2018 maan hallitus esitti, että kiinteistöveroa korotetaan aikaisempien päätösten lisäksi 25 miljoonalla eurolla. Tällä kompensoidaan varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen alentamisen vaikutus kunnille.

Yleisen kiinteistöveroprosentin ja muun kuin vakituisen asuinrakennuksen ala- ja ylärajoja esitettiin korotettavan niin, että uudet vaihteluvälit olisivat 1,03–2,00 (ennen 0,93–1,80). Yleisen kiinteistöveron vaihteluvälin muuttamisella on vaikutuksia myös yleishyödyllisen yhteisön veroprosentin vaihteluväliin. Muutoksia esitettiin myös tuulivoimaloiden kiinteistöverotukseen.

Kiinteistöveroon esitetyt alarajan korotukset kuitenkin peruttiin myöhemmin, mutta esitetyt ylärajan korotukset pysyvät voimassa. Yleisen kiinteistöveroprosentin ja muun kuin vakituisen asuinrakennuksen veroprosentti tulee määrätä välillä 0,93–2,00 ja yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti vaihteluvälillä 0,00–2,00. Muut vaihteluvälit pysyvät ennallaan. Uudet muutokset on tarkoitus vahvistaa ennen kuin kuntien tulee ilmoittaa veroprosentit verohallinnolle.

Kuntaliiton arvion mukaan kaikkien verolajien osalta verotilitysten kasvu tulee olemaan koko maassa 1,8 % vuonna 2017. Vuodelle 2018 kasvuarvio tulee olemaan positiivinen ja kaikkien verolajien osalta 0,4 %. Arvion mukaan kunnallisverotilitykset kasvaisivat 0,3 %, yhteisöverot vähenisivät 0,5 % ja kiinteistöverot kasvaisivat 2,3 %. Vuonna 2017 koko maan keskimääräinen tuloveroprosentti on 19,91 %.

2.3. Kuntien valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa kohtuullisella verorasituksella. Tämä toteutetaan tasaamalla kuntien välisiä eroja palvelujen järjestämisen kustannuksissa sekä tulopohjissa. Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta; kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta. Kunnan valtionosuusrahoituksen kokonaisuutta arvioitaessa kummatkin valtionosuusjärjestelmän osat tulee ottaa huomioon. Valtionosuudet ovat laskennallisia.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen ehdotetaan 8 458 miljoonaa euroa, joka on 140 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2017 alkuperäisessä talousarviossa. Merkittävimmät muutokset kuntien vuoden 2018 valtionosuuden suuruuteen ovat kilpailukyky sopimukseen liittyvä vähennyksen kasvu 119 miljoonaa euroa sekä valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus, joka vähentää valtionosuuksia 177 miljoonaa euroa. Kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen ei tehdä vuodelle 2018 indeksikorotusta.

Merkittävimmät valtionosuutta lisäävät vaikutukset on veromenetysten kompensatio, joka lisää valtionosuutta 131 miljoonaa euroa ja varhaiskasvatusmaksujen alentamisen kompensatio 25 miljoonaa euroa.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosentti vuodelle 2018 on 25,34. Lisäystä vuodesta 2017 on 0,11 prosenttiyksikköä. Kuntien valtionosuuksien lopulliset päätökset saadaan vasta loppuvuonna.

2.4. Talouden ja toiminnan lähtökohdat

Raision kaupunki on toteuttanut toimenpiteitä talouden tasapainottamiseksi jo useamman vuoden ajan. Viimeisen neljän vuoden aikana toimintakulujen kasvu on ollut keskimäärin vain 1,5 % ja velkaa on lyhennetty noin 11 miljoonaa euroa. Taseen ylijäämä on 17 miljoonaa euroa.

Raision kaupungin toimintakulujen kasvu % 2008–2016

2008	10,20
2009	11,76
2010	5,98
2011	5,31
2012	5,28
2013	0,90
2014	1,90
2015	3,40
2016	0,80

Pitkään jatkunut talouden tasapainottamisohjelma on pysyvästi vähentänyt keskusten kustannuksia ja kulukasvut ovat jäämässä hyvin mataliksi. Tämä tarkoittaa, että lähtötaso vuoteen 2018 toteutuu matalampana kuin mitä 2017 talousarviossa on arvioitu. Myös verotulojen osalta käänne tapahtui vuoden 2017 aikana. Verotulot ovat arvion mukaan toteutumassa peräti 3,3 miljoonaa euroa korkeampina kuin alkuperäisessä talousarviossa.

Taloussuunnitelmat vuodelle 2019–2020 on laadittu kunnallisveroprosentin 19,75 mukaan. Veru- loennusteet näille vuosille on laadittu kuntaliiton ennusteiden mukaan. Valtionosuuksien arvioidaan vähentyvän suhteessa vuoden 2018 tasoon ilman toiminnallisia muutoksia noin 2 % vuodessa. Taloussuunnitelmavuodet 2019 ja 2020 on laadittu vuoden 2018 tulojen ja menojen tasolle huomioon ot- taen kuntaliiton veru- loennusteet. Taloussuunnitelmassa vuodelle 2020 ei ole huomioitu mahdollisen sosiaali- ja terveystalouden- sekä maakuntauudistuksen vaikutuksia. Mikäli alijäämä toteutuu budje- toidun suuruisena vuonna 2018, on harkittava verotasojen muutoksia vuodelle 2019 tai talous on saa- tettava tasapainoon muilla keinoin.

Väestö

Raision väestömäärä on ollut kasvussa vuonna 2017. Ennakkoväkiluku syyskuun lopulla 2017 oli 24 296, asukkaita oli 13 enemmän kuin vuoden alussa. Elo-syyskuussa asukasluku on yleensä pienim- millään, kun muualta opiskelupaikan saaneet ovat muuttaneet pois kotoa. Väestönkasvun arvioidaan jatkuvan myös vuonna 2018. Väestönkasvua tukevia asuntorakentamishankkeita on Raisiossa vireillä. Kaupungin väestöennuste on talousarvion liitteessä.

Työllisyys

Työttömyys on ollut laskussa Raisiossa vuoden 2017 aikana. Syyskuussa 2017 työttömiä työnhakijoita oli yhteensä 1 037 ja työttömyysprosentti oli 8,9. Työttömyysaste on laskenut 2,4 prosenttiyksiköllä vuoden 2016 syyskuusta vuoden 2017 syyskuuhun ja työttömien kokonaismäärä on pienentynyt 282 henkilöllä. Työttömyys on alentunut kaikissa ikäryhmissä, myös pitkäaikaistyöttömyys on ollut las- kussa.

Talousarvion keskeiset tunnusluvut

Kaupungin talousarvioehdotus on 3,9 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Bruttoinvestoinnit ovat yhteensä 12,5 miljoonaa euroa (ei sisällä Raision Vesi oy:n investointeja). Tä- män rahoittamiseksi kaupunki joutuu lisäämään 8,0 miljoonaa euroa velkaa. Tämän jälkeen Raisiolla on velkaa 63,0 miljoonaa euroa ja lisäksi konsernin tytäryhtiöille mahdollisesti annettava lyhytaikainen- luottolimiitti 2,0 miljoonaa euroa eli yhteensä 65,0 miljoonaa euroa (2 657 euroa / asukas), joka on edelleen Suomen kuntien keskiarvon alapuolella (31.12.2016 2 933/asukas).

TA2018 tunnusluvut	TA2018	muutos % vrt. TA2017	TA2017	TP2016
asukasluku	24 457	-0,3	24 540	24 276
henkilöstömäärä*	1 306	2,2	1 278	1 275
Henkilötyövuodet**	1 465	3,1	1 421	1 425
toimintatulot, M€	40,7	2,6	39,7	48,3
toimintamenot, M€	-164,6	2,0	-161,5	-168,2
toimintakate, M€	-123,9	1,8	-121,8	-119,9
verotulot, M€	100,0	4,3	95,9	98,1
valtionosuudet, M€	26,8	-4,5	28,1	30,4
vuosikate, M€	3,7	43,5	2,6	8,6
tulos, M€	-3,9	-14,3	-4,5	16,5
investoinnit, brutto M€	12,5	31,1	9,5	7,1
investoinnit, netto M€	10,7	43,3	7,5	-34,3
lainamäärä 31.12.2018, M€	65,0	1,8	63,9	51,2
uutta lainaa, M€	10,0	69,5	5,9	-4,1
lainaa yht. €/asukas	2 657	2,0	2 604	2 108

*) vakituiset työntekijät

***) henkilötyövuosi 2018 on arvio.

Luvussa on huomioitu lautakuntien uudet pysyvät vakanssiesitykset vuodelle 2018, 19 henkilötyövuotta.

Raision Vesi Oy:n on siirtynyt vuonna 2017 9 henkilötyövuotta.

Nuoret Kotkat ry:stä on siirtynyt +7 henkilötyövuotta vuonna 2017 ja + 8 htv vuonna 2018 ja Lupa auttaa-hankkeen henkilötyövuodet + 2 vuonna 2018.

3.

Talousarvio- ohjeistukset

3.1. Talousarvion noudattamista koskevat ohjeet

Talousarvion sitovuuden osalta kaupunginhallitus esittää noudatettavaksi seuraavaa käytäntöä:

1) Talousarvion sitovuus

- a) Talousarvion sitovuus on toimielimen tasolla. Mikäli lautakunnan talousarviovastuu koostuu useammasta palvelusta, lautakunta voi suorittaa siirtoja palvelujen kesken. Lautakunnittain esitetyt palvelut ja hinnat ovat ohjeellisia siten, että niiden muutoksilla ei saa olla kokonaiskustannuksia lisäävää vaikutusta. Resurssien uudelleen kohdennusten, uusien sopimusten, hankintojen yms. lautakunnan toimintaan liittyvien muutosten tulee aina parantaa tuottavuutta tai palvelun laatua. Sekä ulkoiset että sisäiset määrärahat ovat sitovia, mutta tili- ja vastuuvapauden edellyttämä sitovuus muodostuu ulkoisista menoista.
- b) Investointien sitovuus on hanketasolla. Lisäksi on monivuotisia hankkeita, joiden kokonaiskustannusarvio ja toteuttamisvuodet ovat sitovia. Nämä hankkeet on merkitty erikseen talousarviossa. Lautakunta hyväksyy hankkeidensa väliset määrärahasiirrot. Siirtoja ei saa tehdä kokonaiskustannusarvioltaan ja toteuttamisvuosiltaan sitovista hankkeista.

- 2) Lautakunnat laativat hyväksytyyn talousarvion perusteella yksityiskohtaisen käyttösuunnitelman palveluittain. Käyttösuunnitelman sisällöstä ja siihen tehtävistä muutoksista päättää lautakunta.
- 3) Talousarvion toteutumista seurataan toimielimissä kuukausittain. Kaupunginvaltuustolle laaditaan talouden toteutuman raportti maaliskuun lopun, kesäkuun lopun sekä syyskuun lopun tilanteesta.
- 4) Hallintosäännön mukaisesti kaupunginhallituksen konsernijaosto päättää virkojen ja työsuhteisten vakanssien perustamisesta talousarviossa varattujen määrärahojen puitteissa sekä niiden lakkauttamisesta ja virkasuhteen muuttamisesta työsuhteeksi. Valtuuston valitseminen viranhaltijoiden osalta päätösvaltaa em. asioissa käyttää valtuusto.
- 5) Strategisia tavoitteita voidaan muuttaa vain valtuuston päätöksellä. Tavoitteiden toteutumista tulee seurata toimielimissä toimintavuoden aikana ja tilinpäätöksessä tulee antaa selostus tavoitteiden toteutumisesta.
- 6) **KH:** Ration kaupunginvaltuuston 5.6.2017 hyväksymässä hallintosäännössä on luovuttu tilaaja-tuottajamallista. Talousarvioehdotuksessa luovutaan vastaavasti tilaaja-tuottajamalli -viittausten käytöstä.

Muut ohjeet

Investointeja, joiden kustannusarvio on yli 700 000 euroa, tai investointeja, joista valtuusto on erikseen niin päättänyt, ei saa aloittaa ilman kaupunginhallituksen lupaa.

Mikäli valtionosuutta saadaan kesken vuoden jo olemassa olevaan toimintaan, jonka menot ovat talousarviossa, valtionosuus kasvattaa vain tulomäärärahoja.

Kohderahoitteiset yksiköt eli nettoyksiköt

Suositus kunnan ja kuntayhtymän talousarvioksi ja –suunnitelmaksi määrittelee kohderahoitteisen yksikön seuraavasti: ” Kohderahoitusta sovelletaan palveluja tuottavissa tehtävissä kuten liikelaitoksissa, muissa taseyksiköissä sekä nettoperiaatteella toimivissa yksioissa, jotka saavat varsinaisen toimintansa rahoituksen kokonaan tai osittain korvauksena tuottamistaan palveluista.”

Talousarvio sisältää nettobudjettiyksiköt seuraavissa tulosityksiköissä:

konsernihallinto:	sähkökauppa
sosiaali- ja terveystalouden lautakunta:	työterveyshuolto
vapaa-aikalautakunta:	uimahalli
tekninen lautakunta:	tilapalvelut ja ruokapalvelut

Nettobudjettiyksikön sitova määräraha on nettomenot. Nettomenojen saavuttaminen sallii ulkopuolisen tulo- ja rahoituksen ylityksen sekä vastaavan suuruisten rahamenojen ylityksen ilman valtuuston käsittelyä.

Nettobudjettiyksiköt sisältyvät lautakuntien käyttösuunnitelmiin, ja niiden käyttösuunnitelmien toteutuminen esitetään tilinpäätöksessä.

3.2. Talousarviolainat ja lainanottovaltuutus

Kaupungin talousarvion lainanotto nettona on 8,0 miljoonaa euroa. Lainaa otetaan vuoden aikana 9,7 miljoonaa euroa ja lainojen lyhennysohjelma lyhentää lainoja 1,7 miljoonaa euroa. Edellä mainitun lisäksi kaupunki ottaa vuoden 2018 alusta käyttöön konsernitilin. Konsernitilin käyttöönottoon liittyen tulee erikseen määritellä lainanottovaltuutus konsernin tytäryhteisöjen luottolimiitiksi. Lainanottovaltuudeksi konsernin tytäryhteisöille esitetään yhteensä 2,0 miljoonaa.

Lainamäärä vuoden 2016 tilinpäätöksessä oli 51,2 miljoonaa euroa eli 2 109 €/asukas (asukkaita 24 276). Tämän hetkinen ennuste on, että kokonaislainamäärä vuoden 2017 lopussa on noin 55,0 miljoonaa euroa eli 2 254 €/asukas (asukkaita 24 400). Kokonaislainamäärän arvioidaan olevan vuoden 2018 lopussa 65,0 miljoonaa euroa eli 2 658 €/asukas (asukkaita 24 457). Kokonaislainamäärä sisältää luottolimitin lainanottovaltuuden konsernin tytäryhteisöille.

Kaupunginhallitus esittää, että lainan ottamisessa noudatetaan edelleen vuodesta 1991 lähtien voimassa ollutta ja 15.6.1998 § 120 tarkennettua delegointivaltuutusta.

Valtuuston tulee asettaa talousarviossa tai erikseen tekemällään päätöksellä ne rajat, joiden puitteissa lainanottovaltuuksia voidaan käyttää.

Kaupunginhallitus esittää seuraavaa lainanottoa koskevaa valtuutus päätöstä:

Kaupunginhallituksella on oikeus:

- 1) ottaa eurolainaa tai joukkovelkakirjalainaa tai vastaavaa siten, että nettolainanotto vuoden lopussa on 10,0 miljoonaa euroa sekä lisäksi
- 2) tehdä koronvaihtosopimuksia sekä sopimuksia muuttuvakorkoisen lainan enimmäis- ja vähimmäiskorosta enintään talousarviossa olevan lainakannan verran
- 3) käyttää johdannaisia, kuten korko- ja valuuttatermiinejä sekä korko- ja valuuttaoptioita suojautumistarkoituksessa.

Tilapäisluoton enimmäismäärä

Kaupunginhallitus esittää, että valtuusto oikeuttaisi kaupunginhallituksen ottamaan tilapäisluottoa maksuvalmiuden turvaamiseksi vuoden 2018 aikana 10 miljoonan euron määrään asti. Lainanottovaltuus sisältää myös konsernitilin käyttöön liittyvän luottolimiitin myöntämisen kaupungin tytäryhteisöille.

Vuodelle 2017 valtuusto on myöntänyt talousarvion yhteydessä kaupunginhallitukselle oikeuden ottaa tilapäisluottoa 8 miljoonaa euroa.

Maksuvalmius ja rahastot

Maksuvalmiuden odotetaan vuonna 2018 pysyvän suhteellisen vakaana. Maksuvalmiuden kehitys kytkeytyy pääasiassa investointien käynnistymiseen sekä tulojen kertymiseen suunnitellusti. Konsernitilin käyttöönoton myötä lisätään koko konsernin maksuvalmiuden kuukausittaista seurantaa.

Talousarviossa ei ole maksuvalmiutta tukevia rahastosiirtoja.

3.3. Tavoitteet kuntakonsernin tytäryhteisöille ja osakkuusyhteisöille

Uusi kuntalaki on tuonut vuodesta 2017 lukien muutoksia muun muassa kuntien kriisikuntakriteereihin. Tarkastelu laajenee kattamaan laajemmin koko konsernin toimintaa. Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää säädettyssä määräajassa. Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

- 1) kuntakonsernin vuosikate on negatiivinen (pl. harkinnanvarainen valtionosuuden korotus);
- 2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
- 3) asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla;
- 4) kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.

Tilinpäätöksen 2016 mukaan Raisiolla on kuntakonsernin taseessa ylijäämiä 14,8 miljoonaa, lainamäärä 3 679 euroa asukasta kohden ja suhteellinen velkaantuneisuus 54 %.

Muutokset kuntalaissa edellyttävät konserniohjauksen vahvistamista. Konserniohjauksen vahvistamiseksi on päätetty konsernitilin käyttöön otosta. Lisäksi tytäryhteisöjen hallitusten kokouksissa on läsnä konsernijohtoon kuuluvia. Uudella strategiakaudella olisi tarkoituksenmukaista luoda konserniyhteisöille mittaroidut taloustavoitteet ohjauksen ja raportoinnin vahvistamiseksi. Konserniyhteisöjen mittaroidut taloustavoitteet ja muut mahdolliset toiminnalliset tavoitteet tuodaan kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi vuoden 2018 aikana samassa yhteydessä, kun kaupunginvaltuusto hyväksyy strategian mittarit ja lautakuntaohittaiset tavoitteet.

Kaikille tytäryhteisöille yhteiset tavoitteet

Konserniyhteisöjen edellytetään raportoivan kirjallisesti kaupunginhallitukselle yhtiön tilinpäätöksestä ja keskeisistä tunnusluvuista. Lisäksi konserniyhteisöjen tulee raportoida toiminnastaan ja taloudestaan konsernijaostolle jaoston erikseen päättämällä tavalla.

Konserniyhtiöiden edellytetään selvittävän vuoden alussa konsernijaostolle velkarakenne, lainasuojaukset sekä kyseisenä talousarviovuotena erääntyvät lainat, takaukset tai muut sellaiset rahoitusjärjestelyt, jotka voivat edellyttää emokaupungin konserniohjetta. Pääsääntönä on, että konserniyhteisöt ottavat tarvitsemansa lainat emokaupungilta.

Lisäksi konserniyhteisöjen tulee kevään 2018 aikana antaa konsernijaostolle selvitys riskienhallinnasta yhtiössä.

Tytäryhteisöiden tavoitteet

Raision Vuokra-asunnot Oy As Oy Kuulaharjat

Omistus:

Raision kaupunki 100 %

Tavoite:

Raision Vuokra-asunnot Oy tarjoaa monipuolisia ja laadukkaita asumisvaihtoehtoja Raision kaupungissa. Kaupungin asunto-ohjelmassa määritetään yleiset tavoitteet kaupunkikonsernin asuntotuotannolle. Asuntojen käyttöaste pysyy korkealla tai paranee. Yhtiön talous on tasapainossa ja vuokrataso on kohtuullinen.

Kiinteistö Oy Kerttulan jäähalli**Omistus:**

Raision kaupunki 50 %, Raision Nuorisokiekko ry (RNK) 33 %, Skating Team Raisio STR 17 %.

Toiminta-ajatus:

Jäähalliyhtiö tuottaa jäähallipalveluja ylläpitämällä kahta jäähallia Kerttulan Liikuntakeskuksessa.

Tavoite:

Jäähalliyhtiö luo edellytykset jääurheilun harrastamiselle Raisiossa. Yhtiö tuottaa palveluita jääurheiluseuroille, koululaisille ja muille käyttäjille edullisesti. Yhtiö päättää vuoden aikana pidemmän ajan hallinnollisista järjestelyistä.

Merkittäviä kehittämistoimia:

Jäähallien kunnostaminen talousarvion puitteissa. Hallien valaistus uusitaan.

Raision Vesi Oy**Omistus:**

Raision kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus:

Yhtiön toimialana on vesihuoltoliiketoiminnan harjoittaminen. Yhtiö harjoittaa puhtaan talousveden ja jätevesien johtamista sekä vesijohto- ja viemäriverkostojen rakentamista ja ylläpitoa. Lisäksi yhtiön toimialaan kuuluvat vesihuoltoon liittyvät oheispalvelut.

Tavoite:

Veden hinta pysyy ennallaan. Veden laatu säilyy hyvänä ja täyttää viranomaisveloitteet. Yhtiön sopimukset, sitoumukset ja toimintatapa on päivitetty ja yhtiömuotoinen toimintatapa tuo tehokkuutta Raision vesihuollon toimintaan.

Merkittäviä kehittämistoimia:

Asiakirjojen, sopimusten ja dokumenttien saattaminen ajantasalle. Yhtiömuotoinen toimintatapa omaksutaan osana tehokkaampaa vesihuoltoa. Valmiussuunnitelma päivitetään ja pidetään valmiusharjoitus.

Eero Rantasen säätio

Tavoite: Säätio huolehtii taidekokoelman säilytyksestä, konservoinnista sekä esillä pidosta.

Muihin osakkuusyhtiöihin ja seudullisiin toimintoihin liittyviä tavoitteita

Raision Palvelutalosaatiö

Hulvelanpääteeseen rakennettavan senioritalon hanke suunnitellaan yhteistyössä Raision sosiaali- ja terveystoimen kanssa raisiolaisten vanhusten asumistarpeet huomioiden. Senioritalon hankkeen etenemisestä raportoidaan konsernijaostolle.

Muut yhtiöt ja toiminnot

Muiden osakkuusyhteisöjen osalta kaupunginhallitus määrittää yksityiskohtaisemmat tavoitteet erillispäätöksin. Konsernijaosto seuraa osakkuusyhteisöjen toimintaa.

3.4 Tarkastuslautakunnan tavoitteet ja painopistealueet vuodelle 2018

TOIMIELIN: TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tehtäväkuvaus:

Tarkastuslautakunta vastaa kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä sekä kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen yhteensovittamisesta. Uuden kuntalain 121 § 2 kohdan mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on muun ohella arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet, ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunta laatii valtuustolle annettavan arviointikertomuksen.

Tarkastuslautakunta tuottaa valtuustolle olennaista ja luotettavaa arviointitietoa strategiassa ja talousarviossa asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä kaupungin päätöksentekijöille hyödyllistä tietoa kaupungin tehtävien hoidon tarkoituksenmukaisuudesta, taloudellisuudesta, tuottavuudesta ja vaikuttavuudesta.

Vastuunalainen JHTT-tilintarkastaja antaa tilintarkastuskertomuksen vuosittain seuraavan vuoden toukokuun loppuun mennessä kaupungin hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tarkastamisen tuloksista. Tarkastuslautakunta seuraa lakisäätöisen tilintarkastuksen toteutumista sopimuksen mukaisesti.

Toimintaympäristön kuvaus ja muutokset:

Tilintarkastusta suoritetaan noin 75 päivää vuodessa, ja sen lisäksi tilintarkastaja avustaa tarkastuslautakuntaa arviointityössä ja arviointikertomuksen laatimisessa noin 10 päivää vuodessa. Tarkastuslautakuntaan kuuluu viisi jäsentä. Tarkastuslautakunnan sihteerinä toimii kaupungin konsernihallinnon henkilö, jonka tehtäväkuvaan on sisällytetty tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät.

Tavoitteet:

Tarkastuslautakunnan tavoitteena on selvittää, onko kaupunkia johdettu valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti ja tuloksellisesti ja tuleeko kaupungin tilintarkastus asianmukaisesti suoritetuksi. Arviointikertomus laaditaan siten, että siitä ehditään saamaan lautakuntien ja kaupunginhallituksen lausunto valtuuston kesäkuun kokoukseen, jossa käsitellään tilinpäätöstä.

Painopistealueet:

Tarkastuslautakunnan painopistealueet vaihtelevat vuosittain tarkastuslautakunnan tarkastussuunnitelmassa esitetyllä tavalla. Vuosittain seurataan yhden keskuksen talousarviossa asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista sekä muita keskuksia tarpeen mukaan.

3.5. Raision kaupungin tilivelvolliset

Kuntalain mukaan tilintarkastuskertomuksessa annetaan mm. lausunto sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä esitys vastuuvapauden myöntämisestä sekä mahdollisesta tilivelvolliseen kohdistuvasta muistutuksesta.

Raision kaupungin tilivelvollisiksi määritellään seuraavat tahot:

- kaupunginhallituksen jäsenet
- lautakuntien ja niiden jaostojen jäsenet
- kaupunginjohtaja
- talousjohtaja
- keskusten johtajat
- keskusten talouspäälliköt
- johtosäännöissä kunkin keskuksen tulosaluejohtajaksi tai heitä vastaavaksi määritellyt henkilöt

Vaikka tilivelvollisten luettelossa ei ole kaikista esimiehistä mainintaa, se ei poissulje vastuuta oman organisaation toiminnasta ja taloudesta.

4.

Talousarvion tulojen ja menojen muodostuminen

4.1. Yhteenveto keskusten luvuista

Vuodet 2016-2018 keskuksittain	TP2016			TA2017			TA2018			TA2018		
	menot	tulot	netto	menot	tulot	netto	Lautakunnat			KH		
							menot	tulot	netto	menot	tulot	netto
Konsernihallinto	-5 591 242	2 492 117	-3 099 125	-5 062 249	3 298 781	-1 763 468	-5 594 192	3 161 520	-2 432 672	-5 666 822	3 161 520	-2 505 302
Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta	-100 560 137	28 413 053	-72 147 084	-98 230 315	26 611 178	-71 619 137	-99 873 659	27 757 075	-72 116 584	-100 173 659	27 757 075	-72 416 584
Sivistyslautakunta	-29 793 269	3 033 429	-26 759 840	-29 448 499	2 577 947	-26 870 552	-29 856 837	2 570 391	-27 286 446	-29 834 207	2 570 391	-27 263 816
Vapaa-aikalautakunta	-3 824 924	1 060 266	-2 764 658	-3 596 206	1 146 541	-2 449 665	-3 402 145	1 069 891	-2 332 254	-3 426 355	1 069 891	-2 356 464
Ympäristölautakunta	-1 176 624	743 572	-433 052	-1 282 929	708 002	-574 927	-1 282 929	765 578	-517 351	-1 282 929	765 578	-517 351
Tekninen lautakunta	-28 030 319	13 290 392	-14 739 927	-23 832 507	5 339 181	-18 493 326	-24 047 507	5 242 098	-18 805 409	-24 237 507	5 392 098	-18 845 409
Koko kaupunki	-168 976 515	49 032 829	-119 943 686	-161 452 705	39 681 630	-121 771 075	-164 057 269	40 566 553	-123 490 716	-164 621 479	40 716 553	-123 904 926
							2,0 %			2,0 %	2,6 %	-1,8 %

4.2. Rasion kaupungin verotulot

Verotulot koostuvat kunnallisverosta, yhteisöverosta ja kiinteistöverosta. Kuntalain mukaan valtuuston on päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista.

Veroprosentit	2015	2016	2017	2018
Tuloveroprosentti	19,75	19,75	19,75	19,75
Kiinteistöveroprosentit				
Yleinen kiinteistöveroprosentti	1,25	1,25	1,25	1,25
Vakituinen asuinrakennus	0,45	0,45	0,45	0,45
muut asuinrakennukset	0,80	0,80	0,93	0,93
voimalaitokset	1,25	1,25	1,25	1,25
yleishyödylliset yhdistykset	0,75	0,75	0,75	0,75
rakentamaton rakennuspaikka	3,00	3,00	3,00	3,00

Rasion kaupungin tuloveroprosentti vuoden 2018 talousarvion laadinnassa on 19,75.

Kuluvana vuonna verotulojen kehitys on ollut odotettua parempaa. Kilpailukyky sopimuksen vaikutuksia ei ole täysin pystytty arvioimaan ja aikaisemmasta poiketen kaikkien verotulojen yhteensä arvioidaan kasvavan vuonna 2017 noin miljoonalla eurolla verrattuna vuoteen 2016. Erityisesti kunnallisverotulot kasvavat aiemmista negatiivisen kasvun ennusteista poiketen noin 0,3 % eli 0,3 miljoonalla eurolla. Kunnallisverotulojen odotettua parempi kehitys on johtunut pääsääntöisesti palkkasumman kasvusta.

Kuntaliiton ennusteen mukaan veroperustemuutokset sekä muut veromuutokset vähentävät kuntien tuloja. Ennusteet on arvioitu tämän hetkisen väestön perusteella eikä ota huomioon mahdollista väestölisäystä ja/tai työllisyyden paranemista kunnittain. Kuntaliiton arvioiden mukaan Rasion kaupungin kunnallisverot eivät kasvaisi vuonna 2018 verrattuna vuoden 2017 verotulojen toteumaan. Kuntaliiton ennusteen mukaiseen kunnallisverotuottoon vuodelle 2018 on lisätty 0,8 miljoonaa euroa perustuen väestön lisäykseen ja työllisyyden parantumiseen. Kunnallisverotuotto vuodelle 2018 arvioidaan olevan 86,4 miljoonaa euroa ja kasvua 0,9 % vuoden 2017 toteumaan verrattuna.

Yhteisöveron ryhmäosuus nousee vuodelle 2018. Korotuksella kompensoidaan varhaiskasvatusmaksujen alenemisen vaikutuksia kunnille. Yhteisöveron ennusteessa on mukana vuoden 2016 verotukseen liittyvä yksittäinen ennakkotäydennysmaksu, johon liittyy epävarmuutta. Kuntaliiton ennusteen mukaan yhteisöveron tuotoksi arvioidaan 5,9 miljoonaa euroa ja laskua vuoden 2017 ennustettuun toteumaan on 0,8 %.

Kiinteistöveroprosenttien vaihteluvälit muuttuvat vuodelle 2018. Yleisen kiinteistöveroprosentin ja muun kuin vakituisen asuinrakennuksen ala- ja ylärajoja esitettiin korotettavan niin, että uudet vaihteluvälit olisivat 1,03–2,00 (ennen 0,93–1,80). Yleisen kiinteistöveron vaihteluvälin muuttamisella on vaikutuksia myös yleishyödyllisen yhteisön veroprosentin vaihteluväliin. Muutoksia esitettiin myös tuulivoimaloiden kiinteistöverotukseen.

Kiinteistöveroon esitetyt alarajan korotukset kuitenkin peruttiin myöhemmin, mutta esitetyt ylärajan korotukset pysyivät voimassa. Yleisen kiinteistöveroprosentin ja muun kuin vakituisen asuinrakennuksen veroprosentti tulee määrätä välillä 0,93–2,00 ja yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti vaihteluvälillä 0,00–2,00. Muut vaihteluvälit pysyivät ennallaan.

Raision kaupungin nykyiset kiinteistöveroprosentit ovat uuden esitetyn lainsäädännön mukaiset. Talousarvio on laadittu niin, että Kiinteistöveroprosentit pidetään ennallaan vuonna 2018. Näin ollen kiinteistöverotuoton oletetaan pysyvän vuonna 2018 noin kuluvan vuoden toteuman tasolla eli kiinteistöveron tuotoksi arvioidaan 7,6 miljoonaa euroa.

Verotulojen ennustetaan kasvavan vuonna 2018 0,7 % eli 0,7 miljoonaa euroa verrattuna vuoden 2017 arvioituun toteumaan. Kunnallisverotulot nousevat 0,9 %, yhteisöverotulot laskevat 0,8 % ja kiinteistöverotulot pysyvät lähes ennallaan. Yhteensä verotuottoja vuodelle 2018 arvioidaan kertyvän 100 miljoonaa euroa ja kasvua vuoden 2017 muutettuun talousarvioon on 3,6 % eli 3,5 miljoonaa euroa. Verotulot on arvioitu Kuntaliiton arvioiden mukaisina tuloveroprosentilla 19,75 poikkeuksena kunnallisverotulot, joihin on lisätty 800 000 euroa vuodelle 2018.

Verotulot 1000 €	TP2015	TP2016	TAM2017	EN2017	TA2018	TS2019	TS2020
Kunnallisvero	84 900	85 391	83 699	85 660	86 449	87 729	90 723
muutos%	0,9 %	0,6 %	-2,0 %	0,3 %	0,9 %	5,3 %	5,9 %
Yhteisövero	5 898	5 042	5 128	5 974	5 929	6 118	6 370
Muutos%	13,6 %	-14,5 %	1,7 %	18,5 %	-0,8 %	21,7 %	6,6 %
Kiinteistövero	7 496	7 697	7 675	7 626	7 626	7 626	7 626
Muutos%	1,6 %	2,7 %	-0,3 %	-0,9 %	0,0 %	0,7 %	0,0 %
Yhteensä	98 294	98 130	96 502	99 260	100 004	101 473	104 719
Muutos%	1,6 %	-0,2 %	-1,7 %	1,2 %	0,7 %	1,5 %	3,2 %

4.3. Raision kaupungin valtionosuudet

Raision kaupungin valtionosuusarvio vuonna 2018 on 26,8 miljoonaa euroa. Valtionosuuden vähenevät arviolta 1,4 miljoonaa euroa verrattuna vuoteen 2017. Arviossa ei ole opetus- ja kulttuuriministeriön osalta käytössä kuntakohtaista arviota, vaan arviona on kuluvan vuoden tason säilyminen.

Valtionosuusrahoituksessa merkittävimmät muutokset vuonna 2018 johtuvat kilpailukykysojuksesta ja kustannustenjaon tarkistuksesta. Veromenetysten kompensatio lisää kuntien valtionosuutta. Toimenpiteiden kokonaisvaikutus on kuntataloutta heikentävä. Raision osalta merkittävin vähennys on kilpailukykysojukseen liittyen 85 €/ asukas eli noin 2,1 miljoonaa euroa. Veromenetysten kompensatio tarkoittaa Raisiolle noin 0,6 miljoonaa euroa lisäystä valtionosuuksiin.

Valtionosuudet on arvioitu Kuntaliiton laskelmien mukaisina ja lopulliset päätökset saadaan vasta loppuvuodesta.

Valtionosuudet 1000 €	TP2015	TP2016	TA2017	P2017	TA2018	TS2019	TS2020
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	31 825	33 855	30 407	30 694	29 195	28 611	28 039
verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	-367	-432	-358	-342	-202	-202	-202
Muut opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-3 070	-2 998	-1 968	-2 180	-2 180	-2 180	-2 180
Järjestelmämuutoksen tasaus	0	0	0	0	0	0	0
Valtionosuudet yhteensä	28 388	30 425	28 082	28 172	26 813	26 229	25 657
Muutos %	1,0 %	-0,6 %	-8,3 %	0,3 %	-4,5 %	-2,2 %	-2,2 %

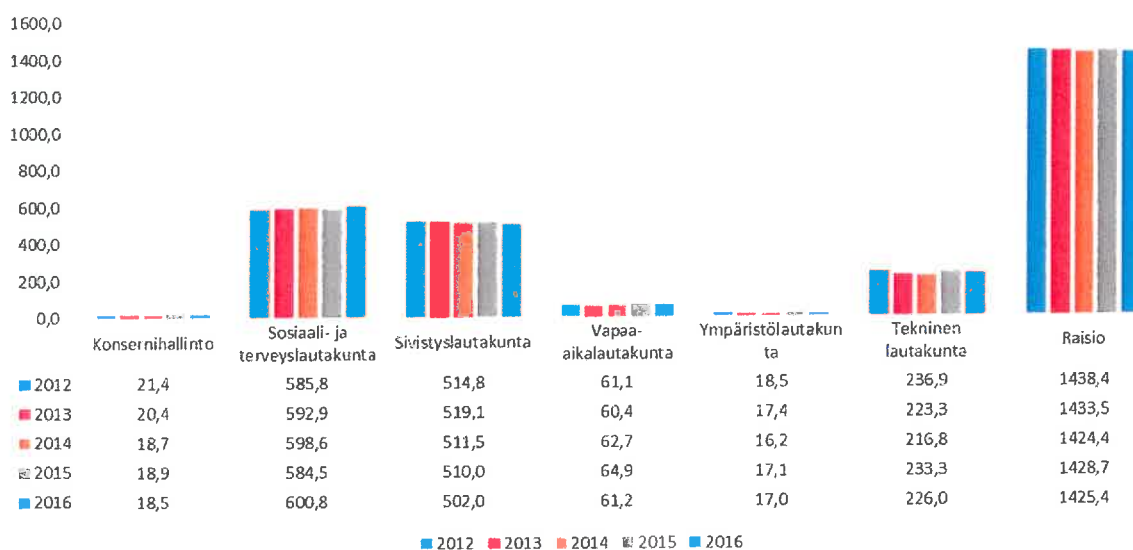
4.4. Henkilöstö

Henkilöstön kokonaismäärää seurataan vuosittain lautakunnittain tehtyinä henkilötyövuosina. Henkilötyövuoteen lasketaan kaikki palkalliset työssäolo – ja poissaolopäivät.

Raision kaupungin henkilöstön määrä henkilötyövuosina vuonna 2016 oli 1 425,4. Työvoiman määrä väheni 3,3 henkilötyövuotta edelliseen vuoteen verrattuna. Konsernihallinnon työvoima väheni 0,4 htv, sosiaali- ja terveyskeskuksen työvoima kasvoi 16,2 htv, sivistyskeskuksen työvoima väheni 11,7 htv ja teknisen keskuksen työvoima väheni 7,4 htv vuoteen 2015 verrattuna.

Viiden vuoden tarkastelujaksolla (2012–2016) kaupunkitasoinen henkilötyövuosien määrä on ollut taysaisessa lievässä laskussa (muutos -13 htv, -0,9 %). Vuotta 2015 lukuun ottamatta henkilötyövuosimäärä on vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna. Vuodesta 2014 vuoteen 2015 htv kasvoi hiukan (0,3 %), koska vertailuvuonna 2014 toteutettiin tavallista laajempia säästötoimia (mm. lomautukset).

Henkilötyövuodet (palkallinen työssäolo) lautakunnittain 2012-2016

Kunta-alan virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 1.2.2017–31.1.2018. Mahdollisista tulevan sopimuskauden palkanmuutoksista ei ole vielä tietoa. Valtakunnallisen kilpailukykysovimuksen mukaisesti lomarahoja leikataan vuosina 2017–2019 30 prosentilla sopimuskauden 2014–2016 tasosta. Lomarahojen leikkausten kustannusvaikutus leikataan kunnilta valtion osuuksissa. Henkilöstökustannusten vertailussa tulee ottaa huomioon, että vuoden 2017 talousarviossa on ollut 1 200 000 euron henkilöstösäästö.

Henkilöstökustannukset 1000 €	TP2014	TP2015	TP2016	TA2017	TA2018
Palkat ja palkkiot	51 163	51 505	52 182	51 715	54 126
Muutos%	0,3 %	0,7 %	1,3 %	-0,5 %	4,7 %
Eläkekulut	12 860	12 894	12 465	11 902	12 192
Muut henkilösivukulut	2 834	2 958	3 095	2 495	2 333
Henkilöstökulut yhteensä	66 857	67 357	67 742	66 111	68 652
Muutos%	0,2 %	0,7 %	0,6 %	-2,5 %	3,8 %

4.5. Tuloslaskelma

6.11.2017+

	TP2016 1 000 €	TA2017 ALKUP. 1 000 €	TA2018/ltk €	TA2018/KH €	TS2019 1 000 €	TS2020 1 000 €
TOIMINTATULOT	48 267	39 682	40 566 553	40 716 553	40 716	40 716
+ MYYNTITULOT	29 783	23 634	23 575 965	23 575 965	23 576	23 576
+ MAKSUTULOT	8 150	7 859	8 061 299	8 061 299	8 061	8 061
+ TUET JA AVUSTUKSET	4 046	1 515	2 310 216	2 310 216	2 310	2 310
+ MUUT TOIMINTATULOT	6 288	6 673	6 619 073	6 769 073	6 769	6 769
TOIMINTAMENOT	-168 211	-161 453	-164 057 269	-164 621 479	-164 081	-164 081
- HENKILÖSTÖMENOT	-67 249	-66 111	-68 577 445	-68 651 655	-68 602	-68 602
- PALVELUJEN OSTOT	-73 529	-73 648	-74 685 443	-75 085 443	-74 685	-74 685
- AINEET, TARVIKKEET JA TAVAR	-10 955	-9 098	-9 349 482	-9 349 482	-9 349	-9 349
- AVUSTUKSET	-11 920	-7 974	-7 596 500	-7 596 500	-7 597	-7 597
- MUUT TOIMINTAMENOT	-4 558	-4 621	-3 848 399	-3 938 399	-3 848	-3 848
TOIMINTAKATE	-119 944	-121 771	-123 490 716	-123 904 926	-123 365	-123 365
+ VEROTULOT	98 130	95 920	99 206 000	100 006 000	101 475	104 721
+ VALTIONOSUUEDET	30 425	28 082	26 813 278	26 813 278	26 229	25 657
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	-29	320	745 000	745 000	745	745
+ KORKOTULOT	85	620	615 000	615 000	615	615
+ MUUT RAHOITUSTULOT	802	700	930 000	930 000	930	930
- KORKOMENOT	-899	-1 000	-800 000	-800 000	-800	-800
- MUUT RAHOITUSMENOT	-17	0	0	0	0	0
VUOSIKATE	8 582	2 551	3 273 562	3 659 352	5 084	7 758
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
- SUUNNITELMAN MUK. POISTOT	-8 649	-7 060	-7 516 714	-7 518 150	-7 517	-7 517
SATUNNAISET ERÄT						
+ SATUNNAISET TULOT	16 585	0	0	0	0	0
- SATUNNAISET MENOT	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	16 518	-4 510	-4 243 152	-3 858 798	-2 433	241
- POISTOERON LISÄYS	0	0	0	0	0	0
+ POISTOERON VÄHENNYS	7	0	203	203	0	0
- VARAUSTEN LISÄYS	0	0	0	0	0	0
+ VARAUSTEN VÄHENNYS	0	0	0	0	0	0
- RAHASTOJEN LISÄYS	0	0	0	0	0	0
+ RAHASTOJEN VÄHENNYS	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	16 525	-4 510	-4 242 949	-3 858 595	-2 433	241

Selite	TP2015	TP2016	TA2017	TA2018 LTK	TA2018 KH
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	-29 763 948	-30 493 884	-23 634 410	-23 575 965	-23 575 965
Maksutuotot	-7 637 984	-8 150 274	-7 859 151	-8 061 299	-8 061 299
Tuet ja avustukset	-4 937 876	-4 045 987	-1 514 922	-2 310 216	-2 310 216
Vuokratuotot	-5 437 517	-5 682 829	-5 541 837	-5 490 887	-5 640 887
Muut toimintatuotot	-1 801 899	-659 860	-1 131 310	-1 128 186	-1 128 186
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-49 579 224	-49 032 834	-39 681 630	-40 566 553	-40 716 553
TOIMINTAKULUT					
Palkat ja palkkiot	51 504 948	51 203 216	51 714 560	54 065 071	54 126 378
Eläkekulut	12 894 105	12 607 889	11 901 665	12 182 105	12 192 374
Muut henkilösivukulut	2 957 767	3 437 720	2 494 975	2 330 269	2 332 903
Henkilöstökulut yhteensä	67 356 820	67 248 825	66 111 200	68 577 445	68 651 655
Palvelujen ostot	73 590 821	73 955 877	73 647 947	74 685 443	75 085 443
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	10 743 401	11 239 617	9 098 440	9 349 482	9 349 482
Avustukset	11 398 765	11 920 457	7 974 428	7 596 500	7 596 500
Vuokrat	3 723 339	3 696 041	3 881 399	3 863 205	3 953 205
Muut toimintakulut	826 590	915 798	739 291	-14 806	-14 806
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	167 639 736	168 976 615	161 452 705	164 057 269	164 621 479
TOIMINTAKATE	118 060 512	119 943 781	121 771 075	123 490 716	123 904 926
Verotulot	-98 293 724	-98 130 154	-95 920 000	-99 206 000	-100 006 000
Valtionosuudet	-28 388 442	-30 424 557	-28 081 591	-26 813 278	-26 813 278
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	-214 582	-145 571	-620 000	-615 000	-615 000
Muut rahoitustuotot	-870 335	-1 068 824	-700 000	-930 000	-930 000
Korkokulut	1 021 854	959 863	1 000 000	800 000	800 000
Muut rahoituskulut	276 006	283 772			
VUOSIKATE	-8 408 711	-8 581 690	-2 550 516	-3 273 562	-3 659 352
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunn.mukaiset poistot	8 914 546	8 648 642	7 060 463	7 516 714	7 518 150
Arvonalentumiset	5 875				
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot		-16 585 278			
Satunnaiset kulut					
TILIKAUDEN TULOS	511 710	-16 518 326	4 509 947	4 243 152	3 858 798
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	-13 602	-6 799	-303	-203	-203
Varausten lis.(-)tai väh.(+)					
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	498 108	-16 525 125	4 509 644	4 242 949	3 858 595

Selite	TP2015	TP2016	TA2017	TA2018 LTK	TA2018 KH
TUOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	-38 465 098	-39 657 372	-32 475 558	-32 205 035	-32 205 035
Maksutuotot	-7 949 080	-8 459 200	-8 135 596	-8 332 033	-8 332 033
Tuet ja avustukset	-4 937 876	-4 045 987	-1 514 922	-2 310 216	-2 310 216
Vuokratuotot	-18 280 180	-18 219 344	-18 413 738	-18 847 146	-18 997 146
Muut toimintatuotot	-1 802 709	-663 195	-1 131 310	-1 128 186	-1 128 186
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-71 434 943	-71 045 098	-61 671 124	-62 822 616	-62 972 616
TOIMINTAKULUT					
Palkat ja palkkiot	51 504 948	51 203 216	51 714 560	54 065 071	54 126 378
Eläkekulut	12 894 105	12 607 889	11 901 665	12 182 105	12 192 374
Muut henkilösivukulut	2 957 767	3 437 720	2 494 975	2 330 269	2 332 903
Henkilöstökulut yhteensä	67 356 820	67 248 825	66 111 200	68 577 445	68 651 655
Palvelujen ostot	82 564 889	83 389 120	82 736 540	83 555 247	83 955 247
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	10 781 945	11 282 061	9 127 440	9 379 482	9 379 482
Avustukset	11 398 765	11 920 457	7 974 428	7 596 500	7 596 500
Vuokrat	16 566 001	16 232 553	16 753 300	17 219 464	17 309 464
Muut toimintakulut	827 045	915 848	739 291	-14 806	-14 806
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	189 495 465	190 988 864	183 442 199	186 313 332	186 877 542
TOIMINTAKATE	118 060 522	119 943 766	121 771 075	123 490 716	123 904 926
Verotulot	-98 293 724	-98 130 154	-95 920 000	-99 206 000	-100 006 000
Valtionosuudet	-28 388 442	-30 424 557	-28 081 591	-26 813 278	-26 813 278
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	-214 582	-145 571	-620 000	-615 000	-615 000
Muut rahoitustuotot	-870 335	-1 068 824	-700 000	-930 000	-930 000
Korkokulut	1 021 854	959 863	1 000 000	800 000	800 000
Muut rahoituskulut	276 006	283 772			
VUOSIKATE	-8 408 701	-8 581 705	-2 550 516	-3 273 562	-3 659 352
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunn.mukaiset poistot	8 914 546	8 648 642	7 060 463	7 516 714	7 518 150
Arvonalentumiset	5 875				
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot		-16 585 278			
Satunnaiset kulut					
TILIKAUDEN TULOS	511 720	-16 518 341	4 509 947	4 243 152	3 858 798
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	-13 602	-6 799	-303	-203	-203
Varausten lis.(-)tai väh.(+)					
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	498 118	-16 525 140	4 509 644	4 242 949	3 858 595

Sisäiset ostot ja myynnit

	Ostot TP 2016	Myynnit TP 2016	Ostot TA 2017	Myynnit TA 2017	Ostot TA 2018	Myynnit TA 2018
1 <u>Konsernihallinto</u>	1 356 616	1 023 655	1 361 422	1 027 429	1 355 241	1 017 247
110 Konsernihallinto	1 356 616	1 023 655	1 361 422	1 027 429	1 355 241	1 017 247
Maksuliikenne- ja rahoituspalvelut		163 312		167 680		151 181
Kirjanpito- ja asiakaspalvelut		272 212		271 932		224 914
Henkilöstöhallinnon palvelut		238 171		186 869		183 927
Työterveyspalvelut		301 154		321 720		380 540
Työsuojelupalvelut		48 806		79 228		76 685
2 <u>Sosiaali- ja terveystalokunta</u>	5 157 710	833 382	5 520 569	765 000	5 646 120	758 000
210 Hallintopalvelut	100 070	2 758	107 125	0	132 322	0
215 Erikoissairaanhoido	0	0	0	0	254	0
220 Vastaanottopalvelut	912 707	0	901 575	0	893 555	0
225 Kuntoutuspalvelut	116 620	0	132 876	0	145 543	0
230 Suun terveydenhuolto	256 353	0	306 845	0	321 252	0
235 Työterveyshuolto	183 882	715 623	213 651	650 000	200 967	650 000
Työterveyshuolto		715 623		650 000		650 000
240 Perhepalvelut	241 217	0	215 016	0	210 874	0
245 Aikuissosiaalityö	262 194	0	287 357	0	318 421	0
250 Vammais- ja palvelusetelipalvelut	591 294	0	610 137	0	617 566	0
255 Aikuisten psykososiaaliset palvelut	133 518	0	128 794	0	129 610	0
260 Hoito- ja hoivapalvelut	2 359 855	115 000	2 617 193	115 000	2 675 756	108 000
Palveluasuminen		115 000		115 000		108 000
3 <u>Sivistyslautakunta</u>	9 122 420	411 966	9 145 075	52 190	9 101 850	52 190
310 Hallintopalvelut	36 362	330 708	47 091	0	47 622	0
320 Lukio	927 842	27 165	929 910	20 400	905 343	20 400
Koulutilojen vuokrat		27 165		20 400		20 400
330 Perusopetus	5 319 568	26 495	5 301 847	31 790	5 383 135	31 790
Koulutilojen vuokrat		26 495		31 790		31 790
335 Työväenopisto	68 180	0	71 340	0	65 735	0
340 Varhaiskasvatus	2 770 468	27 598	2 794 887	0	2 700 015	0
4 <u>Vapaa-aikalautakunta</u>	3 032 012	211 996	3 006 774	189 171	3 204 126	192 694
405 Vapaa-aikalautakunta	0	0	348	0	337	0
410 Kirjastopalvelut	369 534	0	351 727	0	335 833	0
420 Kulttuuripalvelut	211 717	7 725	198 856	9 350	218 595	15 300
Muun kulttuuritoiminnan vuokrat		7 725		9 350		15 300
430 Liikuntapalvelut	2 081 428	200 972	2 045 934	179 821	2 283 641	177 394
Sisäliikuntatilojen vuokrat		21 872		17 255		17 000
Ulkoliikuntapaikkojen vuokrat		22 260		18 921		12 460
Uimahallipalvelut		156 841		143 645		147 934
440 Nuorisopalvelut	369 332	3 298	409 909	0	365 720	0
5 <u>Ympäristö- ja rakennusvalvontalautakunta</u>	119 416	12 894	118 914	17 800	121 123	14 800
510 Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	119 416	12 894	118 914	17 800	121 123	14 800
Rakennusvalvontapalvelut		5 489		11 000		8 000
Ympäristövalvontapalvelut		7 405		6 800		6 800
6 <u>Tekninen lautakunta</u>	3 222 547	19 516 829	2 836 740	19 937 904	2 827 603	20 221 132
610 Talous- ja hallintopalvelut	110 570	492 501	73 151	496 818	76 972	517 667
Palkkahallintopalvelut		336 266		351 701		356 426
Puhelinmaksut		72 794		71 090		64 534
Postimaksut		50 903		34 842		56 900
Työsuojelupalvelut		32 538		39 185		39 807
620 Tietohallintopalvelut	42 446	1 148 778	45 822	1 356 300	45 519	1 272 450
Tietohallintopalvelut		1 148 778		1 356 300		1 272 450
630 Tilapalvelut	1 433 263	15 626 782	1 374 988	16 061 348	1 366 314	16 378 276
Rakennusten vuokrat		11 635 667		11 963 610		12 448 734
Ruokapalvelut		3 991 115		4 097 738		3 929 542
640 Maankäyttöpalvelut	151 919	588 565	155 128	621 938	151 657	621 739
Kopiopalvelut		79 317		85 363		85 164
Maa- ja vesialueiden vuokrat		509 248		536 575		536 575
650 Kunnallistekniset palvelut	1 484 350	1 660 203	1 187 651	1 401 500	1 187 141	1 431 000
Joukkoliikenne		0		103 000		103 000
Kunnossapito ja hoito		122 000		128 000		128 000
Tuotanto ja logistiikka		1 492 373		1 141 500		1 170 000
Materiaalipalvelut		45 830		29 000		30 000
Yhteensä	22 010 721	22 010 721	21 989 494	21 989 494	22 256 063	22 256 063

4.6. Rahoituslaskelma

	TP2016 1 000 €	TA2017 ALKUP 1 000 €	TA2018/ltk €	TA2018/KH €	TS2019 1 000 €	TS2020 1 000 €
TOIMINNAN RAHAVIRTA	9 929	1 551	2 273 562	2 659 352	4 084	6 758
+ VUOSIKATE	8 582	2 551	3 273 562	3 659 352	5 084	7 758
+ SATUNNAISET TULOT	16 585	0	0	0	0	0
- SATUNNAISET MENOT	0	0	0	0	0	0
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-15 238	-1 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000	-1 000
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	34 306	-7 459	-10 387 419	-10 684 419	-8 795	-11 485
- INVESTOINTIMENOT	-7 146	-9 534	-12 171 419	-12 468 419	-10 300	-12 990
+ RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENO	225	570	279 000	279 000	0	0
+ PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	41 227	1 505	1 505 000	1 505 000	1 505	1 505
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	44 236	-5 908	-8 113 857	-8 025 067	-4 711	-4 727
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	-5 289	0	0	0	0	0
+ ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYKSET	0	0	0	0	0	0
- ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET	-5 289	0	0	0	0	0
LAINAKANNAN MUUTOKSET	-4 083	5 908	8 113 857	8 025 067	4 711	4 727
+ PITKÄAICAISTEN LAINOJEN LISÄYS	0	7 609	9 814 857	9 726 067	6 412	6 428
- PITKÄAICAISTEN LAINOJEN VÄHENNYYS	-2 083	-1 701	-1 701 000	-1 701 000	-1 701	-1 701
LYHYTAICAISTEN LAINOJEN MUUTOS	-2 000	0	0	0	0	0
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	0	0	0	0	0	0
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	-34 320	0	0	0	0	0
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PO:N M	-28	0	0	0	0	0
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	13	0	0	0	0	0
SAAMISTEN MUUTOS	-27 975	0	0	0	0	0
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	-6 330	0	0	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-43 693	5 908	8 113 857	8 025 067	4 711	4 727
RAHAVAROJEN MUUTOS	543	0	0	0	0	0
RAHAVARAT 31.12.	4 396					
RAHAVARAT 1.1.	3 853					

4.7. Yhteenveto investoinneista 2018-2020

Käyttöomaisuusinvestoinnit, €	TP2015	TP2016	MTA2017	TA2018 LTK	TA2018 KH	TAS2019	TAS2020
Konsernihallinto	0	0	0	0	0		
Sosiaali- ja terveystalokunta	392 955	194 489	400 400	459 419	459 419		
Ympäristölaakunta	0	0	0	0	0		
Sivistyslautakunta	272 512	276 928	185 000	416 000	316 000		
Vapaa-aikalautakunta	69 817	68 889	120 500	182 000	209 000		
Tekninen laakunta	93 308	154 163	220 000	384 000	344 000		
Seudullinen joukkoliikenne	83 682	9 286	43 000	45 000	45 000		
Käyttöomaisuusinvestoinnit yhteensä	912 274	703 755	968 900	1 486 419	1 373 419	1 000 000	1 000 000
Muut investoinnit:							
Maan hankinta							
Maan osto	1 222 591	676 900	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000
Maan myynti (hankintahinta+myyntivoitto=luovutustulot)	-1 208 547	-314 093	-1 505 000	-1 505 000	-1 505 000	-1 505 000	-1 505 000
netto	14 044	362 807	-905 000	-905 000	-905 000	-905 000	-905 000
Osakkeet ja osuudet							
Menot	2 251 851	2 862	0	0	0	0	0
Osakkeiden myynti (luovutustulot)	0	0	0	0	0	0	0
Menot (vesiyhtiö)	0	2 500	0	0	0	0	0
Osakkeet ja osuudet yhteensä	2 251 851	5 362	0	0	0	0	0
Kunnallistekniikan investoinnit yhteensä	5 870 525	3 443 180	2 875 000	5 095 000	5 055 000	5 600 000	6 590 000
Talonrakentamisinvestoinnit (brutto) yhteensä	2 652 300	2 217 206	5 400 000	4 890 000	5 290 000	2 950 000	4 700 000
Pihojen perusparannus	159 578	99 726	100 000	100 000	150 000	150 000	100 000
Investoinnit yhteensä	13 069 119	7 146 129	9 943 900	12 171 419	12 468 419	10 300 000	12 990 000
Investointeihin kohdistuvat tulot	-2 036 096	-552 366	-2 075 000	-1 784 000	-1 784 000	-1 505 000	-1 505 000
Nettoinvestoinnit	11 033 023	6 593 762	7 868 900	10 387 419	10 684 419	8 795 000	11 485 000

* arvio

* arvio

INVESTOINTIHANKKEET 2018-2022							
1010 Kiinteä omaisuus							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot		-505 000	-505 000	-505 000	-505 000		
Inv.menot		600 000	600 000	600 000	600 000		
Inv. netto		95 000	95 000	95 000	95 000		
1020 Koha käyttöomaisuus							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot		45 000	45 000				
Inv. netto		45 000	45 000				
1100 Sote käyttöomaisuus							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot		459 419	459 419				
Inv. netto		459 419	459 419				
1300 Sila käyttöomaisuus							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot		416 000	316 000				
Inv. netto		416 000	316 000				
1600 Vala käyttöomaisuus							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot		182 000	209 000				
Inv. netto		182 000	209 000				
2030 Tietohallinto käyttöomaisuus							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot		40 000	40 000				
Inv. netto		40 000	40 000				
2050 Konevarikko käyttöomaisuus							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot		294 000	254 000				
Inv. netto		294 000	254 000				
3001 AO-tontit							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot		120 000	120 000	140 000	140 000		
Inv. netto		120 000	120 000	140 000	140 000		
3008 Teollisuus- ja kauppa-alueet							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot		100 000	100 000	100 000	100 000		
Inv. netto		100 000	100 000	100 000	100 000		
3009 Leilikallio							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot		210 000	210 000				
Inv. netto		210 000	210 000				

3010 Raisionkaari							
Selite	KUST.ARVI	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot	1 700 000	700 000	700 000	1 000 000			
Inv. netto	1 700 000	700 000	700 000	1 000 000			
3013 Perusparannus *							
Selite	KUST.ARVI	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot		205 000	205 000	200 000	190 000		
Inv. netto		205 000	205 000	200 000	190 000		
3014 Taitorakenteet							
Selite	KUST.ARVI	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot		300 000	300 000	300 000	1 500 000		
Inv. netto		300 000	300 000	300 000	1 500 000		
3025 Kuanlaakso							
Selite	KUST.ARVI	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot	970 000		210 000	300 000			
Inv. netto	970 000		210 000	300 000			
3026 Järviiniitty							
Selite	KUST.ARVI	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot	1 650 000	150 000		150 000	150 000	200 000	
Inv. netto	1 650 000	150 000		150 000	150 000	200 000	
3027 Kantokangas							
Selite	KUST.ARVI	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot	980 000	200 000	200 000	300 000	250 000		
Inv. netto	980 000	200 000	200 000	300 000	250 000		
3031 Hahdenniemen alueen kehitt.							
Selite	KUST.ARVI	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot		240 000	240 000				
Inv. netto		240 000	240 000				
3034 Isojen ojien kunnostus							
Selite	KUST.ARVI	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot		100 000	100 000	100 000	100 000		
Inv. netto		100 000	100 000	100 000	100 000		
3037 Kisakylä							
Selite	KUST.ARVI	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot	900 000	100 000	100 000	400 000	400 000		
Inv. netto	900 000	100 000	100 000	400 000	400 000		
3100 Suunnittelu							
Selite	KUST.ARVI	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot		310 000	310 000	310 000	310 000		
Inv. netto		310 000	310 000	310 000	310 000		

3200 Kadut, liikenneturvallisuus							
Selite	KUST.ARVI	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot		410 000	410 000	500 000	500 000		
Inv. netto		410 000	410 000	500 000	500 000		
3201 MAL-hanke *							
Selite	KUST.ARVI	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot		100 000	100 000	200 000			
Inv. netto		100 000	100 000	200 000			
3202 E18-hanke/keskusta							
Selite	KUST.ARVI	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot		250 000	250 000	300 000	2 000 000		
Inv. netto		250 000	250 000	300 000	2 000 000		
3300 Katuväläistys							
Selite	KUST.ARVI	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot		350 000	350 000	350 000	350 000		
Inv. netto		350 000	350 000	350 000	350 000		
3400 Päällystykset							
Selite	KUST.ARVI	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot		450 000	450 000	450 000	450 000		
Inv. netto		450 000	450 000	450 000	450 000		
3500 Viheralueet							
Selite	KUST.ARVI	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot		340 000	240 000	200 000	150 000		
Inv. netto		340 000	240 000	200 000	150 000		
3501 Vaisaaren lähiliikuntapaikka *							
Selite	KUST.ARVI	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot	760 000	460 000	460 000	300 000			
Inv. netto	760 000	460 000	460 000	300 000			
4010 Hankesuunnittelu							
Selite	KUST.ARVI	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot		50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Inv. netto		50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
4105 Kuninkojan paloasema *							
Selite	KUST.ARVI	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot	-220 000	-48 000	-48 000				
Inv.menot	2 300 000	500 000	500 000				
Inv. netto	2 080 000	452 000	452 000				
4311 Päiväkotihanke							
Selite	KUST.ARVI	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot		50 000					
Inv. netto		50 000					

4330 Pasalanpuiston päiväkoti							
Selite	KUST.ARVI	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot			300 000				
Inv.netto			300 000				
4402 Friisilän koulun per.p. *							
Selite	KUST.ARVI	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot	2 480 000	830 000	830 000	1 000 000	600 000		
Inv.netto	2 480 000	830 000	830 000	1 000 000	600 000		
4405 Kaanaan koulun per.p.							
Selite	KUST.ARVI	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot	3 050 000			50 000	1 600 000	1 400 000	
Inv.netto	3 050 000			50 000	1 600 000	1 400 000	
4406 Kauppaoppilaitoksen per.p. *							
Selite	KUST.ARVI	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot	2 990 000	1 160 000	1 160 000				
Inv.netto	2 990 000	1 160 000	1 160 000				
4413 Vaisaaren koulu per.p.							
Selite	KUST.ARVI	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot	1 250 000			50 000	1 200 000		
Inv.netto	1 250 000			50 000	1 200 000		
4414 Kuloisten koulun lisärakennus							
Selite	KUST.ARVI	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot			150 000				
Inv.netto			150 000				
4705 Kerttulan liik.hallin per.p. *							
Selite	KUST.ARVI	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot	-750 000	-231 000	-231 000				
Inv.menot	3 250 000	1 000 000	1 000 000				
Inv.netto	2 500 000	769 000	769 000				
4706 Uintikeskus Ulpukka							
Selite	KUST.ARVI	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot	13 000 000					100 000	300 000
Inv.netto	13 000 000					100 000	300 000
4812 Kesärannan kurssi- ja majoit.r							
Selite	KUST.ARVI	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot	600 000	50 000	50 000	550 000			
Inv.netto	600 000	50 000	50 000	550 000			
5010 Peruskorjaukset							
Selite	KUST.ARVI	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot		850 000	850 000	850 000	850 000	850 000	850 000
Inv.netto		850 000	850 000	850 000	850 000	850 000	850 000
6010 Kiinteät rakenteet ja laitteet							
Selite	KUST.ARVI	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot		50 000	50 000				
Inv.netto		50 000	50 000				

7010 Kiinteistöjen pihatyöt							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot		100 000	150 000	150 000	100 000	100 000	100 000
Inv. netto		100 000	150 000	150 000	100 000	100 000	100 000
8010 Sisäilmakorjaukset							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot							
Inv.menot		400 000	400 000	400 000	400 000	400 000	400 000
Inv. netto		400 000	400 000	400 000	400 000	400 000	400 000
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Inv.tulot	-970 000	-784 000	-784 000	-505 000	-505 000		
Inv.menot	35 880 000	12 171 419	12 468 419	9 300 000	11 990 000	3 100 000	1 700 000
Inv. netto	34 910 000	11 387 419	11 684 419	8 795 000	11 485 000	3 100 000	1 700 000
*	Tähdellä merkittyjen hankkeiden kokonaiskustannusarvio ja toteuttamisvuodet ovat sitovia.						
	Hanke voi käyttää vuosittain kokonaiskustannusarvion puitteissa määrärahaa sen mukaan,						
	kun hankkeen eteneminen vaatii. Lopullinen hankkeen vuosittainen määrärahan käyttö						
	vahvistetaan jälkikäteen valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.						

TA2018 konsernihallinto

KÄYTTÖOMAISUUSIRTAIMISTON HANKINTAESITYS

Hankinnan nimi	Perustelu	€	proj.nro
Seudullinen joukkoliikenne: rahastus- ja matkustajainformaatiojärjestelmän uusiminen.		45 000	911026
	Yhteensä	45 000 €	

KÄYTTÖOMAISUUSIRTAIMISTON HANKINTAESITYS

Hankinnan nimi	Perustelu	€	proj.nro
Kopiokoneiden uusiminen		13 000 €	931311
Luokkien kaluston uusiminen		50 000 €	931300
Friisilän koulun ruokasalin uudelleen kalustaminen		23 000	931325
Piha-alueiden kunnostaminen		30 000 €	931317
Päivähoidon kaluston uusiminen		30 000 €	931316
KH: Tietotekniikan hankinta opetukseen, tabletit 7 lk oppilaiden käyttöön	Tieto- ja viestintäteknologinen (tv) osaaminen on tärkeä kansalaistaito sekä itsessään että osana monilukutaitoa. Perusopetuksessa tulee huolehtia siitä, että kaikilla oppilailla on mahdollisuudet tieto- ja viestintäteknologisen osaamisen kehittämiseen. Tieto- ja viestintäteknologiaa kehitetään suunnitelmallisesti perusopetuksen kaikilla vuosiluokilla, eri oppiaineissa ja monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa sekä muussa koulutyössä.	KH: 100 000 €	931304
Tietotekniikan hankinta varhaiskasvatukseen		10 000 €	931305
Koulujen av- ja kuulutusjärjestelmien uusiminen		60 000 €	931324
	Yhteensä	316 000 €	

TA2018 sosiaali- ja terveystalouden lautakunta

KÄYTTÖMAISUUSIRTAIMISTON HANKINTAESITYS

Palvelu	Hankintakohde	€	proj.nro
Aikuissosiaalityö	Alhaistentien pajan remontointi- ja työkonehankinnat	23 000 €	921197
Hoito- ja hoivapalvelut	Kattonostimet	38 000 €	921198
Hoito- ja hoivapalvelut	Ruskakodin yleisten tilojen kalustaminen	15 000 €	921199
Hoito- ja hoivapalvelut	Maunun yleisten tilojen kalustaminen	15 000 €	921200
Hoito- ja hoivapalvelut	Sairaalasängyt	40 000 €	921201
Hoito- ja hoivapalvelut	Tehostetun palveluasumisen patjat	11 000 €	921202
Hoito- ja hoivapalvelut	Funktionaaliset (ergonomiset) lakanat	21 000 €	921203
Hoito- ja hoivapalvelut	RAI-arviointijärjestelmä	23 000 €	921204
Hoito- ja hoivapalvelut	Kotihoidon mobiilipuhelimet	30 000 €	921205
Hoito- ja hoivapalvelut	Kotikuntoutusyksikön varustaminen	15 000 €	921206
Hoito- ja hoivapalvelut	Sairaalan potilaspaikeväriverhot	12 000 €	921207
	Yhteensä:	220 000 €	
Kuntoutuspalvelut	Hoitopöydät	10 044 €	921208
Suun terveydenhuolto	Unit (hammashoitoyksikkö) Raision Terveystieteiden keskuksen	40 000 €	921209
Suun terveydenhuolto	Kuvanlukijalaite rtg-kuville Ihalaan ja Terveystieteiden keskuksen	15 000 €	921210
Suun terveydenhuolto	Unit (hammashoitoyksikkö) Vahdon hammashoitolaan	42 900 €	921211
	Yhteensä:	97 900 €	
LifeCare yhteiset	Terveystieteiden keskuksen uudet lakisääteiset osiot	64 475 €	921212
LifeCare yhteiset	LifeCare hoitokertomus ja määräysosio	44 000 €	921213
	Yhteensä:	108 475 €	
	Yhteensä:	459 419 €	

KÄYTTÖMAISUUSIRTAIMISTON HANKINTAESITYS

Hankinnan nimi	Perustelu	€ (alv. 0 %)	proj.nro
Langattoman verkon laajennus	Langattoman verkon laajentaminen kouluissa ja kaupungintalolla.	40 000	962040
Kameravalvontajärjestelmä ja -laitteet	Kameravalvontajärjestelmää kehitetään ja laajennetaan lisääntyvän ilkeivallan ja varkauksien vähentämiseksi sekä henkilöturvallisuuden parantamiseksi. Samalla kameravalvonnan käytettävyyttä parannetaan liittämällä kiinteistöihin hajautettuja kameravalvontajärjestelmiä keskustallentimeen.	50 000	966010
Traktori etukuormaajalla	Valmet 6400 (vm. 1995) korvataan (vaihtoarvo 20.000 €).	90 000	962075
Ruohonleikkuri	Kubota F1900 (vm. 1997) korvataan (vaihtoarvo 3.000 €).	15 000	962076
Vesakonraivauslaite kaivuriin	Kaupunkikäyttöön sopiva vesakonraivauslaite mahdollistaa kaiteiden ym. taakse jäävien katuluiskan osien koneellisen raivauksen.	14 000	962077
Pieni pakettiauto	Korvaa vm. 2000 Citroen Berlingo (MYI-659)	25 000	926078
Pieni pakettiauto	Korvaa vm. 2000 Citroen Berlingo (NEH-861)	25 000	962079
KH: Pakettiauto	Korvaa vm. 2000 Ford Transit (AYH-594)	40 000	962080
Pakettiauto	Korvaa vm. 2000 Ford Transit (FET-953)	40 000	962081
Pakettiauto	Korvaa vm. 2003 Peugeot Boxer (FGG-862)	45 000	962082
	Yhteensä	344 000 €	

KÄYTTÖOMAISUUSIRTAIMISTON HANKINTAESITYS

Hankinnan nimi	Perustelu	€	proj.nro
Museon kokoelmahallintajärjestelmä	Vanhan järjestelmän ylläpito lakkaa (yli 28 000 tallennetta)	12 000 €	941649
Kylä-Klemelän vanhentuneen keramiikkauunin tilalle kaksi pienempää uutta	Vanha käyttökelvoton (käyttäjinä Raisio-opisto, Lasten ja nuorten Kuvataidekoulu, Savesta ry. ym.ryhvät)	10 000 €	941650
Ulpukan äänentoistojärjestelmä	Nykyinen on viallinen ja useaan kertaan korjailtu, 20 vuotta vanha eikä täytä nykyisiä vaatimuksia. Uusiminen ei voi odottaa mahdollista tulevaa peruskorjausta.	40 000 €	941651
Liikuntahallin kalusto	Kuntosalin ja telinevoimistelutilan varustuksen uudistaminen peruskorjauksen yhteydessä.	30 000 €	941652
Kerttulan treeniportaat	Kerttulan kuntopolun yhteyteen rakennettavat teräsrunkoiset treeniportaat urheilijoiden ja kuntoilijoiden käyttöön.	15 000 €	941653
Kerttulan kuntoradan valaistus	Kuntoradan 120 vanhan valaisimen uusiminen nykyaikaiseen ohjattavaan LED-valaistukseen toimivuuden varmistamiseksi, energiankulutuksen ja huolto- ja korjauskustannusten vähentämiseksi.	60 000 €	941654
Nuorten keskus Nopan pihakalusteet	Peruskorjatun (2018) sisäpihan terassikalusteet, elementtilavarakenteet ja muut toimintavälineet.	15 000 €	941655
KH: Luontopolku opasteet		10 000 €	941656
KH: Esteetön luontopolku		17 000 €	941657
	Yhteensä	209 000 €	

Kaupungin ja vesihuollon investointiohjelma 2018 - 2020

Hanke	Vuosi	2017 kadut	2017 vh ¹⁾	2018 kadut	2018 vh ¹⁾	2019 kadut	2019 vh ¹⁾	2020 kadut	2020 vh ¹⁾
Omakotialueet									
3026	Järviiniitty					150	150	150	250
3001	AO-toritt (Merinuorikkala 15 kpl)	140	120	120	210	140	180	140	180
3025	Kuuanlaakso			210	290	300	320		
3037	Kisakyä			100	150	400	500	400	500
3200	Kadut, Liikenneturvallisuus (sitomattomat kohteet)	280	400	230	200	300	300	300	300
		420	520	660	850	1290	1450	990	1230
Yritysalueet									
3009	Leilikallio	0	0	210	50				
3010	Raisionkaari (1.7 M€); loppuosan aloitus			700		1000			
3027	Kantokangas (V8)	240	250	200	240	300	150	250	220
3031	Hahdenniemen alueen kehittäminen	100	100	240	230				
3008	Teollisuus- ja kauppa-alueet (sitomattomat kohteet)	100	100	100	100	100	100	100	100
		440	450	1450	620	1400	250	350	320
Suunnittelu									
3100	Suunnittelu	310	270	310	270	310	270	310	270
3200	Kadut ja liikenneturvallisuus (liikennevalot)	200		180		200		200	
3201	MAL-hanke *	300		100		200		200	
3202	E18-hanke /keskusta			250		300		2000	1000
3013	Perusparannus*	0	0	205	405	200	275	190	260
	Kaurin alue (1.8 M€) *4 vuotta, (Jukolankatu ja Tuomonkuja osa)								
	Runkolinjojen saneeraus (Raisionjoen ranta)		0		300		300		0
3021	Pumppaamoiden saneeraus		100		100		100		100
3034	Isojen ojen kunnostus (kaup)		120	100		100		100	
Katuväläistys (Kaikkien rakentamiskohteiden katuvalot)									
3300	Katuväläistys (Kaikkien rakentamiskohteiden katuvalot)	265		350		350		350	
3400	Päällystykset	350		450		450		450	
Taitorakenteet (sillat ja alikulkukäyt., Raisiontien silta)									
3014	Taitorakenteet (sillat ja alikulkukäyt., Raisiontien silta)	1100		300		300		1500	
Viherralueet (leikkikentät ja puistot)									
3500	Viherralueet (leikkikentät ja puistot)	120		160		150		100	
Viherralueet (venesatama)									
3500	Viherralueet (venesatama)	150		80		50		50	
Vaisaaren lähiliikuntapaikka *									
3501	Vaisaaren lähiliikuntapaikka *			460		300		650	
Yhteensä		3655	1460	5055	2545	5600	2945	6590	3180

¹⁾Suunnittelun perusteella arvioidut Raision Vesi Oyn kustannukset.

Kunnallisteknisten investointien hankekohtaiset perustelut 2018

3001 AO-tontit (120.000 €)

Merinuorikkalan asemakaava-alueen katujen rakentamiseen varattu määräraha. Uusia tontteja saadaan 15 kappaletta. Alueen aloitusrahoitus.

Katurakentamista koskevan määrärahan käytön edellytyksenä on, että Raision Vesi Oy osoittaa tarvittavan määrärahan kohteen vesihuollon rakentamiseen (210.000 €).

3008 Teollisuus- ja kauppa-alueet (100.000 €)

Hankkeeseen varataan määräraha talousarviovuoden aikana esiin tulevien kadunrakennuskohteiden rakentamiseen. Määrärahan käytöstä kohteisiin päättää tekninen lautakunta.

Katurakentamista koskevan määrärahan käytön edellytyksenä on, että Raision Vesi Oy osoittaa tarvittavan määrärahan vastaavien kohteiden vesihuollon rakentamiseen.

3009 Leilikallio (210.000 €)

Hankkeen määräraha varataan Leilikallion teollisuusalueen kunnallistekniikan jatkorakentamista varten. Alueen rakentaminen on aloitettu vuonna 2012. Kaavoituksen valmistuminen mahdollistaa alueen katujen rakentamisen, mikä lisää teollisuustonttien tarjontaa.

Hankkeeseen esitetyllä määrärahalla selvitetään kaupungin tonttien maaperän kunto, laaditaan tarvittavat puhdistussuunnitelmat ja toteutetaan tarvittavat puhdistustoimenpiteet.

3010 Raisionkaaren jatke (700.000 €)

Raision keskustan kiertävästä kehäväylästä puuttuu osuus Konsantieltä Ihalantielle ja siitä edelleen radan vartta Turkuun Artukaisiin. Suunniteltuna kaupungilla on osuus Konsantieltä Ihalantielle. Jotta liikenne tulevan E18-tien rakentamisen aikana saadaan kulkemaan Raision keskustan ohi, täytyy keskustan ohittava kehätie saada rakennettua mahdollisimman pitkälle. Ensimmäisenä hankkeena on esitetty Konsantie–Ihalantie välin rakentamista vuosina 2018–2019. Tämän osuuden kokonaiskustannus on 1,7 milj. euroa.

***3013 Perusparannus (205.000 €)**

Kaurin alue on 1960–1970-luvuilla rakennettu asuntoalue, jossa on alkuperäinen vesijohto- ja jätevesiverkosto. Kunnollista hulevesijärjestelmää ei ole lainkaan. Kadut ovat huonokuntoisia ja painuneita.

Koska alue on laaja, saneeraus on suunniteltu tehtäväksi neljän vuoden aikana. Koko alueen saneerauskustannukset katujen ja vesihuollon osalta ovat yhteensä 1.875.000 euroa, joista katurakentamisen osuus on 740.000 euroa ja vesihuollon 1.135.000 euroa.

Hankkeen 1. osan (Jukolankatu ja osa Tuomonkuja) katujen rakentamiseen varataan 205.000 euron määräraha vuodelle 2018. Hanketta suunnitellaan jatkettavaksi vuosina 2019–2021. Katujen osalta kyseisten vuosien määrärahatarpeeksi arvioidaan yhteensä 535.000 euroa.

Kaupunki sitoutuu katujen saneerauksen osalta hankkeen kokonaismäärärahaan ja toteuttamisvuosiin. Hankkeen kokonaiskustannusarvio ja toteuttamisvuodet ovat sitovia. Hanke voi käyttää vuosittain kokonaiskustannusarvion puitteissa määrärahaa sen mukaan, kun hankkeen eteneminen vaatii. Lopullinen hankkeen vuosittainen määrärahankäyttö vahvistetaan jälkikäteen valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Hankkeen toteuttamisen edellytyksenä on, että Raision Vesi Oy osallistuu siihen vesihuollon rakentamisen osalta.

3014 Taitorakenteet (300.000 €)

Raisio kaupungin hallinnassa on kymmenen Tobi-alikulkukäytävää. Kaikki nämä kevyenliikenteen alikulkukäytävät ovat jo iäkkäitä ja niitä tulee tarkkailla ja tarvittaessa korjata. Määrärahalta on tarkoitus tehdä erikoistarkastus Tobeille ja saneerata tarkastuksen perusteella joku niistä.

KH: 3025 Kuuanlaakso

3026 Järviiniitty (150.000 €) KH: siirretään vuodella eteenpäin

Järviiniityn asemakaava ja asemakaavan muutos on vahvistunut 2015. Alue on pääosiltaan saneerauskohte, mutta uusia niin yksityisen kuin kaupunginkin omakotitontteja alueella on tarjolla. Olevat kadut ja viemärointi ovat vanhoja ja todella huonokuntoiset. Hulevesijärjestelmää alueella on vain osittain. Alue on laaja ja sen rakentaminen on kallista. Alustavan arvion mukaan Järviiniityn katujen rakentaminen maksaa noin 1,6 milj. euroa ja vesihuollon rakentaminen noin 1,5 milj. euroa. Rakentaminen ajoittuu usean vuoden ajalle. Ensimmäisessä vaiheessa on tarkoitus saneerata osa Haikarintiestä ja siihen liittyvä kunnallistekniikka. Vuoden 2018 rahavaraus kaduille on 150.000 €. Tällä investoinnilla saadaan tekniikan piiriin 10 uutta omakotitonttia.

Hankkeen toteuttamisen edellytyksenä on, että Raision Vesi Oy osallistuu siihen vesihuollon rakentamisen osalta.

3027 Kantokangas (200.000 €)

Kantokankaan asemakaava on vahvistuskäsittelyssä. Alueen katujen rakentaminen aloitetaan heti kun katusuunnitelmat voidaan vahvistaa ja rakentamista jatketaan seuraavina vuosina. Vuodelle 2018 on varattu 200.000 euroa Kankaantien rakentamiseen sekä Uusialhontien saneeraukseen.

Hankkeen yhteydessä alueelle rakennetaan viemäriverkosto. Hankkeet toteuttamisen edellytyksenä on, että Raision Vesi Oy osaltaan osoittaa jatkorahoituksen alueen vesihuollon rakentamiseen.

3031 Hahdenniemen alueen kehittäminen (240.000 €)

Hankkeen määräraha on Hahdenniemen asemakaavan edellyttämien katutöiden vaatima rahoitus.

Hankkeet toteuttamisen edellytyksenä on, että Raision Vesi Oy osaltaan osoittaa rahoituksen vesihuollon rakentamiseen.

3034 Isojen ojien kunnostus (100.000 €)

Raision alueella on viisi merkittävää ojaa, jotka toimivat hulevesien purkuvesistöinä. Järvenojan ja Piuhanojan vanha ojitusuunnitelma on päivitettävänä. Suunnitelman perusteella ojia tullaan kunnostamaan talousarviomäärärahalta.

3037 Kisakylä (100.000 €)

Alueen asemakaava on vahvistunut kesällä 2017. Rakennusliikkeet ovat kiinnostuneita alueen tonteista. Kisakylän alue rajoittuu Kerttulantiehen. Uuden asutuksen myötä liikenne Kerttulantiellä lisääntyy ja sen vuoksi tulee myös Kerttulantietä kunnostaa tämän hankkeen yhteydessä. Kerttulantielle on asemakaavassa suunniteltu kaksi kiertoliittymää. Hankkeen kokonaiskustannus katujen osalta on alustavan kustannusarvion perusteella 900.000 euroa. Vuoden 2018 määrärahalta aloitetaan alueen katujen rakentaminen.

Kisakylä-hankkeeseen liittyy myös vesihuollon osalta laajemman alueen saneeraustarvetta. Kerttulantien varrella olevat vanhat jätevesiviemärit ja vesijohdot tulee saneerata. Samoin nykyinen avo-ojiin perustuva hulevesijärjestelmä uudistetaan. Alueelle tehdään kaksi hulevesien hidastusjärjestelmää.

Hankkeet toteuttamisen edellytyksenä on, että Raision Vesi Oy osaltaan osoittaa rahoituksen vesihuollon rakentamiseen.

3100 Suunnittelu (310.000 €)

Hanke sisältää ulkoa ostetut suunnittelu-, mittaus- ja tutkimustyöt. Katujen osuudeksi suunnittelusta arvioidaan 310.000 euroa.

Katujen ja vesihuollon suunnittelu hoidetaan yhdessä. Suunnitteluttamisen suorittaa kaupungin henkilöstö. Ulkoa ostetusta suunnittelukokonaisuudesta vesihuollon osuudeksi arvioidaan 270.000 euroa. Vesihuollon osuus laskutetaan Raision Vesi Oy:ltä.

3200 Kadut, liikenneturvallisuus (410.000 €)

Hankkeen määrärahojen kohdentamisesta päättää tekninen lautakunta talousarviovuoden aikana. Hankkeeseen sisältyy liikenneturvallisuutta parantavien kohteiden rakentaminen (80.000 euroa), liikennevalojen saneeraus (100.000 euroa) ja kevyenliikenteen väylien rakentaminen (80.000 euroa). Hankkeeseen sisältyy varaus kohteille, joiden rakentamistarve ilmenee talousarviovuoden aikana (150.000 euroa).

Osa kohteista edellyttää, että Raision Vesi Oy osoittaa osaltaan rahoituksen kyseisille kohteille.

*** 3201 MAL-hanke (100.000 €)**

Raision kaupunginvaltuusto on 2.5.2016 § 41 hyväksynyt Raision liittymisen MAL-aiesopimukseen. Sopimuksen periaatteiden mukaan voidaan rakentaa joukkoliikennettä, liikenneturvallisuutta tai kevyttä liikennettä palveleva yhteishanke. Raision osuus hankkeesta on yhteensä 300.000 euroa, aloitusrahoitus 100.000 euroa vuodelle 2018.

Kaupunki sitoutuu hankkeen kokonaismäärärahaan ja toteuttamisvuosiin. Hankkeen kokonaiskustannusarvio ja toteuttamisvuodet ovat sitovia. Hanke voi käyttää vuosittain kokonaiskustannusarvion puitteissa määrärahaa sen mukaan, kun hankkeen eteneminen vaatii. Lopullinen hankkeen vuosittainen määrärahan käyttö vahvistetaan jälkikäteen valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

3202 E18- hanke / keskusta (250.000 €)

Ely on suunnittelemassa Raision alueella E18 pääväylän parantamishankkeita. Raision keskustan kohdalla käynnistyy ensi vuonna E18-tien tiesuunnitelman laadinta. Käynnissä on myös E18-tien länsipään yleissuunnittelu. Samoin on käynnissä Turun kaupunkiseudun joukkoliikennetarkoitusten selvittäminen. Kaikki nämä hankkeet edellyttävät myös kaupungilta paljon osallistumista ja etenkin kaupungin näkemysten esiin tuomista. Nykyisen henkilöstön resurssit eivät tähän riitä. Tarvitaan määräraha, jolla voidaan hankkia joko konsulttipalveluita tai palkata määräaikainen projektityöntekijä kaupungin etuja ajamaan.

3300 Katuvalaistus (350.000 €)

Hanke sisältää rakennus- ja saneerauskohteiden valaistuksen. Uudistettavissa kohteissa käytetään led-tekniikkaan pohjautuvaa valaistusta.

3400 Päällistykset (450.000 €)

Hanke sisältää kuntokartoituksen perusteella valittujen katujen uudelleen päällistykset ja ajoratamaalaukset.

3500 Viheralueet (340.000 €) KH: muutos -100 00 euroa

Hanke sisältää Pirilän leikkikentän rakentamisen (130.000 €), Keskuspuiston poistettujen puiden korvaamisen (80.000 €), Alhaistenojankadun ja Pellonraivaajankadun katupuut ja nurmikot (25.000 €), Hulvelankadun katupuiden uusinta sekä Pohjoisraitin nurmikot (25.000 €) ja venesatamassa B-laiturin lankkuseinän uusimisen (80.000 €).

*** 3501 Vaisaaren lähiliikuntapaikka (460.000 €)**

Vaisaaren lähiliikuntapaikkahankkeen 1. vaihe, jossa Vaisaaren koulun ja sen ympäristön liikunta-alueita parannetaan. Hankkeessa koulun pihaa laajennetaan ja sen yhteyteen rakennetaan uusia liikuntalaitteita. Samoin liikenneturvallisuutta parannetaan koulun ympäristössä jäsentelemällä kevyenliikenteen väyliä ja pyörä- ja mopopysäköintiä.

Hankkeen 2. vaiheessa vuonna 2019 saneerataan nykyinen hiekkakenttä tekonurmikentäksi.

KH:

Hiekkakenttä saneerataan tekonurmikentäksi jo hankkeen 1. vaiheessa ja 2. vaiheeseen siirretään koulun pihan laajennus ja sinne rakennettavat liikuntalaitteet.

Vesihuoltoon liittyvä investointitarve vuonna 2018

(Raision Vesi Oy)

Seuraavassa on esitetty investointitarve kohteisiin, jotka koskevat vain vesihuollon rakentamista. Rahoituksen investointeihin osoittaa Raision Vesi Oy, joten hankkeet eivät näin ollen sisälly kaupungin investointiohjelmaan.

3200 Kadut, muut työt (200.000 €)

Vedenjakelu, muut työt (50.000 €).

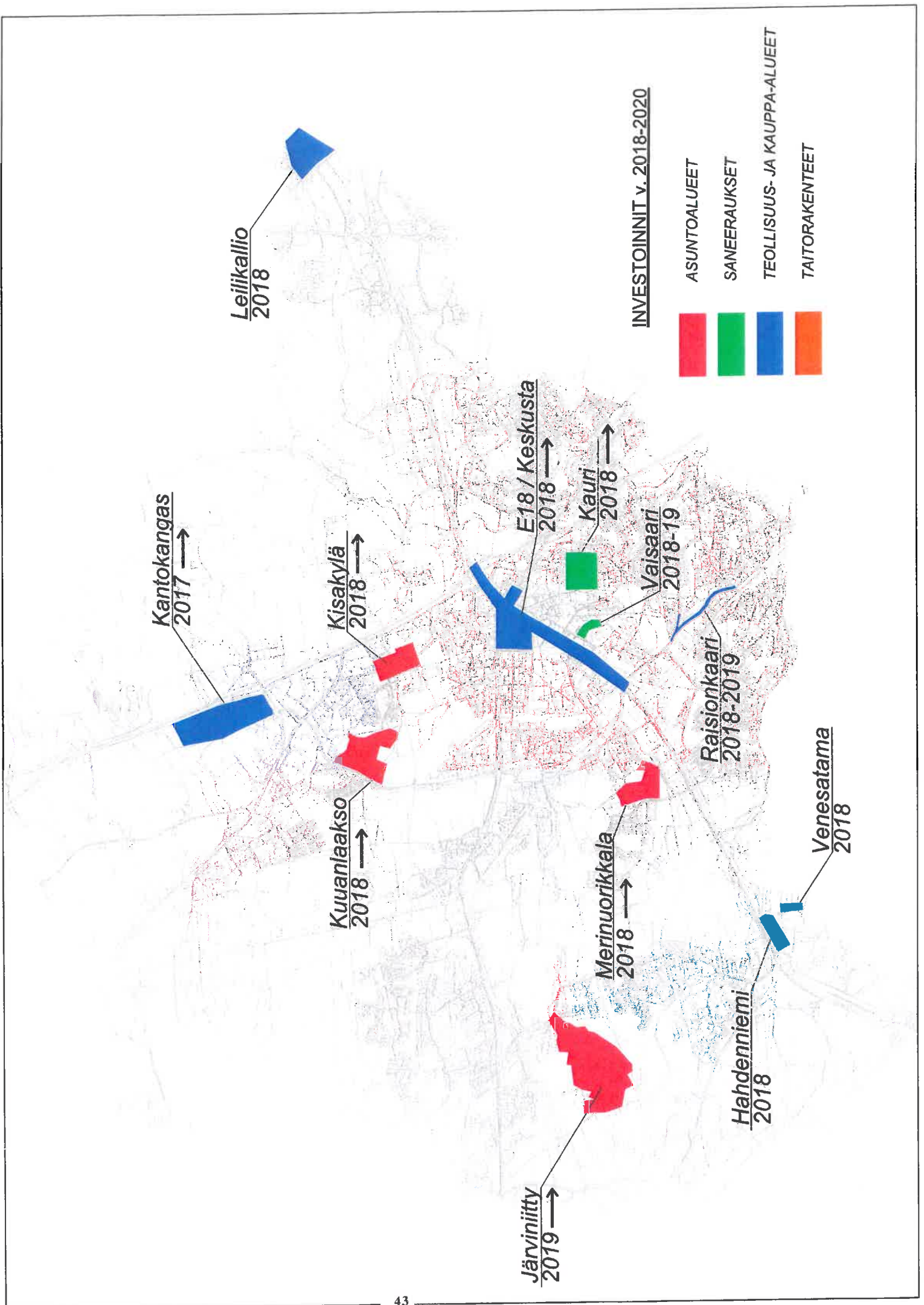
Viemäröinti, muut työt (70.000 €).

Sadevesiviemäröinti, muut työt (80.000 €).

Raision Vesi Oy:n tulee varautua talousarviovuoden aikana esiin tulevien kohteiden rakentamiseen. Katujen rakentamisen osalta kohteista päättää tekninen lautakunta, mutta osa kohteista edellyttää toteutuakseen Raision Vesi Oy:n osallistumista niiden rakentamiseen.

3021 Pumppaamoiden saneeraus (100.000 €)

Pumppaamoita tulisi saneerata muutama vuodessa viemäriverkoston toiminnan takaamiseksi.

Talonrakentamishjelma 2018 - 2022

Hanke- numero	Hankkeen nimi	2018 1.000 euroa		2019 1.000 euroa		2020 1.000 euroa		2021 1.000 euroa		2022 1.000 euroa		2018-2022 1.000 euroa		Kokonais- kustannukset 1.000 euroa
		menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	
4010	Hankesuunnittelu	50		50		50		50		50		250	0	
4105	Kuninkojan paloasema*	500	48									500	48	2 300
4-314	Päiväkotihanke KH: toteutetaan palvelusetelillä	50		4 900								4 950		
4330	KH: Pasalanpuiston päiväkot	300										300		300
4440	KH: Kuloisten koulu- ja päiväkodin uudisrakennus	400		3 600								3 700		
4402	Frisiilin koulun perusparannus*	830		1 000		600						2 430	0	2 480
4405	Kaanaan koulun perusparannus			50		1 600		1 400				3 050	0	3 050
4406	Kauppapuoliteoksen perusparannus (rakennuksen ulkopuolinen)*	1 160										1 160	0	2 990
4413	Vaisaaren koulun perusparannus (teknisen työn silti)			50		1 200						1 250	0	1 250
4414	KH: Kuloisten koulun lisärakennus	150										150		150
4705	Kerttulan liikuntahallin perusparannus*	1 000	231									1 000	231	3 250
4706	Uintikeskus Ulpukan perusparannus							100				400	0	13 000
4812	Kesärannan kurssi- ja majoitusrakennusten perusparannus	50		550								600	0	600
5010	Peruskorjaukset	850		850		850		850				4 250	0	
7010	KH: Klinteistöjen pihatyöt**	150		150		100		100				600	0	
8010	Sisäilmakorjaukset	400		400		400		400				2 000	0	
	Bruttomenot ja -tulot yhteensä	5 440	279	3 100	0	4 800	0	2 900	0	1 700	0	17 940	279	
	Nettomenot yhteensä	5 161		3 100		4 800		2 900		1 700		17 661		

* Monivuotinen hanke, jonka kokonaiskustannusarvio ja toteuttamisvuodet ovat sitovia

**KH: määräraha suunnataan päiväkotien pihojen korjaukseen ja erityisesti päiväkotien pihojen listattujen puutteiden hoitoon.

Talonrakentamishjelman 2018–2022 hankekohtaiset perustelut

Yleisesti voidaan todeta, että talonrakentamishjelmaan esitetyt määrärahat eivät sisällä mahdollisia irtaimiston hankintakustannuksia.

4010 Hankesuunnittelu

Määrärahaa on varattu kunkin talousarviovuoden aikana esille tuleviin ennalta arvaamattomiin uusiin tilahankkeisiin liittyvien hanke- ja luonnossuunnitelmien, erilaisten tutkimusten, selvitysten ja kartoitusten sekä kustannusarvioiden laatimista varten.

4105 Kuninkojan paloasema

Kuninkojan paloaseman uudisrakennushanketta koskeva aiesopimus hyväksyttiin Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunnassa 18.2.2016 ja Raision kaupunginvaltuustossa 13.6.2016. Tekninen lautakunta hyväksyi hankkeen luonnossuunnitelmat 13.12.2016 ja valitsi hankkeen urakoitsijat 28.2.2017. Kaupunginhallitus antoi hankkeelle aloitusluvan 6.3.2017.

Hankkeelle on varattu rahoitusta seuraavasti:

-	ta-16	100.000 euroa
-	ta-17	1.700.000 euroa
-	ts-18	500.000 euroa
-	yhteensä	2.300.000 euroa

Hankkeen kokonaiskustannusarvio 2.300.000 euroa ja toteuttamisvuodet ovat sitovia. Hanke voi käyttää vuosittain kokonaiskustannusarvion puitteissa määrärahaa sen mukaan, kun hankkeen eteneminen vaatii. Lopullinen hankkeen vuosittainen määrärahan käyttö vahvistetaan jälkikäteen valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Vuodelle 2018 on osoitettu hankkeen loppurahoitus.

Hankkeelle on myönnetty Palosuojelurahaston erityisavustusta maksimimäärä eli 220.000 euroa.

Varsinaiset rakennustyöt aloitettiin 8.5.2017 ja niiden tulisi olla valmiina viimeistään 15.6.2018 mennessä.

Hankkeen toteuttamisella ei ole oleellista vaikutusta kiinteistön ylläpitomenoihin käyttötaloudessa, sillä vuokralainen maksaa käytännössä lämmitys-, sähkö-, vesi-, jätevesi- ja jätehuoltomaksut sekä ulkoalueiden hoidosta ja siivouksesta aiheutuvat kustannukset.

4311 Päiväkotihanke KH: toteutetaan palvelusetelillä

Päivähoitotilanne Raisiossa syksyllä 2017

Raisiossa on 10 päiväkotia sekä kaksi koulun tiloissa toimivaa esiopetusyksikköä (Kerttula ja Ihalu). Kunnallisia päiväkotipaikkoja on 818, lapsia 829. Palveluseteliasiakkaita on yksityisissä päiväkodeissa Raisiossa 87, Turussa 51. Ryhmäperhepäivähoitopaikkoja on Raisiossa 48, lapsia 49. Perhepäivähoitajia on aktiiviyössä 27, lapsia hoidossa 93. Yksityisen hoidon tuella lapsia on 65. Yksityisen hoidon tuki maksetaan palvelun tuottajalle, jotka tällä hetkellä ovat pääsääntöisesti perhepäivähoitajia sekä 2 ryhmäperhepäiväkodin työntekijää.

Päiväkodeissa ei tällä hetkellä ole vapaita paikkoja sitä hakeville kuin siinä tapauksessa, että joku irtisanoa paikan. Muutamia yksittäisiä paikkoja on esiopetusryhmissä. Nämä paikat tulee pitää vapaana, jotta kuntaan muuttavat eskarilaiset saavat ko. paikan. Esiopetusta toteutetaan vain kunnallisissa päiväkodeissa. Ruotsinkielinen esiopetus järjestetään Turun Cygnaeuksen koulussa (6 oppilasta).

Tällä hetkellä 27 kunnallisesta perhepäivähoitajasta 12 on 60-vuotias tai vanhempi. Tämä tarkoittaa sitä, että lähivuosina hoitopaikat vähenevät 48:lta perhepäivähoitopaikalla.

Lasten määrä syntymävuosittain:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Yhteensä	263	266	259	284	254	213	165
Vk:ssa	255	188	181	191	132	51	0
% ikäl.	97 %	71 %	70 %	67 %	52 %	24 %	0 %

Raisiossa on väestökisteritietojen mukaan 1.704 vuosina 2011–2017 syntynyttä lasta tällä hetkellä. Ikäluokkien koko pysyy samansuuruisena lukuun ottamatta vuotta 2016. Varhaiskasvatuspalveluiden piirissä on nyt n. 1.230 lasta eli n. 64 % lapsista.

Varhaiskasvatuksen asiantuntijoiden opetus- ja kulttuuriministeriölle tekemä ehdotus varhaiskasvatuksen tiekartaksi vuoteen 2030 saakka esittää varhaiskasvatuksen osallistumisasteen. Keinoina mm. maksuton esiopetus jo 5-vuotiaille, varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen laskun edelleen sekä kotihoidon tuen lyhentämistä vuodella. Myös nykyisen hallituksen tavoitteena on nopeuttaa pienten lasten äitien paluuta työelämään. Asiakasmaksujen tuloarvojen muutos on tulossa jo 1.1.2018. Kaikki tämä tarkoittaa päiväkotipaikkojen tarpeen kasvua.

1.8.2016 alkaen varhaiskasvatuslaki ei enää mahdollista lapsiryhmien koon kasvattamista henkilökunnan määrää lisäämällä. Yhdessä lapsiryhmässä saa olla enintään 3 kasvattajaa vastaava määrä. Jos tavoitteet pienten lasten äitien aikaisemmasta työhön paluusta asiakasmaksujen alentumisen myötä toteutuu, ei Raisio nykyisillä resursseilla kykene kaikille tarvitseville päivähoitopaikkaa tarjoamaan. Perhepäivähoito ei ole vaihtoehto, joka pystyy tilannetta korjaamaan.

Vaikeuksia hoitopaikan saamisessa on jo nyt keskustan ja Kuloisten alueella. Kustantajan alueen tarve selittyy alueen sijainnilla ja asukaspuhalla. Kuloisten alueelle haasteita tuo se, että Leijapuiston päiväkotipalvelu palvelee koko Raisiota ilta- ja vuorohoidosta johtuen. Tällä hetkellä kaikki vapautuvat hoitopaikat Leijapuistossa menevät ilta- ja vuorohoidon tarvisijoille. On myös siirretty toisiin hoitopaikkoihin lapsia, joiden ilta- ja vuorohoidon tarve päättyy.

Ongelma on tilojen puute: ei ole paikkoja, mitä tarjota sitä hakeville perheille. Koulun tiloissa toimivien esiopetusryhmien kohdalla on ongelmana epävarmuus niiden jatkosta. Jos koulun toiminta vaatii luokkatilojen ottamista takaisin perusopetuksen käyttöön, varhaiskasvatuksen paikat vähenevät entisestään.

Akuutti tarve on jo nyt syksyllä 2017:

- hakijoita syksyn aikana tämän päivän tiedon mukaan 9, joista 4 lasta on alle 3-vuotiaita
- 1.1.2018 alkaen hakijoita 52, joista alle 3-vuotiaita 39

Perheet toivovat ensisijaisesti päiväkotihoidoa, jota ei pystytä tarjoamaan.

Vaihtoehtoiset tilaratkaisut

Varhaiskasvatuksen akuuttia tilanpuutetta voidaan helpottaa kahdella eri tavalla:

- toteuttamalla uudisrakennus entisen päiväkotipäiväkoti Kirsikan tontille Lautamiehenkatu 6:een ja/tai
- toteuttamalla uudisrakennus yhteishankkeena koulutoimen kanssa Kuloisten koulun tontille.

Ensimmäinen vaihtoehto sisältää 3-ryhmäisen (52–60 paikkaa) päiväkodin rakentamisen. Tämän vaihtoehdon kustannusarvio on 1.950.000 euroa ja se on sisällytetty talonrakentamishjelmaan. Tämä hanke voidaan tarvittaessa toteuttaa myös yksityisenä päiväkotihankkeena (palveluseteli), jolloin se todennäköisesti saataisiin toteutettua hieman nopeammalla aikataululla.

Toinen vaihtoehto on noussut esille, koska näyttäisi siltä, että alakoulujen osalta tilapaineet nimenomaan Kuloisten alueella ovat kasvamassa. Kuloisten päiväkotihankkeen osalta ollaan paraikaa laatimassa hankesuunnitelmaa, eikä se sisälly teknisessä lautakunnassa käsitellyssä olevaan talonrakentamishjelmaan.

4410 Kuloisten koulun ja päiväkodin uudisrakennus

Hankkeen tarkoituksena on toteuttaa Kuloisten alueelle yksikkö, joka mahdollistaa 1-2 –luokkien kaksisarjaisen koulun sekä tilat varhaiskasvatukseen käyttöön. Alustava hankesuunnitelma 1 543 m² kokoisesta yksiköstä on arvioitu hinnaltaan noin 3,7 miljoonan euron suuruiseksi. Hanke-suunnitelmaa ei ole vielä hyväksytty.

Hanke voidaan toteuttaa myös vaihtoehtoisesti:

Siirrettävän kiinteistön vuokravaihtoehto: Perustetaan väliaikainen yksikkö, jolla helpotetaan erityisesti Kuloisten koulun oppilaspainetta jo ensi syksystä alkaen. Markkinoilla on soveltuvia ratkaisuja tarjolla.

Kahden eri kiinteistön vaihtoehto: Toteutetaan koulu- ja päivähoiton yksiköt erillisinä. Asemakava mahdollistaa vaihtoehtoja.

KH: investointiosaan varataan päiväkotia varten 300 000 € (hankenro 4330) ja koulua varten 150 000 € (hankenro 4414). Tämän lisäksi em. yksiköiden vuokraamiseksi varataan määräraha käyttötalouteen vuodelle 2018 siten, että 50 000 € varataan päiväkodin vuokriin ja 40 000 € koulurakennuksen vuokriin. Lisäksi vuodelle 2018 talonrakentamishjelman hankkeelle 4410 esitetty 100 000 € ja vuodelle 2019 esitetty 3,6 milj. euroa poistetaan.

4402 Friisilän koulun perusparannus

Friisilän koulusta on laadittu sisäilma- ja kosteustekninen kuntotutkimus vuonna 2013. Tutkimusraportissa suositellaan keittiö saneerattavaksi mahdollisimman nopealla aikataululla rakenteissa ilmenneiden kosteusvaurioiden takia. Kaupungin sisäilmastotyöryhmä on Friisilän koulun keittiön osalta todennut, että keittiön peruskorjaus on suunnitelmassa vuodelle 2016. Tämän jälkeen hanketta on päätöksenteon yhteydessä siirretty jo kahteen kertaan.

Aluehallintoviraston laatimassa työsuojelutarkastuksen tarkastuskertomuksessa 21.11.2016 todetaan mm. seuraavaa:

"Työnantajan selvityksestä 9.11.2016 ilmenee, että koulun tiloissa on edelleen korjaamattomia kosteusvaurioita. Ensisijaisesti työnantajan tiedossa olevat kosteusvauriot tulee korjata. Tilapalveluista saadun selvityksen mukaan keittiön peruskorjaussuunnitelmat ovat valmiit ja keittiön saneeraus on sisällytetty kaupungin rakentamishjelmaan vuodelle 2018."

Aluehallintoviraston laatimassa työsuojelutarkastuksen tarkastuskertomuksessa 26.4.2017 todetaan puolestaan mm. seuraavaa:

"Työnantajalle annettavat kehotukset: Työnantajan on toimitettava Lounais-Suomen AVIn työsuojelun vastuualueelle kirjallinen työterveyshuollon tai muun terveyshuollon asiantuntijan lausunto sisäilman laadusta aiheutuvasta terveysvaarasta Friisilän koulussa. Lausunnon tulee kattaa sivistystoimen työntekijöiden lisäksi koulussa työskentelevän keittiöhenkilökunnan työolosuhteet.

Työnantajan on ryhdyttävä toimenpiteisiin kehotuksen noudattamiseksi. Asian on oltava kunnossa 30.11.2017."

Friisilän koulun osalta tarkastuskertomuksessa esitetyistä sisäilmavelvoitteista on pyydetty täsmennystä AVIn tarkastajalta, joka on antanut seuraavanlaisen keittiötä koskevan kirjallisen selvennyksen:

"Tähän kehotukseen sisältyy myös keittiön kosteusvaurioiden korjaaminen 30.11.2017 mennessä, mikäli keittiön vuoden 2018 aikana toteutettavaksi suunniteltu saneeraus ei toteudu vuoden 2018 aikana. Työnantajan tulee siinä vaiheessa kun kehotuksen noudattamista valvotaan, käytännössä tammikuussa 2018, ilmoittaa keittiön saneerauksen todellinen aloitusajankohta, jos kosteusvaurioita ei ole korjattu."

Keittiön peruskorjaushankkeen osalta kustannusarvio on tarkentunut ja samalla madaltunut suunnittelun edetessä.

Alustavan aikataulun mukaan hankkeen toteuttamisen keittiön osalta on tarkoitus alkaa kesäkuun alussa 2018 ja perusparannuksen valmistuttua ruoanvalmistuksen käynnistyä koulujen alkaessa tammikuussa 2019.

Muilta osin Friisilän koulun perusparannushankkeen kustannusarvio ja aikataulu tulevat tarkentumaan suunnittelun edetessä vuoden 2018 aikana. Alustavissa suunnitelmissa on seuraavien rakennusosien korjaaminen tai uusiminen:

- Salaoja ja sadevesiviemärien korjaus
- Piha-alueen parantaminen ja kasvillisuuden poistaminen rakennuksen lähetyviltä sekä pintamaan kallistusten korjaus
- Sähköjärjestelmien (katkaisimet, valaisimet, ym.) osittainen uusiminen
- Julkisivujen kunnostaminen
- Vesikaton (pelti) korjaus ja osittainen uusiminen
- Sisätilojen (luokat, käytävät) rakenteiden tiivistäminen sekä pinnoitteiden ja kalusteiden uusiminen
- Teknisen työn lattiarakenteen uusiminen
- Auditorion sisäpuolinen peruskorjaus ja uusiminen
- Tuulikaappien rakenteiden uusiminen
- Pesuhuoneiden uusiminen
- Keittiön IV-koneet + konehuoneen rakentaminen
- Hammashoidon IV-koneet
- Liikuntasalin IV-koneet
- LVI-järjestelmien osittainen uusiminen.

Hankkeen toteuttamisella ei ole vaikutusta kiinteistön ylläpitomenoihin käyttötaloudessa.

4405 Kaanaan koulun perusparannus

Kaanaan koulu on rakennettu kolmessa eri vaiheessa vuosien 1958, 1963 ja 2001 aikana. Kiinteistössä on tehty sisäilma- ja kosteustekninen kuntotutkimus syksyllä 2003.

Vuosina 1958 ja 1963 valmistuneet koulun osat ovat tulossa elinkaarensa päähän ja niissä tulisi toteuttaa laajamittainen perusparannus tai korvaava uudisrakennus. Hankkeen toteuttaminen edellyttää jonkinlaisten väistötilojen hankkimista.

Hankkeen kustannusarvio ja aikataulu tulevat tarkentumaan suunnittelun edetessä.

Hankkeen toteuttamisella ei ole vaikutusta kiinteistön ylläpitomenoihin käyttötaloudessa.

4406 Kauppaoppilaitoksen perusparannus (rakennuksen ulkovaippa)

Kauppaoppilaitoksen kiinteistö on valmistunut vuonna 1968, eikä kiinteistössä ole valmistumisen jälkeen tehty keittiötä ja luokkasiiven pohjakerrosta lukuun ottamatta laajempaa perusparannusta. Kiinteistössä on tehty sisäilma- ja kosteustekninen kuntotutkimus keväällä 2004.

Rakennuksen ulkovaippa (vesikatto ja ulkoseinät) on huonossa kunnossa aiheuttaen riskin sisäilman laadulle. Ulkovaipan korjaustapaa ja korjausten laajuutta selvitettiin tarkemmin tutkimuksen talvikauden 2016 - 2017 aikana.

Kaupunginhallitus myönsi Kauppaoppilaitoksen perusparannushankkeelle aloitusluvan 27.3.2017.

Hanke toteutetaan kolmessa eri vaiheessa vuosina 2017–2018 ja sen kokonaiskustannusarvio on 2.990.000 euroa. Vuodelle 2018 on osoitettu hankkeen loppurahoitus.

Hankkeen toteuttaminen vähentää kiinteistön ylläpitomenoja n. 5.000 euroa vuodessa (lämmityskulut).

4413 Vaisaaren koulun perusparannus (teknisen työn siipi)

Vaisaaren koulua on perusparannettu viidessä eri vaiheessa vuosien 1995–2007 välisenä aikana. Ainoastaan teknisen työn siipi on jäänyt ilman laajamittaista perusparannusta.

Hankkeen kustannusarvio ja aikataulu tulevat tarkentumaan suunnittelun edetessä.

Hankkeen toteuttamisella ei ole vaikutusta kiinteistön ylläpitomenoihin.

4705 Kerttulan liikuntahallin perusparannus

Kerttulan liikuntahalli on rakennettu vuonna 1986, eikä kiinteistössä ole valmistumisen jälkeen tehty pieniä korjaustöitä lukuun ottamatta laajempaa perusparannusta. Kiinteistössä on tehty sisäilma- ja kosteustekninen kuntotutkimus sekä LVI- ja sähkötekniiset kuntoarviot keväällä 2014.

Kaupunginhallitus myönsi Kerttulan liikuntahallin perusparannushankkeelle aloitusluvan 11.4.2016.

Rakennushanke on jaettu viiteen eri vaiheeseen:

Vaiheet 1, 2 ja 3 toteutettiin vuoden 2016 aikana

- halliosan vesikaton uusiminen
- salaojien ja sadevesiviemäreiden uusimisia
- pesutilojen muutokset ja korjaukset.

Vaihe 4 toteutettiin vuoden 2017 aikana

- muiden tilojen vesikattojen uusiminen
- rakennuksen sähköasennusten ja salin valaistuksen uusiminen
- ilmanvaihdon muutokset
- neuvottelutilan laajennus
- yläkatsomoiden uusiminen
- muiden oheistilojen korjaukset
- halliosan seinä- ja kattopintojen uusiminen.

Vaihe 5 toteutetaan vuoden 2018 aikana, sisäpuoliset osuudet aikajaksolla 23.4. - 14.9.2018

- aula- ja kahviotilojen korjaukset
- salin lattian korjaus
- alakatsomoiden uusiminen.

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 3.250.000 euroa ja hankkeelle on myönnetty valtionapua yhteensä 750.000 euroa. Vuodelle 2018 on osoitettu hankkeen loppurahoitus.

Hankkeen toteuttaminen vähentää kiinteistön ylläpitomenoja n. 5.000 euroa vuodessa (lämmityskulut).

4706 Uintikeskus Ulpukan perusparannus

Uintikeskus Ulpukasta on laadittu kuntoarvioraportti, joka on päivätty 29.8.2016. Kuntoarvio perustuu kiinteistön silmämääräiseen, ainetta rikkomattomaan tarkastukseen. Jatkossa tarpeelliseksi nähtävien kuntotutkimusten tulosten ja erillisen suunnittelun perusteella sekä perusparannushankkeen laajuuden ja ajoituksen tarkentuessa kustannusennuste 13,0 milj. euroa tulee tarkentumaan.

4812 Kesärannan kurssi- ja majoitusrakennusten perusparannus

Kesärannan kurssi- ja majoitusrakennukset ovat teknisesti ja toiminnallisesti varsin huonossa kunnossa. Määräraha on tarkoitettu kohdistaa olemassa olevien rakennusten perusparannukseen.

Kesärannan entisen kylmän ruokalarakennuksen tilalle on alustavasti suunniteltu rakennettavan osittain lämmintä tilaa sisältävä uusi ruokala- ja huoltorakennus. Tämä rakennus ei sisälly talonrakentamishjelmaan ja sen alustava kustannusarvio on 500.000–600.000 euroa.

Hankkeen toteuttamisella ei ole oleellista vaikutusta kiinteistön ylläpitomenoihin.

5010 Peruskorjaukset

Pienemmät peruskorjauskohteet nimetään aina vuosittain tilapalvelujen työohjelman käsittelyn yhteydessä joulukuussa teknisessä lautakunnassa.

7010 Kiinteistöjen pihatyt

Kiinteistöjen pihatytökohteet nimetään aina vuosittain tilapalvelujen työohjelman käsittelyn yhteydessä joulukuussa teknisessä lautakunnassa.

KH: lisätään 50 000 euroa vuodelle 2018 ja 50 000 vuodelle 2019. Määräraha suunnataan päiväkotien pihojen korjaukseen ja erityisesti päiväkotien pihojen listattujen puutteiden hoitoon.

8010 Sisäilmakorjaukset

Kiinteistöjen sisäilmakorjauskohteet nimetään aina vuosittain tilapalvelujen työohjelman käsittelyn yhteydessä joulukuussa teknisessä lautakunnassa. Osa määrärahasta tulee kohdentaa äkillisiin ja ennakoimattomiin sisäilmakorjauksiin.

5.

*Käyttötalous ja
sitovat tavoitteet
lautakunnittain*

5.1. KAUPUNGINHALLITUS

SITOVAT TAVOITTEET 2018

TALOUS (ulkoiset)

Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2014	-5.305.195	4.314.270	-990.925
TP2015	-5.330.607	2.886.675	-2.443.912
TP2016	-5.591.242	2.492.117	-3.099.125
TA2017	-5.062.249	3.298.781	-1.763.468
TA2018	-5.666.822	3.161.520	-2.505.302

MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET

Vuosi	Henkilöstökustannukset	Vakanssien määrä	Henkilötyövuodet (htv)
TP2014	1 319 980	21	18,70
TP2015	1 276 022	21	18,86
TP2016	1 246 467	21	18,50
TA2017	1 464 959	21	**21,40
TA2018	1 519 323	24	23,50

* Kaikissa luvuissa on mukana myös konsernihallinnon oman henkilöstön palkkojen lisäksi kokouspalkkiot.

** Henkilötyövuosissa ja -kustannuksissa on huomioitu kirjanpidon siirtyminen konsernihallintoon (4,5 htv).

PALVELUJEN OSTOT ULKOA (€)

TP2014	3 534 199
TP2015	3 647 730
TP2016	3 860 266
TA2017	3 607 402
TA2018	3 693 058

TOIMINTAYMPÄRISTÖÄ KOSKEVAT HUOMIOT

Palvelujen ostoja lisäävät sähkökaupan nousevat kustannukset, joita on lisätty 100 000 euroa vuoden 2017 talousarvioon verrattuna. Konsernihallinnon kokonaiskustannukset nousevat noin 90 000 euroa, joka johtuu sähkökaupan kustannusten noususta. Muita kustannusnousuja ei ole.

Uudet vakanssit:

Ei vakanssiesityksiä.

Konsernihallinnon talousarviossa on varattu määräraha yhden uuden asiantuntijan palkkaamiseen vuoden 2018 aikana. Henkilöstökustannuksiin sisältyy myös kahden työsuojeluvaltuutetun henkilöstökustannukset poiketen aiemmasta, kun työsuojeluvaltuutettuja on tähän saakka ollut vain yksi.

Toiminnan muutokset:

Työllisyysmäärärahoista siirtyy sosiaali- ja terveyspalveluiden lautakunnan talousarvioon vuodelle 2018 680 000 euroa menoja ja 200 000 euroa tuloja. Vuoden 2018 konsernihallinnon talousarviossa ei ole henkilöstösäästöä (viime vuonna 1 200 000). Edellä mainitut muutokset vaikuttavat viime vuosien vertailtaviin lukuihin.

TSK Oy:n talousarvioehdotus pitää sisällään lentoliikenteen kehittämiseen erikseen vuodelle 2018 varattavan määrärahan 0,58 5/asukas.

Elinvoimainen Raisio

Raisio on houkutteleva ja elinvoimainen kaupunki. Erinomainen sijainti, avoimet työpaikat, monipuolinen ja kohtuuhintainen asuntotarjonta, hyvät palvelut, harrastusmahdollisuudet sekä viihtyisä asuinympäristö ovat vetovoimaisen Raision tunnusmerkkejä.

Asukasluku kasvaa

Asuntotarjonta pidetään monipuolisena.

Vaikutetaan Raision houkuttelevuutta lisääviin vetovoimatekijöihin ja mielikuviiin.

Uudet asuntoalueet tiivistävät kaupunkirakennetta ja sijoittuvat hyvien liikenneyhteyksien varrelle.

Raisiossa on tarjolla kohtuuhintaisia vuokra-asumisen vaihtoehtoja.

Asukasluku v. 2017 24457

Asuntojakauma

Tavoitteet tonttitarjonnalle:

omakotitontteja tarjolla vuosittain >20

vapaita rivitalotontteja tarjolla kem2

vapaita kerrostalotontteja tarjolla kem2

Asukas- ja mielikuvatutkimukset, raportointi.

Kaavoitusohjelma

Asumisen yksityiskohtaisemmat tavoitteet määritellään asunto-ohjelmassa.

Raisio tarjoaa yrityksille yhden Suomen parhaista toimintaympäristöistä. Raisiossa on kilpailukykyinen yritystonttivaranto ja yritysten on helppo löytää tietoa Raision sijoittumismahdollisuuksista. Palveluhenkisyys, nopeus ja tasapuolisuus määrittävät toimintatapaa yritysyhteistyössä.

Yritys- ja työpaikkatontteja on tarjolla monipuolisiin tarpeisiin.

Yritysvetovoiman lisäämiseksi laaditaan vuosittain markkinointisuunnitelma.

Kaupunki vahvistaa elinkeinoresurssia.

Tehdään säännöllistä yhteistyötä paikallisten yrittäjien kanssa.

Yritysvaikutuksia arvioidaan vuosittain

Yritysalueista on ajantasaiset kehittämissuunnitelmat.

*Markkinointisuunnitelma tehtynä
Markkinointiin käytetyt resurssit*

Palkataan elinkeinoasiamies ja lisätään toiminnan kokonaisresurssia

Raportoidaan osana elinkeinopoliittista katsausta

Raportoidaan osana elinkeinopoliittista katsausta

Hyvinvoiva Raisio

Raisio kannustaa ja motivoi kaupunkilaisia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Raisiossa monipuolisista liikunnan, kulttuurin ja muun vapaa-ajantoiminnan edellytyksistä huolehditaan kaikki ikäryhmät huomioiden. Raisio on yhteisöllinen kaupunki. Erilaiset elämäntilanteet huomioidaan kaupungin tarjoamissa mahdollisuuksissa.

Hyvinvointia ja terveyden edistämistä koordinoidaan laaja-alaisesti kaupungissa.

Liikunnan edellytyksistä huolehtiminen näkyy laajasti eri toimialojen toiminnassa.

Liikuntapaikkojen käyttäjämäärä kasvaa.

Peruskoulun jälkeen jokaisella on opinto-, työpaikka tai muu jatkosuunnitelma.

Nuorten päihteidenkäyttöä ennaltaehkäistään.

Raisio tukee paikallisen yhdistystoiminnan, vapaaehtoistyön ja paikallisen kulttuurin toimintaedellytyksiä.

Käynnistetään valmistelu laaja-alaisen hyvinvointikoordinaation aloittamiseksi kaupungissa.

Hyvinvointikertomuksessa tarkastellaan vuosittain väestön terveyden ja hyvinvoinnin tilaa.

Kuvaus toimenpiteistä

Liikuntapaikkojen käyttö

Yhtään nuorta ei jää vuosittain ilman jatkopaikkaa.

Laaditaan ennaltaehkäisevän päihdetyön ohjelma.

Kuvaus toimenpiteistä

Palvelut kohdennetaan asiakastarpeiden mukaisesti ja palvelutarpeen muutoksia ennakoidaan. Paikallisella palveluosaamisella haetaan vaikuttavuutta ja kustannustenhallintaa.

Laaditaan palveluverkkoselvitys varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelutarpeen ennakoimiseksi.

Varhaiskasvatus- ja perusopetussuunnitelmissa määritetään toimialan kehittämistavoitteet.

Ennakoivalla ikäihmisten hoidolla vähennetään ympärivuorokautisen hoidon tarvetta

Tavoite 2018

Laadittu tilinpäätökseen 2018 mennessä.

Po-suunnitelma määritelty 2017. Päivitys 2019. Vk-suunnitelman aikataulut

Oikea-aikaisilla perusterveydenhuollon palveluilla vähennetään erikoissairaanhoidon käyttöä

Tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaislaitoshoidossa olevien yli 75-v. peittävyys.

Erikoissairaanhoidon polikliinisten käyntien ja hoitovuorokausien määrä vähenee.

Kehittyvä Raisio

Digitaalisuus, ympäristöystävällisyys ja joustavat liikenneratkaisut ovat kehittyvän Raision tunnusmerkkejä. Kaupunki valmistautuu E-18 tiehankkeen toteuttamisvaiheeseen. Joukkoliikennettä kehitetään osana Turun seudun joukkoliikenteen runkoverkoston kehittymistä huomioiden asukasluvun kasvu sekä asuinalueiden ja työpaikkojen sijoittuminen. Lähiympäristön viihtyisyyttä lisätään. Raisio kehittää digitaalisia palveluja kaikilla toimialoilla.

Valtio aloittaa E18-hankkeen toteuttamisen 2021.

E18-hankkeen edellyttämät asemakaavat vahvistuvat ajoissa.

Kuntalaiset ja yritykset pidetään informoituna E-18 hankkeesta.

Kuntalaisten osallisuutta hankkeen suunnittelussa edistetään.

Seurataan matkustajamäärien kehitystä.

Osallistutaan seudullisen joukkoliikenteen runkoverkoston kehittämiseen.

Ulkoalueiden hoidon tasoa nostetaan.

Perustetaan digitaalisten palveluiden kehittämistä koordinoiva työryhmä.

Valmistaudutaan maakuntauudistukseen.

Keskustavisio valmistuu 2018.

Määritellään kaavoille tavoiteaikataulu.

Kuvaus toimenpiteestä

Kuvaus toimenpiteestä

Haetaan seurantaan tarkoituksenmukainen mittari.

Seuranta vaiheistuksesta

Kuvaus toimenpiteestä

Työryhmä aloittaa työskentelyn 2018

Tasapainoinen talous ja hyvinvoiva henkilöstö

Kaupunkikonsernin talous on tasapainossa ja kaupungin vuositulos ylijäämäinen.

Kaupungin vuositulos on ylijäämäinen.

Konsernivelan kasvu hyväksytään kuluvalta valtuustokaudella suurten investointien toteuttamiseksi.

Kaupunkikonsernin talous on tasapainossa.

Konserniohjausta vahvistetaan.

Vuositulokset ja taseen yli-/alijäämä

Seurataan konsernimittareita:

Konsernitulos

Konsernin yli-/alijäämä

Konsernivelka

Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus ym.

Konserniyhteisöille asetetaan vuositavoitteet tunnusluvuin.

Konserniyhtiöiden raportointia konsernijohdolle lisätään.

Raision kaupungilla on maine hyvänä työnantajana ja kaupunki edistää henkilöstön työhyvinvointia.

Henkilöstön hyvinvoinnin edistämistä resursoidaan. Henkilöstön fyysistä ja henkistä hyvinvointia lisääviä toimenpiteitä kartoitetaan ja toteutetaan.

Sairauspoissaoloja vähennetään.

Yksityiskohtaisemmat tavoitteet henkilöstön hyvinvoinnin osalta määritetään henkilöstöstrategiassa.

Tavoitteiden edistämiseksi käynnistetään työpaikkakohtaisten hyvinvointisuunnitelmien laadinta, kuvaus toimenpiteistä.

Keskeisimmät Kunta10-mittarit

Sairauspoissaolojen määrä.

Henkilöstrategian päivitys 2018 KV

Strategia pitää sisällään seuraava kaupunkitason ohjelmat:

Kuntalaisten hyvinvointiohjelma (lasten ja nuorten hyvinvointiohjelma sekä hoito- ja hoivapalveluohjelma)

Asunto-ohjelma

Elinkeino-ohjelma

Henkilöstöstrategia

Varhaiskasvatus- ja perusopetussuunnitelma

Selite	TP2015	TP2016	TA2017	TA2018 LTK	TA2018 KH
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	-1 303 970	-1 861 046	-1 717 781	-1 722 000	-1 722 000
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset	-368 891	-336 396	-525 000	-383 520	-383 520
Vuokratuotot	-5 955	-6 048	-6 000	-6 000	-6 000
Muut toimintatuotot	-1 207 881	-288 627	-1 050 000	-1 050 000	-1 050 000
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-2 886 697	-2 492 117	-3 298 781	-3 161 520	-3 161 520
TOIMINTAKULUT					
Palkat ja palkkiot	974 633	943 980	148 555	1 123 914	1 183 914
Eläkekulut	253 030	245 910	109 250	274 439	284 489
Muut henkilösivukulut	48 359	56 576	7 154	48 340	50 920
Henkilöstökulut yhteensä	1 276 022	1 246 466	264 959	1 446 693	1 519 323
Palvelujen ostot	3 647 730	3 860 263	3 607 402	3 693 058	3 693 058
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	36 433	48 049	31 531	32 531	32 531
Avustukset	53 428	66 396	60 000	60 000	60 000
Vuokrat	1 524	1 357	895	895	895
Muut toimintakulut	315 463	368 706	1 097 462	361 015	361 015
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	5 330 600	5 591 237	5 062 249	5 594 192	5 666 822
TOIMINTAKATE	2 443 903	3 099 120	1 763 468	2 432 672	2 505 302

Selite	TP2015	TP2016	TA2017	TA2018 LTK	TA2018 KH
KÄYTTÖTALOUS					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	-2 122 650	-2 612 489	-2 745 210	-2 739 247	-2 739 247
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset	-368 891	-336 396	-525 000	-383 520	-383 520
Vuokratuotot	-5 955	-6 048	-6 000	-6 000	-6 000
Muut toimintatuotot	-1 207 881	-288 627	-1 050 000	-1 050 000	-1 050 000
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-3 705 377	-3 243 560	-4 326 210	-4 178 767	-4 178 767
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	974 633	943 980	148 555	1 123 914	1 183 914
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	253 030	245 910	109 250	274 439	284 489
Muut henkilösivukulut	48 359	56 576	7 154	48 340	50 920
Henkilöstökulut yhteensä	1 276 022	1 246 466	264 959	1 446 693	1 519 323
Palvelujen ostot	4 520 220	4 775 548	4 485 997	4 565 694	4 565 694
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	36 453	48 049	31 531	32 531	32 531
Avustukset	53 428	66 396	60 000	60 000	60 000
Vuokrat	401 516	442 688	483 722	483 500	483 500
Muut toimintakulut	315 528	368 706	1 097 462	361 015	361 015
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	6 603 167	6 947 853	6 423 671	6 949 433	7 022 063
TOIMINTAKATE	2 897 790	3 704 293	2 097 461	2 770 666	2 843 296
VUOSIKATE	2 897 790	3 704 293	2 097 461	2 770 666	2 843 296
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunn.mukaiset poistot	26 987	16 265	15 115	10 911	10 911
Arvonalentumiset					
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	2 924 777	3 720 558	2 112 576	2 781 577	2 854 207

KAUPUNGINHALLITUS/MUU RAHOITUS

	TP2015	TP2016	TA2017	TA2018
menot	-243 156	-320 681	304 350	-165 650
tulot	1 189 667	286 895	1 250 000	1 050 000
netto	946 510	-33 786	1 554 350	884 350
MUUT TOIMINTAMENOT				165 650
AVUSTUKSET				
- 4740 Raison Loimu ry velkapääoman alentaminen				20 000
MUUT MENOT				
- 4940 Muut kulut, perintä				20 000
KOULULAISTEN KESÄTYÖT				
- 4950 Koululaisten kesätyöt josta 9.000 euroa varataan kesäseteleihin				90 000
HANKKEET JA PROJEKTIT				
- 4951 Osallistuminen keskustan markkinointiin/ Kauppakeskus Oy				8 250
- 4952 Varsin Hyvä ry kuntarahoitusosuus				7 500
- 4958 Seudullinen Urheiluakatemia				19 900
MUUT TOIMINTATULOT				1 050 000
- 3510 Pysyvien vastaavien myyntivoitot				1 000 000
- 3530 Muut tuotot				50 000

Sitovat tavoitteet (ulk.+sis. erät)	TA2018	TA2018 vrt. TA2017	TA2017	TP2016
Vaalit	52 196		35 774	534
Valtuusto	184 417	99	185 642	138 492
Kaupunginhallitus*)	4 165 054	118	3 527 772	4 517 359
Avustukset	40 043	100	40 058	40 000
Projektit ja hankkeet	9 885	52	18 874	34 607
Suhdetoiminta	351 935	121	290 625	240 792
Yhdyskuntasuunnittelu	258 946	65	397 981	349 081
Talouden ja toiminnan ohjaus	576 045	96	597 709	302 428
josta: Maksuliikenne ja rahoitus maksuliikennetapahtumat	74 000		93 000	92 464
€/maksuliikennetapahtuma	2,60 €	118	2,19 €	1,83 €
menot yhteensä	192 158 €	94	203 870 €	169 311 €
josta: Kirjanpito kirjanpidon viennit	560 000		710 000	746 481
€/kirjanpitoventi	0,53 €	135	0,39 €	0,33 €
menot yhteensä	299 413 €	107	280 165 €	245 672 €
Asiantuntijapalvelut	1 316 317	104	1 263 535	1 273 862
josta: Henkilöstöhallinto vakituisen henkilökunnan määrä	1 306		1 278	1 275 vuositason tieto
€/vak. henkilö/vuosi	192,92 €	116	166,06 €	166,07 €
menot yhteensä	251 958 €	119	212 227 €	211 741 €
josta: Työterveyshuolto vakituisen henkilökunnan määrä	1 306		1 278	1 275 vuositason tieto
€/vak. henkilö/vuosi	504,74 €	98	514,18 €	561,16 €
menot yhteensä	659 192 €	100	657 118 €	715 475 €
josta: Työsuojelu vakituisen henkilökunnan määrä	1 306		1 278	1 275 vuositason tieto
€/vak. henkilö/vuosi	79,37 €		69,93 €	67,88 €
menot yhteensä	103 662 €	116	89 372 €	86 543 €
Tarkastuslautakunta	67 225	102	65 701	50 704
Menot yhteensä	7 022 063	109	6 423 671	6 947 858
Tulot yhteensä	4 178 767	97	4 326 210	3 243 560

Toimintaympäristöä koskevat huomiot:

Suhdetoiminta -kohtaan sisältyy myös koko kaupungin eläkelahjat.
Henkilöstömäärä on koko Raision kaupungin vakituisen henkilökunnan määrä.

*) sisältää seuraavan nettobudjettiyksikön:

Sähkökauppa	Menot	-2 050 119	105	-1 950 158	-2 310 465
	Tulot	1 700 000	100	1 700 000	1 823 067
	Netto	-350 119		-250 158	-487 398

5.2. SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUJEN LAUTAKUNTA

SITOVAT TAVOITTEET 2018

TALOUS (ulkoiset)

Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2014	-94.836.729 €	28.248.770 €	-66.587.959 €
TP2015	-99.696.959 €	27.843.788 €	-71.853.171 €
TP2016	-100.560.219 €	28.413.060 €	-72.147.159 €
TA2017	-98.230.315 €	26.611.178 €	-71.619.137 €
TA2018	-100 173 659 €	27.757.075 €	-72 416 584 €

STRATEGISET TAVOITTEET

Menestystekijä Toimenpiteet

Mittari tai seurantatapa Tavoitetaso 2018

1. Tasapainoinen talous

Investoinnit kustannetaan keskipitkällä aikavälillä omarahoitteisesti eikä nettovelan määrä kasva. Vuositulos on positiivinen ja eikä yksikään kriisikuntamittareista täyty.

1.1. Henkilöstön määrä ja palveluiden ostot hallitaan

Tilinpäätösseuranta: henkilökunnan määrä, henkilötyövuodet sekä palveluiden ostot

1) Henkilöstömäärää voidaan kasvattaa, jos palveluiden ostoja voidaan samalla vähentää siten, että kokonaisuus on kaupungille taloudellisesti perusteltua väestörakenne huomioiden.

1.2. Ostopalvelut pyritään kilpailuttamaan siten, että toimivilta markkinoilta saadaan kustannustehokkaita vaihtoehtoja

1) Toteutetaan kilpailutukset omana toimintana tai erikumppaneiden kanssa yhteistyössä.

2) Toteutetaan ikäihmisten hyvinvointiohjelmaa sekä lasten ja nuorten hyvinvointiohjelmaa.

1.3. Henkilöstön voimavarat kohdennetaan oikein, eläkkeelle siirtymisten yhteydessä hyödynnetään mahdollisuudet uudelleen järjestelyihin

1) Henkilön eläköitymisen yhteydessä tarkastellaan aina, täytetäänkö kyseistä vakanssia. Vakanssien muutoksia tehdään säännöllisesti vastaamaan paremmin palveluiden muuttuvaan kysyntään.

2) Esimiesten työn kohdentuminen yksiköidensä johtamiseen.

1.4. Raisio on vetovoimainen työnantaja

Tavoitteena on, että kaikkiin rekrytointeihin saadaan määrällisesti ja laadullisesti kattavasti hakijoita.

1.5. Kaupungin käytössä olevien tilojen määrää pyritään laskemaan.

Jatketaan käytössä olevien tilojen käytön kriittistä tarkastelua. Tehdään ehdotuksia tilojen käytön järjehtämiseksi tilapalveluille.

2. Hyvinvointia ja kustannustehokkuutta ennakoivista palveluista

Ennakoivilla palveluilla ja ylisektorisella yhteistyöllä Raisio hakee asiakaslähtöisyyttä ja parempaa kustannusten hallintaa palvelutarpeen muutoksiin. Raisio on hyvä ja turvallinen paikka käydä koulua ja opiskella

2.1 Ennakoivalla ikäihmisten hoidolla vähennetään ympärivuorokautisen hoidon tarvetta

Tehostetussa palveluasumisessa olevien yli 75-v. peittävyys.

Tavoitteena on, että ympärivuorokautisessa hoidossa olevien osuus pienenee ja ympärivuorokautisessa hoidossa asutaan nykyistä lyhyempi aika. Tehostetaan edelleen SAS-prosessia ja panostetaan kotihoitoon ja ikäihmisten kuntouttaviin palveluihin.

2.2 Oikea-aikaisilla perusterveydenhuollon palveluilla vähennetään erikoissairaanhoidon käyttöä

Erikoissairaanhoidon polikliiniset käynnit ja hoitovuorokaudet. Erikoissairaanhoidon nettokustannusten kasvu ja perusterveydenhuollon nettokustannusten kasvu.

Tavoitteena on, että panostetaan/laajennetaan osaamista perusterveydenhuollossa, jolloin erikoissairaanhoidon käyttö vähenee. Terveyskeskuksen jonot pyritään pitämään alle 20 arkipäivän. Tarkastellaan erikoissairaanhoidon käyttöä erikoisaloittain, joita on yhteensä 50. Kiinnitetään erityistä huomiota niihin osa-alueisiin, joissa menot kasvavat nopeimmin.

2.3 Ennakoivalla lastensuojelulla vähennetään häiriötilanteista koituvia haittoja ja tarvetta huostaanottoihin

Kodin ulkopuolelle sijoitettujen hoitopäivät lähtevät laskuun. Tavoitteena on, että lastensuojeluilmoituksiin reagoidaan välittömästi. Lastensuojelun ja sivistyspalveluiden yhteistyö vahvistuu ja tiivistyy.

2.4 Raision kaupunki kannustaa terveeseen elämäntapaan

Ikävakioitu sairastavuusindeksin kehitys. Seurataan tilinpäätöksen yhteydessä.

2.5 Peruskoulun jälkeen jokaisella on opinto- tai työpaikka tai muu jatkosuunnitelma

Nuorisotyöttömyys ja pitkäaikaistyöttömyys. Työttömyysaste on pienempi kuin Turun seudulla keskimäärin.

Nuorisotyöttömien ja pitkäaikaistyöttömien määrä ei kasva. Panostetaan entistä enemmän työllistämiseen.

5. Itsenäinen toimija ja aktiivinen vaikuttaja seutuyhteistyössä

Raisio on itsenäinen peruskunta, joka tekee yhteistyötä seudun kuntien kanssa ja osallistuu aktiivisesti kaupunkiseutua hyödyttäviin hankkeisiin. Raisio kantaa seudullista vastuuta ja edellyttää sitä myös muilta alueen kunnilta.

5.1. Raision kaupunki tavoittelee sitä, että perustason sosiaali- ja terveystalv palveluissa järjestämisvastuu säilyy kaupungilla

Seurataan aktiivisesti valtakunnallisen lainsäädännön kehittymistä ja olemme aktiivisesti alueellisen toimeenpanon suunnittelussa.

MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

HENKILÖSTÖ

Vuosi	Henkilöstökustannukset	Vakanssien määrä	Henkilötyövuodet
TP2014	28.934.354 €	571 kpl	598,5 htv
TP2015	29.011.680 €	547 kpl	584,5 htv
TP2016	29.389.252 €	573 kpl	600,8 htv
TA2017	30.215.277 €	551 kpl	583,5 htv
TA2018	31.332.468 €	566,5 kpl	599,0 htv

PALVELUJEN OSTOT ULKOA (€)

Vuosi	Ostot yhteensä	Ostot kuntayhtymiltä	Ostot muilta
TP2014	53.226.332 €	34.761.484 €	18.464.848 €
TP2015	57.033.401 €	36.466.985 €	20.566.416 €
TP2016	57.842.221 €	37.116.578 €	20.725.643 €
TA2017	58.567.344 €	36.534.964 €	22.032.380 €
TA2018	KH: 59.907.227 €	37.070.771 €	22.536.456 €

KH: Intervallihoidon resurssien lisääminen 300 000 euroa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖÄ KOSKEVAT HUOMIOT

Vakanssiesitysten perustelut:

Hoito- ja hoivapalvelut

KOTIHOITO: Yhteistoiminta-alueen kotihoidon käyntimäärät ovat kasvaneet vuosittain. Vuosien 2014 - 2016 välillä käyntimäärät ovat kasvaneet noin 26 500 käynnillä. Ennusteen mukaan vuoden 2017 kotihoidon käynnit tulevat lisääntymään noin 5 000 käynnillä verrattuna vuoteen 2016. Käyntimäärän kasvuun vaikuttaa sekä asiakasmäärän kasvu sekä se, että kotona hoidetaan yhä hoitoisempia asiakkaita (useita käyntejä vuorokaudessa). Suunnitelma, jossa tavoitteena on kotihoidon avulla tukea ikäihmisten asumista mahdollisimman pitkään omassa kodissaan, vaatii panostamista riittävään henkilöstömäärään.

Yksi uusi lähihoitajan vakanssi/työntekijä tekee kotihoidossa noin 1540 - 2200 käyntiä vuodessa. Kahdella uudella vakanssilla voidaan vastata noin 4400 käynnin kasvuun vuositasolla.

Kotihoidon työpanosta ei ole lisätty vastaamaan lisääntyneisiin käyntimäärään nähden. Kotihoito palvelumuotona antaa yhden mahdollisuuden hillitä ympärivuorokautisen ostopalvelun kasvua. Jos henkilökuntamäärä ei ole kotihoidossa riittävä, hoito- ja hoivapalvelussa joudutaan sijoittamaan hoitoisuudeltaan vaativimpia ikäihmisiä kotihoidosta ympärivuorokautiseen hoitoon aikaisemmin kuin olisi tarve, joka tarkoittaa ostopalvelun kasvua.

KOTIKUNTOUTUSYKSIKKÖ: Kuuluu yhtenä osana ikäihmisten ennaltaehkäiseviä palveluja sekä oikea-aikaista kuntouttamisprosessia. Tutkimusnäytön ja kokemustiedon (EKSOTE -malli) perusteella oikea-aikainen ja oikeanlainen kotikuntoutus on erityisen vaikuttavaa varsinkin iäkkäiden ihmisten kohdalla. Kotikuntoutus on täsmällistä, oikea-aikaista ja tietyn ajanjakson kestävää kuntouttamista asiakkaan kotona. Kotikuntoutus säästää euroja ympärivuorokautisen hoidon ostopalveluista vuositasolla arvioituna 300 000 - 400 000 € (8 - 11 sijoitusta vuodessa). Kotikuntoutusyksikön toiminta ja kuntoutuksen asiantuntemus on tarkoitus levittää laaja-alaisesti seuraavan laisesti.

Sairaalasta kotiuttaminen mahdollisimman nopeasti, jonka jälkeen kotikuntoutusyksikkö jatkaa asiakkaan kanssa kotona kuntoutumista. Erityisesti ikäihmisen toimintakyky laskee nopeasti passiivisessa sairaalaympäristössä. Kotikuntoutusyksikön avulla voidaan toteuttaa myös ns. asteittaista kotiutumista – päivä kotona, yö sairaalassa. Kotisairaala toimii tarvittaessa kotiutumisen tukena.

Kotihoidon asiakkaan toimintakyvyn ylläpitämisen tukeminen mahdollisimman pitkään. Varhainen puuttuminen ja kuntouttaminen uhkaavassa toimintakyvyn alenema tilanteessa. Erityisesti huomioidaan HRO (hauraus-raihnausoireyhtymä) asiakkaat.

Omaishoitajan ja omaishoidettavan toimintakyvyn ylläpitäminen sekä omaishoitajan ohjaaminen ”työergonomiassa”. Tällä hetkellä kotihoidon käytössä 1,5 fysioterapeutin työpanos ja pelkästään kotihoidossa on noin 500 asiakasta, joten olemassa oleva työpanos on täysin riittämätön. Sairaalasta kotiuttamisen tehostaminen sekä omaishoitajien tukeminen ei ole mahdollista nykyisillä resursseilla.

PÄIVÄKUNTOUTUS: Uuden lähihoitajan työpanoksella saadaan lisättyä päivä kuntoutukseen yksi uusi (muistisairaiden)ryhmä, jossa käy joka arkipäivä 6 - 7 asiakasta - vuodessa 1320 - 1540 käyntiä. Palvelun lisäämisen vaikuttavuus näkyy ympärivuorokautisen hoidon kasvun hillitsemisessä. Lisäksi se tukee omaishoitajien jaksamista, hidastaa muistisairaalan toimintakyvyn laskua sekä lisää sosiaalista ja psyykkistä hyvinvointia. Uuden fysioterapeutin työpanos jaetaan sairaalassa sijaitsevan intervallin yksikön ja päivä kuntoutuksen välillä. Fysioterapeutti käy pitämässä arkipäivisin intervallissa kuntouttavaa toimintaa (40 % työpanoksesta). Lisäksi fysioterapeutti (60 % työpanoksesta) huolehtii Hulvelan alueen päivä kuntoutusryhmien kuntouttamisesta. Näin säästetään kuljetuskustannuksissa (Hulvelasta Kerttulan päivä kuntoutukseen).

Kaikkien näiden uusien vakanssien tarkoitus on hillitä ympärivuorokautisen hoidon kasvua. Yhden ikäihmisen sijoittaminen ostopalveluihin on kustannukseltaan enemmän kuin yksi uusi työntekijä, kun huomioidaan työpanoksesta kertynyt tulo. Lisäksi 1 työntekijä hoitaa useamman ikäihmisen työpäivänsä aikana. Hoito- ja hoivapalvelut on onnistunut pysymään annetussa talousarviossa ja itse asiassa alittanut sen kolmena edellisenä vuotena. Onnistuminen on ollut mahdollista nimenomaan palvelurakennetta kehittämällä (keventämällä) – pitkäaikaisen laitoshoidon purkaminen ja painopisteen siirtäminen kuntouttaviin toimintoihin sekä kotihoitoon.

Kuntoutuspalvelut

Fysioterapeutti suoravastaanotto toimintaan: Kuntoutuspalveluihin tarvitaan yksi fysioterapeutti lisää suoravastaanotto toimintaan. Suoravastaanottoon koulutetulle fysioterapeutille voi ohjata tietyt potilaat lääkärikäynnin sijaan. Fysioterapeutille saa ajan 1-3 päivän sisällä.

Fysioterapeutin suoravastaanotto toiminta on taloudellisesti kannattavaa ja tulee kunnalle edullisemmaksi kuin käynnit lääkärillä. Toiminta on meillä pienimuotoisesti käynnistynyt vuonna 2013 ja tulokset ovat olleet hyviä. Terveyspalveluissa kaksi fysioterapeuttia tekevät osan vastaanotosta suoravastaanottona (Terveysasemalla ja Kuntoutuspalveluissa). Seurannassa lähes kaikki asiakkaat ovat saaneet avun fysioterapeutilta ja puolen vuoden aikana asiakas ei ole tarvinnut lääkärinä saman ongelman vuoksi. Perinteisesti lääkärin kautta fysioterapiaan tulleista tule-asiakkaista suuri osa ovat sellaisia, jotka olisivat voineet tulla suoraan. Asiakkaan

jonottaessa pääsyä lääkärille ongelmat lisääntyvät. Sairauden pitkittyessä, asiakkaille tehdään tutkimuksia, joita voidaan välttää nopealla ohjautumisella fysioterapiaan. Fysioterapeutilla on mahdollisuus konsultoida lääkäriä vastaanoton aikana. Ns. red flag asiakkaat ohjataan edelleen lääkärille hoitajan tai fysioterapeutin toimesta. Fysioterapeutin suoravastaanotolla asiakas saa nopean, oikea-aikaisen ja toiminnalliseen ongelmaan myös asiantuntevamman avun. Asiakas välttää sairausloman kokonaan tai se merkittävästi lyhenee.

Sairaanhoitopiirin alueellinen fysioterapian toimintakäytäntö painottaa suoravastaanotto toiminnan tehostamista. Esimerkiksi Turku on vuonna 2016 aloittanut toiminnan 6 terapeutin voimin ja Pöytyä on kouluttanut kaikki fysioterapeutit suoravastaanotto toimintaan. Raision ja Ruskon yhteistoiminta-alueen Terveyspalvelut ovat toimineet vuodesta 2012 lähtien samoilla resursseilla (viisi fysioterapeuttia) perusterveydenhuollossa ja lääkinnällisessä kuntoutuksessa.

Vastaanottopalvelut

Sairaanhoitaja, varahenkilö: Raision terveyskeskuksessa on 18 hoitajan (15 sairaanhoitajaa, 3 lähihoitajaa) tointa. Lisäksi terveyskeskuksessa työskentelee psykiatrinen sairaanhoitaja (ennaltaehkäisevä mielenterveysyö työkäiset) sekä fysioterapeutti. Lääkäreitä on 17. Anomme sairaanhoitajan varahenkilövakanssia, jotta keskeiset perusterveydenhuollon terveysaseman hoitotoiminnot voidaan toteuttaa. Hoitajien sairauspoissaoloja on ajalla 1.1.-31.6.2017 yhteensä 284 päivää. Tämä tarkoittaa kuukausitasolla 47 päivää (per henkilö 14 päivää/ 6kk). Käytäntö on osoittanut, että pätevien sijaisten saaminen akuuttien sairauslomien paikkaamiseksi ei onnistu. Työn laaja-alaisuus asettaa osaamisen vaatimuksia, joita ei ulkopuolinen lyhytaikainen sijainen voi saavuttaa. Jatkuva hoitajavaje estää hoitotyön kehittämistä ja hoidon tarpeisiin vastaamiseen. Tämä vaikuttaa myös lääkäreiden työhön ja tiimityön toteutumiseen. Perusterveydenhuollon tulee tarjota kuntalaisille lakisääteisesti palveluita. Etenkin väestön ikääntymisen tuomat hoidon tarpeet näkyvät lisääntyvänä palveluiden tarpeena ja hoidon laaja-alaisuuden kasvuna. Aiemmin erikoissairaanhoidossa tarjottavia palveluita toteutetaan nykyään paljon perusterveydenhuollossa. Tämä edellyttää työntekijöiltä lisääntyvää osaamista. Pitkäaikaissairauksien hoito vaatii lisääntyvästi resursseja, tyyppillisenä esimerkkinä diabetes. Henkilöstökulujen lisäys on vuodessa 30 674€, joka katetaan sijasmäärärahojen vähennyksellä. Tämä on huomioitu vuoden 2018 talousarviossa.

Terveyskeskuslääkäri: Ei-kiireellinen vastaanoton ajanvarausjono on ollut vuosia pitkä n. 29 arkipäivää keskimäärin. Kesällä 2018 jono saatiin lyhenemään yhdeksään arkipäivään riittävän sijaisuksen avulla koulujen ollessa lomalla. Jono pitenee koulujen lukuvuoden aikana, kun kaksi terveyskeskuslääkärin vakanssissa työskentelevää lääkäriä siirtyvät koululääkäreiksi, jolloin he tekevät vastaanottotyöstään mieltä 80 % kouluterveydenhuoltoa. Raisioon on viime vuosina rakennettu paljon yksityisiä hoivapalveluita. Aikaisemmin hoivapalveluilla oli palkattuna oma yksityinen lääkäri. Nykyisin yksityiset hoivapalvelut käyttävät Raision terveyskeskuksen lääkäripalveluita, jolloin terveyskeskuslääkärin vastaanottoaikojen kysyntä on huomattavasti kasvanut. Terveyskeskuslääkäri työskentelevät myös neuvoloissa, päihdetiimissä, tehostetun hoivapalvelun yksiköissä ja vuodeosastolla. Myös näissä sektoreissa on työmäärä lisääntynyt pidentäen jonoja. Raision terveyskeskukseen vastaanottopalveluihin ei ole perustettu yhtään uutta terveyskeskuslääkärin vakanssia seitsemään vuoteen.

Suun terveydenhuolto

Hammashoitaja varahenkilö: Hammashoitaja toimii varahenkilönä. Kustannukset vähenevät vastaavasti sijaiskuluista. Suun terveydenhuollossa oli ESS-raportin mukaan ajalla 1.1.-31.7.2017 poissaoloja 422 kalenteripäivää eli keskimäärin 2/kalenteripäivä. Hammashoitajat toimivat hammaslääkärin työpareina. Lisäksi hammashoitajia tarvitaan ajanvarauspuhelimeen hoidon tarpeen arviointiin sekä ennaltaehkäisevään suun terveydenhoitoon. Nämä tehtävät ovat lakisääteisiä. Jos joku päivä ei sijaista tarvita, niin uusi hammashoitaja avustaisi hammaslääkärinä ja vapauttaisi hammashoitajana toimivan suuhygienistin itsenäiseen potilastyöhön (arviolta 200 potilasta lisää/ vuosi). Suuhygienistin ajat menevät pitkälle, joten lisäresursseille on tarvetta. Suuhygienistin käynneillä voidaan myös korvata hammaslääkärin käyntejä ja lyhentää jonoja.

Aikuissosiaalityö ja vammaispalvelut

Ohjaaja, sosiaalityö

Sosiaalihuoltolain astuttua voimaan sosiaalityön painopiste on siirtynyt toimeentulotukityöstä ennaltaehkäise-

vämpään ja ohjauksellisempaan suuntaan. Tässä työssä ohjaajan työpanosta tarvitaan. Asiakkaat, kuten lapsiperheet ja iäkkäät, tarvitsevat ohjausta palveluihin, elämänhallintaan ja talousasioihin. Ohjaaja selvittää asiakkaan kokonaistilanteen, ohjaa oikeanlaiseen palveluun ja työllään ehkäisee väärin palvelujen piiriin joutumista. Ennaltaehkäisevän työn kautta estetään kalliiden kriisitilanteiden syntyä ja tartutaan oikea-aikaisesti asiakkaan avuntarpeeseen. Lisäksi sosiaalityöntekijä saa ohjaajasta työparin. Ohjaajan on tarkoitus toimia myös ryhmien ohjaajana. Aikuissosiaalityössä kehitetään omaa ryhmätoimintaa yhdessä Turun AMK:n kanssa.

Palveluasumiskoordinaattori

Sosiaalihuoltolain mukaisessa asumisessa käyttöaste on kasvanut ja kilpailutuksen myötä on noussut voimakkaampi tarve arvioida säännöllisesti asumispalvelun tavoitteita. Palveluasumiskoordinaattori arvioi asiakkaan asumispalvelun tavoitteita, palveluiden riittävyyttä ja kuntoutumisen tavoitteita. Seurannalla ja säännöllisellä arvioinnilla on mahdollisuus estää turhien kulujen syntyminen. Tällä hetkellä tukiasukkaiden (100) sosiaalityöntekijä vastaa myös asumispalveluista joka on todettu kuormittavaksi. Asumispalvelukoordinaattorin työpanos on välttämätön myös vammaispalvelutoimiston kautta myönnettyjen vammaispalvelu- ja sosiaalihuoltolain mukaisten asumispalvelujen arvioinnissa. Vammaispalvelutoimiston työ määrän johdosta laadun ja kustannustehokkuuden valvontaan ei riitä tarvittavia resursseja.

Ohjaaja, vammaispalvelu

Vammaispalvelun lisääntyvän työ määrän johdosta nykyisillä resursseilla ei kyetä täyttämään kaikkia lakisääteisiä tehtäviä riittävällä tarkkuudella. Ohjaajan tehtäväksi voidaan siirtää monia perustehtäviä, joka mahdollistaa mm palvelusuunnitelmien laatimisen lain edellyttämällä tavalla. Ohjaajaa tarvitaan toteuttamaan ja liisäämään ns. omaa työtä kentällä, jolla osaltaan vältetään ostopalvelujen tarvetta. Lisäksi työpariksi sosiaalityöntekijälle sekä avustaminen Honkamäen toiminnassa, jonka asiakasmäärää ollaan kasvattamassa.

Työterveyshuolto

Työterveyspsykologi 50 % vuoden määräaikainen vakanssi: Työterveyshuollon asiakasmäärä on n 5800. Työterveyshuollossa on tällä hetkellä yksi työterveyspsykologi. Hän on ylityöllistetty. Ajanvarausajat menevät yli yhden kuukauden päähän. Ennaltaehkäisevää työtä jää nyt tekemättä. Kaikkia lakisääteisiä tehtäviä ei saada tehtyä.

Työterveyspsykologin tarve on koko ajan kasvussa. Työnantajan on huolehdittava siitä, että työterveyshuollon työpaikkaselvityksessä on tunnistettu ja arvioitu työpaikan psykososiaaliset kuormitustekijät. Lain mukaan psykososiaalisen kuormituksen selvittämistä tulee korostaa ja tähän työhön tarvitaan lisää työterveyspsykologin työpanosta.

Työterveyspsykologi toimii osana työterveyshuollon moniammatillista tiimiä yhdessä muiden työterveyden ammattilaisten kanssa. Työn painopiste on terveyden ja voimavarojen tukemisessa sekä sairauksien ennaltaehkäisyssä, kuten työterveyshuoltolaissa ja -asetuksessa säädetään. Työterveyspsykologi pystyy tienämään yli oman palkkansa.

Tuottajan viestit tilaajalle

Aikuisten psykososiaaliset palvelut

Raision päihde- ja mielenterveysyksikössä ei ole suunnitteilla vuodelle 2018 sellaisia palvelujen toteuttamiseen liittyviä muutoksia, jotka edellyttäisivät merkittäviä lisäyksiä TA2017-pohjaan. Ainoastaan kalustemäärärahoja on tarpeen lisätä, jotta saadaan vanhoja työpöytiä ja tuoleja korvattua säädettävillä sähköpöydillä ja satulatuoleilla.

Kaupunginhallitus hyväksyi 22.8.2011 sote-ltk:n esittämän yksikköme päihdetiimin saamien testamenttivarojen käyttösuunnitelman vuosille 2011 - 2015. Koska varoja on kulunut ennakoitua vähemmän, voitiin samaa suunnitelmaa toteuttaa myös v. 2016 ja 2017, ja varoja riittää samalla tavalla käytettäväksi myös vuodelle 2018.

Korvaushoittoon ja kotitiimiin tulee jatkuvasti uusia asiakkaita, mutta poistuma on pieni. Näiden tiimien asiakas- ja käyntimäärät todennäköisesti edelleen hieman lisääntyvät, mikä edellyttää toimintakäytäntöjen muutoksia (korvaushoidossa mm. ohjaajan käyttöä enemmän apuna lääkkeiden jaossa psykososiaalisen kuntoutustoiminnan sijasta, kotitiimissä mm. ryhmämuotoisten palvelujen lisäämistä ja työpäivien osittaista uudelleen aikatauluttamista). Myös mielenterveystiimin asiakkaiden määrä on jatkuvasti kasvusuunnassa. Käyntimääriä ei nykyisillä työntekijäresursseilla pystytä juurikaan lisäämään. Asiakasmääriä saataneen ehkä vähän kasvatettua mm. lisäämällä ryhmämuotoisia interventioita ja pyrkimällä hoitamaan lievistä mt-ongelmista kärsiviä entistäkin lyhyemmillä hoitajaksoilla. Päihdetiimille kertynee v. 2018 suunnilleen saman verran suoritteita kuin v. 2017. Yhtenä keskeisenä tavoitteena on saada riippuvuusongelmista kärsiviä nykyistä varhaisemmassa vaiheessa hoidon piiriin.

Laitoskuntoutuksen osalta ei ole v. 2018 odotettavissa merkittäviä muutoksia asiakas- eikä hoitopäivämääriin verrattuna vuoteen 2017. A-klinikkasäätiön L-S palvelualueelta ostettavien palvelujen hintoihin tulee osaan vähäisiä korotuksia, mutta nekään eivät edellytä muutoksia TA2017-pohjalta laadittavaan vuoden 2018 TA:oon.

Maaliskuussa 2017 FinFami ry:n toimesta kokeiluluonteisesti käynnistynyt omaisneuvojatoiminta jatkuu yksikköme tiloissa myös v. 2018. Siitä ei koidu yksiköllemme kustannuksia.

Aikuissosiaalityö

Aikuissosiaalityön talousarvion 2018 tavoitteena on nykyisen toiminnan kehittäminen niin että työ on laadukasta, verkostoitunutta ja asiakkaat huomioonottavaa. Sosiaalityössä asiakkaan saama tuki perustuu palvelutarpeen arviointiin ja sen pohjalta laadittuun palvelusuunnitelmaan, johon voi sisältyä taloudellista tukea, palveluja tai ohjausta muihin palveluihin, tukea työllistymiseen ja opiskeluun, tuettua asumista tai palveluasumista, kotoutumisen tukea, päivä- tai työtoimintaa, ryhmätoimintaa jne.

Perustoimeentulotuen siirryttyä Kelaan aikuissosiaalityön painospiste on siirtynyt entistä enemmän paperitöistä verkostotyön ja palveluohjauksen suuntaan. Sosiaalityössä pyritään kartoittamaan asiakkaan kokonaistilanne tarpeen mukaan monialaisessa verkostossa, ongelmiin pyritään tarttumaan ajoissa ja taloudellista neuvontaa kehitetään. Raision aikuissosiaalityön yksikkö on mukana Prosos- hankkeessa, jossa kehitetään sosiaalityötä (mm. jalkautuminen ja ryhmätoiminnot). Tarkoituksena on käynnistää omaa ryhmätoimintaa yhteistyössä Turun ammattikorkeakoulun kanssa. Sosiaalityöhön esitetään ohjaajan palkkaamista vahvistamaan sosiaalityön tiimiä, ryhmätoimintojen järjestämiseen ja tekemään ennaltaehkäisevää työtä.

Työllistämistoiminnan vahvistamiseksi ja kehittämiseksi tiimiin on palkattu toinen urasuunnittelija ja työllisyyskoordinaattori. Palkkakustannukset on vähennetty työmarkkinatukilaskun talousarviovarauksesta. Raisio on mukana työllisyyskokeilussa ja kaksi te-toimiston työntekijää on aloittanut työnsä sosiaalitoimistossa. Lisäksi Raisio on mukana Työvoimahautomo- hankkeessa kehittämässä yritys yhteistyötä ja Valo-hankkeessa. Työllisyystoimintaa kehittämällä pyritään saamaan työmarkkinatukilistan sakkomaksua pienemmäksi ja asiakkaita sujuvammin osaksi työelämää.

Asumispalveluiden tavoitteena on sekä lyhentää asumispalveluissa asumisen aikaa että nopeuttaa asiakkaan siirtymistä itsenäisempään asumiseen ja kevyempään palveluun. Joidenkin asiakasryhmien kohdalla on saavutettavissa taloudellista säästöä ja asiakkaan kannalta parempaa palvelua. Asumispalvelupolkujen tehostamiseksi talousarvioon on sisällytetty asumispalvelukoordinaattorin palkkakustannukset. Tällä hetkellä työtä yrittää hoitaa tiimin sosiaalityöntekijä omien töidensä ohella.

Itsenäisesti muuttavia pakolaisia saapuu Raisioon säännöllisesti vastaanottokeskuksista muuttajien itsehankkimisiin vuokra-asuntoihin. Pakolaisten kanssa tehdään pitkäjänteistä kotouttamis- ja ohjaustyötä. Kuntaan muuttaneiden pakolaisten mielenterveysongelmat ovat lisääntyneet huomattavasti vuoden aikana ja yhteistyötä psykiatrisen puolen kanssa on lisätty ja sitä tulee lisätä edelleen. Pakolaisista haetaan ja saadaan erityiskustannuskorvauksia vuosittain.

Erikoissairaanhoito

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri on ilmoittanut vuoden 2018 budjettilukunsa. Budjetti on yhtenevä sen kanssa. Raision osalta budjetissa on nousua 678 709€ sairaanhoitopiiriin tämän vuoden budjettiin verrattuna ja 349 692€ korkeampi kuin sairaanhoitopiiriin 2016 tilinpäätöksessä. Ruskon osalta esitys laskee 440 636€

tähän vuoteen verrattuna. Ruskon osalta psykiatrian käyttö on laskenut merkittävästi viime vuoteen verrattuna.

Hallintopalvelut

Hallintopalveluissa lautakuntatyön ja yleisjohdon osalta vuosi 2018 jatkuu samoilla periaatteilla kuin ennenkin.

Hallinnon vuoden 2018 budjettiin siirrettiin konsernihallinnosta työllisyystoimintaan varatut määrärahat. Avustuksiin yhteisöille on varattu 95.000 euroa ja varsinaiseen työllisyystoimintaan 585.000 euroa. Tuottoihin on budjetoitu työllistämistukeen 200.000 euroa.

Ruskon maksuosuus käsitellään edelleen hallinnon alla.

Vuonna 2018 hallinnon alla jatkuu kolme hanketta: Lupa auttaa! -hanke, jolle on budjetoitu noin 980.000 euroa. Valtionavustus on 80 % hyväksyttävistä kustannuksista. Loput ovat hankkeessa mukana olevien kuntien omarahoitusosuutta. Vuonna 2018 jatkuu myös ESR-rahoitteinen VALO-valmennus.

Lisäksi Raisio on mukana Turun kaupungin hallinnoimassa Turun seudun työvoimahautomot -hankkeessa yhden työntekijän 20 %:n työpanoksella.

Hoito- ja hoivapalvelut

Hoito- ja hoivapalvelujen budjetin 2018 lähtökohtana on jatkaa palvelurakenteen kehittämistä suuntaan, jolla hillitään ympärivuorokautisesta hoidosta syntyvää kustannuskasvua. Kustannuskasvun hillitsemisen ainoat vaihtoehdot ovat panostaminen ikäihmisten kuntouttavaan toimintaan sekä riittäviin kotihoidon resursseihin. Tavoite on suunnattu sekä lyhyelle aikavälille – vuodelle 2018, mutta myös pidemmälle tulevaisuuteen, ennakoiden ikäihmisten määrän kasvua. Tarkoituksena on näin myös lisätä hyvinvointia ja toimintakykyisiä vuosia ikäihmisille.

Hoito- ja hoivapalvelujen budjetti sisältää kahdeksan uutta vakanssia, joista kuusi on kuntouttavaan toimintaan ja kaksi Raision ja Ruskon yhteistoiminta-alueen kotihoitoon.

Kaikilla uusilla vakansseilla pystytään vähentämään/hillitsemään ympärivuorokautisen hoidon kustannuksia (ostopalvelu). Yhden uuden vakanssin vuosikustannus = 1 asiakkaan ympärivuorokautinen sijoitus ostopalveluun vuodessa. Yhden työntekijän antama työpanos on huomattavasti suurempi kuin yhden asiakkaan palvelu vuodessa. Lisäksi työpanoksesta kertyvät asiakasmaksut kompensoivat osittain palkkakustannuksia (palkkakustannus miinus työpanoksesta syntyvät asiakasmaksut).

1 fysioterapeutti ja 1 lähihoitaja - päiväkuntoutuksen laajentaminen ja sairaalan intervalli asiakkaiden kuntouttaminen.

- Uuden lähihoitajan työpanoksella saadaan lisättyä päiväkuntoutukseen yksi uusi (muistisairaiden)ryhmä, jossa käy joka arkipäivä 6-7 asiakasta - vuodessa 1320-1540 käyntiä. Palvelun lisäämisen vaikuttavuus näkyy ympärivuorokautisen hoidon kasvun hillitsemisessä. Lisäksi se tukee omaishoitajien jaksamista, hidastaa muistisairaana toimintakyvyn laskua sekä lisää sosiaalista ja psyykkistä hyvinvointia.

- Uuden fysioterapeutin työpanos jaetaan sairaalassa sijaitsevan intervallin yksikön ja päiväkuntoutuksen välillä. Fysioterapeutti käy pitämässä arkipäivisin intervallissa kuntouttavaa toimintaa (40 % työpanoksesta). Lisäksi fysioterapeutti (60 % työpanoksesta) huolehtii Hulvelan alueen päiväkuntoutusryhmien kuntouttamisesta. Näin säästetään kuljetuskustannuksissa (Hulvelasta Kerttulan päiväkuntoutukseen).

2 lähihoitajaa ja 2 fysioterapeuttia kotikuntoutusyksikköön. Tutkimusnäytön ja kokemustiedon (EKSOTE -malli) perusteella oikea-aikainen ja oikeanlainen kotikuntoutus on erityisen vaikuttavaa varsinkin iäkkäiden ihmisten kohdalla. Kotikuntoutus on täsmällistä, oikea-aikaista ja tietyn ajanjakson kestäväää kuntouttamista asiakkaan kotona. Kotikuntoutusyksikön toiminta ja kuntoutuksen asiantuntemus on tarkoitus levittää laajalaisesti seuraavan laisesti.

- Sairaalasta kotiuttaminen mahdollisimman nopeasti, jonka jälkeen kotikuntoutusyksikkö jatkaa asiakkaan kanssa kotona kuntoutumista. Erityisesti ikäihmisen toimintakyky laskee nopeasti passiivisessa sairaalaympäristössä. Kotikuntoutusyksikön avulla voidaan toteuttaa myös ns. asteittaista kotiutumista – päivä kotona, yö sairaalassa. Kotisairaala toimii tarvittaessa kotiutumisen tukena.

- Kotihoidon asiakkaan toimintakyvyn ylläpitämisen tukeminen mahdollisimman pitkään. Varhainen puuttuminen ja kuntouttaminen uhkaavassa toimintakyvyn alenema tilanteessa. Erityisesti huomioidaan HRO (hauraus-raihnausoireyhtymä) asiakkaat.
- Omaishoitajan ja omaishoidettavan toimintakyvyn ylläpitäminen sekä omaishoitajan ohjaaminen "työergonomiassa".
- Osallistuminen palvelutarpeen arviointiin ja sen jälkeiseen kuntoutussuunnitelman laatimiseen ja siten tukea kotona asumista pidempään.

2 lähihoitajaa Raision ja Ruskon yhteistoiminta-alueen kotihoitoon. Yhteistoiminta-alueen kotihoitoon käyntimäärät ovat kasvaneet vuosittain. Vuosien 2014-2016 välillä käyntimäärät ovat kasvaneet noin 26 500 käynnillä. Ennuste tälle vuodelle 2017 kotihoitoon käynnit tulevat lisääntymään noin 5 000 käynnillä verrattuna vuoteen 2016. Käyntimäärän kasvuun vaikuttaa sekä asiakasmäärän kasvu sekä se, että kotona hoidetaan yhä hoitoisempia asiakkaita (useita käyntejä vuorokaudessa). Suunnitelma, jossa tavoitteena on kotihoitoon avulla tukea ikäihmisten asumista mahdollisimman pitkään omassa kodissaan, vaatii panostamista riittävään henkilöstömäärään.

- Yksi uusi lähihoitajan vakanssi/työntekijä tekee kotihoitossa noin 1540-2200 käyntiä vuodessa. Kahdella uudella vakanssilla voidaan vastata noin 4400 käynnin kasvuun vuositasolla.

Yksi kuukausi ympärivuorokautisessa hoidossa maksaa kunnalle noin 3 500 euroa, kaksi kuukautta 7 000 euroa ja vuosi 35 000 euroa jne. Edellä esitettyjen uusien vakanssien avulla voidaan hillitä ostopalvelukustannusten kasvua. Ympärivuorokautisen hoidon ostopalveluun varatut määrärahat voidaan näin pitää talousarviossa 2018 samalla tasolla kuin vuoden 2016 talousarviossa. Näin ollen ostopalveluun sijoitettujen määrä voisi kasvaa vuonna 2018 ainoastaan seitsemällä uudella sijoituksella.

Ilman esityttyjä uusia vakansseja, ostopalveluun varattua määrärahaa tulisi lisätä noin 400 000 – 500 000 euroa.

Hoito- ja hoivapalvelut on onnistunut pysymään annetussa talousarviossa ja itse asiassa alittanut sen kolmena edellisenä vuotena. Onnistuminen on ollut mahdollista nimenomaan palvelurakennetta kehittämällä (keventämällä) – pitkäaikaisen laitoshoidon purkamisen ja painopisteen siirtäminen kuntouttaviin toimintoihin sekä kotihoitoon.

KH: Intervallihoidon resurssien lisääminen 300 000 euroa.

Kuntoutuspalvelut

Kuntoutuspalveluihin on lisätty yksi fysioterapeutin vakanssi. Tavoitteena on lisätä suoravastaanotto toimintaa, jossa tuki- ja liikuntaelinasiakkaat ohjataan suoraan terapeutille lääkärillä käynnin sijaan. Tämä lyhentää jonoa lääkäreille ja vähentää asiakkaiden sairauslomia. Suoravastaanotto toimintaan on siirretty jo useissa ympäristökunnissa ja se säästää kokonaiskustannuksia. Terveyspalveluissa on toimittu samoilla fysioterapiaresursseilla kuuden vuoden ajan, vaikka potilasmäärät ovat lisääntyneet avohoidon lisääntyessä. Palkkoihin on lomarahojen leikkaus laskettu suoraan (ei näy erillisenä). Asiakasmaksuja voidaan lakisääteisesti periä vain fysioterapiassa, jossa osa lääkinällisen kuntoutuksen asiakkaista saavuttaa maksukaton vuoden aikana. Tuloja ei ole lisätty. Talousarviossa on hieman aikaisempaa enemmän panostettu henkilökunnan osaamiseen lisäämällä koulutusrahoja ja jaksamiseen lisäämällä ammatillista työnohjausta. Investointina on neljä fysioterapeutin hoitopöytää, jotka ovat nykyisten 20v vanhojen tilalle.

Perhepalvelut

Perhepalvelujen tulosalueen talousarvioesitystä vuodelle 2018 ei ole mitenkään pystytty tekemään "nollakasvu"-periaatetta noudattaen. Vaikka perhepalvelujen tulosalueen painopistettä on siirretty ja siirretään edelleen sosiaalihuoltolain edellyttämällä tavalla ehkäisevään toimintaan, tulokset eivät vielä näy kustannusten vähenemisenä vaan tarve korjaavimpien ja raskaampien palvelujen kuten lastensuojelun sijaishuollon palveluihin on edelleen suuri. Yksi suuri riski seuraavan vuoden talousarviossa pysymiseen sisältyykin juuri kodin ulkopuolelle sijoitettujen suurtuotteeseen, etenkin kun tiedossa on reipas tulojen väheneminen ao. suurtuotteessa. Tulojen väheneminen johtuu erityisesti muilta kunnilta perittävien sijaishuollon kustannusten poistumisesta. Perhepalveluissa on toisaalta pystytty lisäämään omaa tulojen keruuta tehostamalla sijoitettujen lasten etuuksien perimistä. Toinen riski sisältyy muut tukipalvelut-suurtuotteeseen, johon on budjetoitu esim. perhekuntoutuksesta aiheutuvat kustannukset. Perhekuntoutus on nykyisen lastensuojelulain hengen mukainen tukitoimi, joka onnistuessaan estää lapsen sijoituksen.

Kehittämistoiminta tulosalueella on edelleen vilkasta ja perhepalveluissa hyödynnetään nyt Raisio-vetoista hallituksen maakunnallista Lasten- ja perheiden palveluiden kärkihanketta aktiivisesti. Perhepalvelut on lähössä pilottikuntana kouluttautumaan ja toteuttamaan THL:n systeeminen lastensuojelun toimintamallia lastensuojelun sosiaalityössä. Kun toimintamalli on saatu käytäntöön, sijoitusten määrän voitaneen odottaa vähenevän, jolloin syntyy kustannussäästöjä kodin ulkopuolelle sijoitettujen suurtuotteeseen.

Suun terveydenhuolto

Talousarvio on lähes samaa tasoa kuin TA 2017. Tuloarviota on hieman laskettu vuoden 2017 kesäkuun lopun toteutuneen tilanteen perusteella. Talousarvioesitys sisältää yhden hammashoitajan vakanssilisäyksen Raision alueelle. Sijaisten palkkakustannuksia on vähennetty vastaavasti. Tavoitteena on taata välittömän yhteydensaannin toteutuminen ja parantaa hoidon saatavuutta

Työterveyshuolto

Työterveyshuolto on nettobudjettiyksikkö. Budjetti on laadittu niin, että tulot kattavat menot. Vuodelle 2018 esitetään yksi vakanssimuutos. Työterveyshuollossa on yksi työterveyspsykologin virka. Tämä ei riitä ja lakisääteisten palvelujen turvaamiseksi esitetään 50 % työterveyspsykologin vakanssia vuoden määräajaksi. Kokeilun aikana selvitetään jatko.

Työterveyshuolto on mukana laadunhallinnan kehittämisessä Labqality oy:n SHQS-laaturjestelmän käyttöönotossa.

Työterveyshuollossa on seurattu vuoteen 2017 asti suoritteita, jotka ovat sisältäneet käyntien lisäksi muitakin laskutettavia suoritteita, kuten tutkimuksia ja konsultaatiota. Nyt vuoden 2018 alusta suoritteiksi lasketaan vain käynnit työntekijän luona. Näin raporteista tulee vertailukelpoisia muihin yksiköihin nähden. Vuoden 2018 suoritelukuja ei voi suoraan verrata aikaisempiin suoritteisiin.

Vuoden 2018 aikana selvitetään työterveyshuollon jatkovaihtoehdot. Uuden kuntalain mukaan työterveyshuollon tulee yhtiöittää työterveyshuollon ulos myytävät sairaanhoitopalvelut vuoden 2018 loppuun mennessä, jos se toimii kilpailuilla markkinoilla. Työterveysyksikön ulos myytävien sairaanhoitopalveluiden osuus on tällä hetkellä n 15 % kokonaisympäristöstä. Seuraamme lainsäädännön kehittymistä, sote-ratkaisua ja alueellisia linjauksia ennen päätöksen tekoa.

Vammaisten palvelut

Raision ja Ruskon yhteistoiminta-alueen vammaispalvelut tuottavat palveluja vuositasolla n 800 asiakkaalle, osa asiakkaista on pysyviä ja osa vaihtuvia. Palveluja räätälöidään ensisijaisesti yleislakina toimivan sosiaalihuoltolain (1.4.2015 alkaen) nojalla. Toimintakyvyltään vaikeavammaisten asiakkaiden osalta sovelletaan vammaispalvelulakia silloin kun sosiaalihuoltolain 14 § mukaiset palvelut eivät ole asiakkaan ensisijaisen edun mukaisia ja riittäviä.

Vammaispalvelulain mukaan vaikeavammaisille asiakkaille tuotettavista palveluista keskeisiä ovat henkilökohtainen apu, kuljetuspalvelu, asunnonmuutostyöt, palveluasuminen ja vammaisten avustukset vaikeavammaisille. Nämä palvelut ovat vaikeavammaisille lakisääteisiä. Vuoden 2017 arvioidun kokonaistoteuman perusteella yhteistoiminta-alueen kokonaiskustannusten painopiste on lisääntyvissä määrin siirtynyt Ruskolta Raisioon. Ruskon osalta kustannusten kehitys on ollut maltillinen ja tämä on huomioitu vuoden 2018 talousarviossa.

Raision osalta henkilökohtaisessa avun nouseva kehitys on saatu tasaantumaan. Erityisenä menona henkilökohtaisen avun kustannuksia vuonna 2018 kuitenkin nostaa vaikeavammaisen asiakkaan ostopalveluna hankittavan opintoavustajan kustannukset, jotka ovat vuositasolla 62.000 euroa. Kuljetuspalvelussa asiakasmäärä on laskenut selvästi erityisesti vertailuvuoteen 2015 nähden, mutta laskeva suuntaus ei näy lineaarisesti kustannusten laskuna. Tätä selittää samalla aikavälillä tulleet taksimatkojen hinnankorotukset ja invakortilla matkustavien asiakkaiden määrän lisääntyminen. Vuonna 2017 nämä tekevät Raision osalta taksimatkojen hinnankorotuksen osuutena noin 50.000 euroa ja inva-kortilla matkustavien osuutena noin 24.000 euroa vuoteen 2015 nähden. Vuoteen 2018 arvioitu kokonaiskustannuspaine on 74.000 euroa. Oletuksena arviossa on, että kuljetuspalvelun asiakasmäärä tai inva-korttia tarvitsevien asiakkaiden määrä ei nouse

vuonna 2018.

Vaikeavammaisten palveluasumiseen ei ole vuonna 2018 odotettavissa suurta asiakasmäärän nousua. Arvioitu kustannuspaineiden nousu painottuu Raisioon, tilanteissa, joissa asiakkaat eivät selviä kotonaan ilman palveluasumisen turvaa ja henkilökohtaisen avun myöntäminen kotiin tulee kalliimmaksi kuin kodin ulkopuolinen palveluasuminen.

Vaikeavammaisten muut avustukset ovat taloudellisena tukena myönnettäviä palveluja, tähän menokohtaan kohdistuvat tukimuodot ovat muun muassa yksityinen kotiapu ja kunnan vastuulla olevat kotidialyysilaitteiden sähkö- ja lvi työt ja vaikeavammaisten ajonhallintalaitteet. Nämä tekevät Raision osalta vuositasolla 68.000 euroa. Vaikeavammaisten asunnonmuutostöihin kuuluvat välttämättömät asunnon ja sen ympäristön esteettömyystyöt, jotka Raision osalta ylittyvät selvästi vuonna 2017. Tämä on huomioitu vuoden 2018 talousarviossa, koska vuoden 2016 pienet asunnonmuutostyön kustannukset ovat selvästi poikkeus muihin lähivuosiin nähden. Myös näissä palveluissa Ruskon kehitys on maltillinen.

Kehitysvammahuolto

Kehitysvammahuollon budjetin lähtökohtana on nykyinen toiminta ja sen kehittäminen. Kehitysvammahuollon palvelut ovat omana toimintana siinä määrin, kun se tällä hetkellä on mahdollista ja tarpeen mukaista. Tulevaisuudessa ja jo ensi vuonna 2018 haasteena on nuorten lievästi kehitysvammaisten henkilöiden asumispalveluiden järjestäminen. Tällä hetkellä näyttää siltä, että diagnoosi lievästä kehitysvammasta määritetään joissakin tapauksissa 18 -vuoden iässä. Usein tarve on enemmän tuetusta tai ohjatusta asumisesta.

Vastaanottopalvelut

Vastaanottotoimintaa on kehitetty sisällöllisesti viime vuosina. Nyt tarvitaan resurssillisäystä jonojen purkuun. Kesällä 2017 oli riittävä lääkärimehitys Raision terveysasemalla ja koulujen loma-aikana kiireetön jono lääkärille saatiin putoamaan 25 päivästä 8 työpäivään. Lukukausien aikana jono pitenee ilman lisäresursointia. Nyt esitetään yhtä terveyskeskuslääkärin virkaa Raision terveysasemalle. Samalla esitetään yhtä sairaanhoitajaa varahenkilöksi. Sairaanhoitajilla on ollut runsaasti poissaoloja eikä sijaisia ole saatavilla lyhyisiin poissaoloihin. Myös lakisääteiset tehtävät ovat lisääntyneet mm. ikäihmisten määrän kasvun ja diabeteksen hoidon muutosten takia. Sairaanhoitajan vakanssin menot katetaan sijaismäärärahoista.

Raision terveysasema on mukana laadunhallinnan kehittämisessä Labquality Oy:n SHQS-laatujärjestelmän käyttöönotossa.

Vastaanottotoiminnassa panostetaan digitaalisten palveluiden kehittämiseen ja tätä kautta palvelutarjonnan parantamiseen. Yksiköissä tullaan pilotoimaan sähköisiä palveluita ajanvarauksen ja sähköisten esitietolomakkeiden osalta. Tekstiviestimuistutuksia käytetään ajanvarausten yhteydessä.

Vastaanottotoiminnassa valtion korvaukset erikoislääkäriskoulutukseen ovat pienentyneet vuosittain. Tämä merkitsee tulojen alenemaa. Rekrytoinneissa on onnistuttu ja virkoihin ja toimiin on hyvin hakijoita. Säilyttäme hyvän työnantajan maineen hyvän perehdytyksen, toimivan tiimimallin ja tutortoiminnan avulla. Lähijohdamisen vahvistamisella tavoitellaan työtyytyväisyyden lisäämistä henkilöstön keskuudessa.

Hoitotarvikejakelussa kustannukset ovat nousseet. Diabetestarvikkeissa on käytön ja hintojen nousua.

Terveysneuvontaan ei esitetä uusia vakansseja. Oppilas- ja opiskelijahuoltolakia ollaan muuttamassa vuonna 2018. Ennakkotietojen mukaan opiskelijaterveydenhuollon piiriin kuuluvien opiskelijoiden määrä saattaa kasvaa merkittävästi. Myös Rasekon toimipisteiden muutokset kasvattavat opiskelijamääriä. Rokotusohjelma laajenee vesirokkorokotusten osalta lisäten työmäärää. Sähköisiä palveluja kehitetään ottamalla käyttöön sähköinen ajanvaraus osaan toiminnoista ja sähköinen esitietolomake opiskelijaterveydenhuoltoon. Yhteistyötä perhepalvelujen ja koulujen kanssa vahvistetaan.

VAKANSIESITYKSET 2018 (VAKITUISET)											
Palvelu	Toimintayksikkö	Vakanssi	Määrä (uudet vakanssit)	Vakanssin luonne	Käsittely talousarvioesityksessä						
					Henkilöstökulut		Vähennys muista kuluista		Tuottojen lisäys		Nettokulut
					Kustannus-palkka	€	Kustannus-palkka	€	Kustannus-palkka	€	
Hoido- ja hoivapalvelut	Kotihoido	Lähihoitaja	2	Uusi vakanssi	262025	71 000	261010, 261020	20 000	262025, 262035	30 000	21 000
Hoido- ja hoivapalvelut	Kotikuntoutusyksikkö	Fysioterapeutti	2	Uusi vakanssi	263030	90 000					90 000
Hoido- ja hoivapalvelut	Kotikuntoutusyksikkö	Lähihoitaja	2	Uusi vakanssi	263030	71 000					71 000
Hoido- ja hoivapalvelut	Päiväkuntoutus	Fysioterapeutti	1	Uusi vakanssi	263010	45 000	262010	45 000			
Hoido- ja hoivapalvelut	Päiväkuntoutus	Lähihoitaja	1	Uusi vakanssi	263010	35 000			263010	30 000	5 000
Yhteensä			8			312 000		65 000		60 000	187 000
Terveyspalvelut	Kuntoutuspalvelut	Fysioterapeutti	1	Uusi vakanssi	225210 (80%)	25 274			225210 (80%)	1 840	23 434
					225220 (20%)	6 318			225220 (20%)	460	5 858
Yhteensä			1			31 592				2 300	29 292
Terveyspalvelut	Raision terveysasema	Sairaanhoidtaja (varahenkilö)	1	Uusi vakanssi	222010	30 674	222010	30 674			
Terveyspalvelut	Raision terveysasema	Terveyskeskuslääkäri	1	Uusi vakanssi	222010	58 513			222010	21 600	36 913
Yhteensä			2			89 187		30 674		21 600	36 913
Terveyspalvelut	Suun terveydenhuolto	Hammashoitaja (varahenkilö)	1	Uusi vakanssi	231010	26 700	231010	26 700			
Yhteensä			1			26 700		26 700			
Sosiaalityö	Aikuisosiaalityö	Ohjaaja	1	Uusi vakanssi	245110	37 000					37 000
Sosiaalityö	Aikuisosiaalityö	Palvelu- ja tukipalveluohjaaja	1	Uusi vakanssi	245110	37 000					37 000
Vammaispalvelut	Vammaispalvelut	Ohjaaja	1	Uusi vakanssi	251040	37 000					37 000
Yhteensä			3			111 000					111 000
YHTEENSÄ			15			570 479		122 374		83 900	364 205

VAKANSIESITYKSET 2018 (MÄÄRÄAIKAISET)											
Palvelu	Toimintayksikkö	Vakanssi	Määrä (uudet vakanssit)	Vakanssin luonne	Käsittely talousarvioesityksessä						
					Henkilöstökulut		Vähennys muista kuluista		Tuottojen lisäys		Nettokulut
					Kustannus-palkka	€	Kustannus-palkka	€	Kustannus-palkka	€	
Terveyspalvelut	Työterveyshuolto	Työterveyspsykologi (50%) vuoden määräaikainen	0,5	Uusi vakanssi	235110 (50%)	12 624			235110	17 000	4 376
					235210 (50%)	12 624			235210	17 000	4 376
Yhteensä			0,5			25 248				34 000	8 752

Selite	TP2015	TP2016	TA2017	TA2018 LTK	TA2018 KH
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	-18 536 638	-18 423 428	-19 530 252	-19 471 201	-19 471 201
Maksutuotot	-4 287 503	-5 318 116	-4 828 479	-4 980 752	-4 980 752
Tuet ja avustukset	-3 242 241	-2 831 192	-583 421	-1 613 746	-1 613 746
Vuokratuotot	-1 491 549	-1 599 442	-1 650 915	-1 675 926	-1 675 926
Muut toimintatuotot	-285 857	-240 882	-18 111	-15 450	-15 450
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-27 843 788	-28 413 060	-26 611 178	-27 757 075	-27 757 075
TOIMINTAKULUT					
Palkat ja palkkiot	22 201 664	22 417 537	23 729 926	24 771 753	24 771 753
Eläkekulut	5 524 580	5 460 976	5 341 296	5 493 935	5 493 935
Muut henkilösivukulut	1 285 436	1 510 739	1 144 055	1 066 780	1 066 780
Henkilöstökulut yhteensä	29 011 680	29 389 252	30 215 277	31 332 468	31 332 468
Palvelujen ostot	57 033 401	57 842 221	58 990 951	59 607 227	59 907 227
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 213 737	2 406 556	2 479 596	2 711 381	2 711 381
Avustukset	9 569 728	9 002 050	5 148 428	4 840 500	4 840 500
Vuokrat	1 794 700	1 786 201	1 872 203	1 865 950	1 865 950
Muut toimintakulut	73 713	133 939	-476 140	-483 867	-483 867
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	99 696 959	100 560 219	98 230 315	99 873 659	100 173 659
TOIMINTAKATE	71 853 171	72 147 159	71 619 137	72 116 584	72 416 584

Selite	TP2015	TP2016	TA2017	TA2018 LTK	TA2018 KH
KÄYTTÖTALOUS					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	-19 194 986	-19 141 809	-20 180 252	-20 121 201	-20 121 201
Maksutuotot	-4 402 503	-5 433 116	-4 943 479	-5 088 752	-5 088 752
Tuet ja avustukset	-3 242 241	-2 831 192	-583 421	-1 613 746	-1 613 746
Vuokratuotot	-1 491 549	-1 599 442	-1 650 915	-1 675 926	-1 675 926
Muut toimintatuotot	-285 857	-240 882	-18 111	-15 450	-15 450
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-28 617 136	-29 246 441	-27 376 178	-28 515 075	-28 515 075
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	22 201 664	22 417 537	23 729 926	24 771 753	24 771 753
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	5 524 580	5 460 976	5 341 296	5 493 935	5 493 935
Muut henkilösivukulut	1 285 436	1 510 739	1 144 055	1 066 780	1 066 780
Henkilöstökulut yhteensä	29 011 680	29 389 252	30 215 277	31 332 468	31 332 468
Palvelujen ostot	59 541 250	60 239 892	61 751 248	62 319 381	62 619 381
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 215 401	2 408 230	2 479 596	2 712 381	2 712 381
Avustukset	9 569 728	9 002 050	5 148 428	4 840 500	4 840 500
Vuokrat	4 644 374	4 544 569	4 632 475	4 798 916	4 798 916
Muut toimintakulut	73 713	133 939	-476 140	-483 867	-483 867
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	105 056 146	105 717 932	103 750 884	105 519 779	105 819 779
TOIMINTAKATE	76 439 010	76 471 491	76 374 706	77 004 704	77 304 704
VUOSIKATE	76 439 010	76 471 491	76 374 706	77 004 704	77 304 704
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunn.mukaiset poistot	233 744	236 567	202 203	258 761	258 761
Arvonalentumiset					
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	76 672 754	76 708 058	76 576 909	77 263 465	77 563 465

5.3. SIVISTYSLAUTAKUNTA

SITOVAT TAVOITTEET 2018

TALOUS (ulkoiset)

Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2014	-29 496 411 €	2 989 830 €	-26 506 581 €
TP2015	-29 962 776 €	3 322 442 €	-26 640 334 €
TP2016	-29 793 269 €	3 033 429 €	-26 759 840 €
TA2017	-29 448 499 €	2 577 947 €	-26 870 552 €
TA2018	-29 834 207 €	2 570 391 €	-27 263 816 €

STRATEGISET TAVOITTEET

Menestystekijä
Toimenpiteet

Mittari tai seurantatapa
Tavoitetaso 2018

1. Tasapainoinen talous

Investoinnit kustannetaan keskipitkällä aikavälillä omarahoitteisesti eikä nettovelan määrä kasva. Vuositulos on positiivinen ja eikä yksikään kriisikuntamittareista täyty.

1.1. Henkilöstön määrä ja palveluiden ostot hallitaan

Tilinpäätös, muutos henkilökunnan määrässä
Henkilöstön kokonaismäärä kasvaa kolmella, lisäykset koulupsykologi, 2 luokanopettajaa ja opetuspäällikkö. Täyttämättä ollut erityislastentarhanopettajan toimi täytetään. KH: Koulukuraattori

1.2. Ostopalvelut pyritään kilpailuttamaan siten, että toimivilta markkinoilta saadaan kustannustehokkaita vaihtoehtoja

1.3. Henkilöstön voimavarat kohdennetaan oikein, eläkkeelle siirtymisten yhteydessä hyödynnetään mahdollisuudet uudelleen järjestelyihin

Eläkkeelle jääneet / täytetyt virat ja toimet
Eläkepoistuma 2 lukion lehtoria, ei täytetä

1.4. Raisio on vetovoimainen työnantaja

Tulokset, vertailu edellinen kysely
Kunta 10-tulokset

1.5. Kaupungin käytössä olevien tilojen määrää pyritään laskemaan

1.6. Investoinnit kustannetaan keskipitkällä aikavälillä omarahoitteisesti

Varhaiskasvatuspaikkojen lisääminen tarpeen perhepäivähoitajien määrän laskiessa eläköitymisen kautta.

1.7. Raision kaupunki on kiinnostunut osallistumaan valtiovarainministeriön valmistelemaan kokeiluun, joka koskee kuntien velvoitteiden uudelleen arviointia/keventämistä

2. Hyvinvointia ja kustannustehokkuutta ennakoivista palveluista

Ennakoivilla palveluilla ja ylisektorisella yhteistyöllä Raisio hakee asiakaslähtöisyyttä ja parempaa kustannusten hallintaa palvelutarpeen muutoksiin. Raisio on hyvä ja turvallinen paikka käydä koulua ja opiskella

2.1 Ennakoivalla ikäihmisten hoidolla vähennetään ympärivuorokautisen hoidon tarvetta

2.2 Oikea-aikaisilla perusterveydenhuollon palveluilla vähennetään erikoissairaanhoidon käyttöä

2.3 Ennakoivalla lastensuojelulla vähennetään häiriötilanteista koituvia haittoja ja tarvetta huostaanottoihin

2.4 Raision kaupunki kannustaa terveeseen elämäntapaan

2.5 Raisio on liikuntakaupunki

2.6 Määritellään Raision varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen kehittämiskohteet ja painopisteet

Yhteistyö Lape -hankeen toimijoiden kanssa. Opettajille suunnattu pedagoginen kahvila toimii kerran kuukaudessa perhepalveluiden vetämänä. Lukiossa kotouttamistoimintaa Ehjä Ry:n vetämänä. Kotouttamista edistäviä palveluita ohjataan päiväkodeihin.

Toteutuneet tarkastukset
1., 5. ja 8. luokkien oppilaille laajat terveystarkastukset sisältäen koululääkärin ja terveydenhoitajan tarkastuksen. Laajoihin terveystarkastuksiin kutsutaan mukaan huoltajat. Lukiossa kutsuntaan osallistuville terveystarkastus.

Toteutuneet yhteistyömuodot, tapahtumat ja tilaisuudet
Sivistyspalvelujen ja perhepalvelujen yhteistyön kehittäminen.

Yksiköt (kpl), joissa menetelmä käytössä
Lapset puheeksi –menetelmä käytössä kaikissa päiväkodeissa.

Kurssit ja osallistujat
Raisio-opistossa kursseja, jotka tähtäävät terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen.

Kokemukset toiminnasta
Move!, 5. ja 8. luokkalaisten toimintakyvyn tiedonkeruu.

Toteutunut toiminta ja vaikutukset
Kaikki Raision perusopetuksen koulut mukana Liikkuva koulu – hankkeessa tavoitteena edistää oppilaiden toiminnallista oppimista.

Tilanne
Vaisaaren koulun lähiliikuntapaikan rakentaminen.

Oppilasmäärä ja toiminta
Vaisaaren koulun urheiluluokat toimivat yhteistyössä Urheiluakatemian kanssa.

Kurssit ja osallistujat
Lukion kurssitarjonnassa mukana monipuolisesti liikuntaa. Lukio hakee mukaan Liikkuva koulu -hankkeeseen.

Kerhojen määrä ja osallistujat
Kaikissa Raision peruskouluissa järjestetään kerhotoimintaa, mukana myös liikuntakerhoja yhteistyössä raisiolaisten seurojen kanssa.

Toteutunut toiminta
Lukiossa sähköinen yo-tutkinto, Google Apps for Education aktiivisessa käytössä, digitaalinen oppimateriaali ja sähköinen arviointi. Varhaiskasvatukseen suunnatut ohjelmat ja laitteet.

Sovellusten ja sähköisten oppimateriaalien käyttöaste
Vaisaaren koulussa 7. ja 8. -luokkalaisten oppilaiden käytössä iPadit, alakouluissa käytössä Chromebookeja. Sähköisiä oppimateriaaleja ja sovelluksia käytetään opetuksessa silloin, kun se on pedagogisesti järkevää.

Tulokset

Kaikki Raision peruskoulut ovat mukana Opetushallituksen koordinoimassa Majakka-kehittämiskouluverkostossa, jonka tavoitteena on kannustaa kokeilu- ja kehittämistoimintaan.

Toteutunut toiminta

Lukio mukana Lukiot työelämään –hankkeessa ja lukiolaisia Yrityskylä-ohjaajina, lukion yrittäjyysopinnot yhteistyössä Turun Kauppakorkeakoulun yrittäjyysyliopiston ja Turun ammattikorkeakoulun kanssa.

Toteutunut toiminta

Vaisaaren koulu mukana Nuori Yrittäjyys –ohjelmassa.

Toteutunut toiminta, luokkien määrä

Alakoulujen 6. luokat mukana Yrityskylä -toiminnassa.

Toteutunut toiminta

Pikkuyrittäjät –kerho Friisilän, Tahvion ja Kaanaan kouluissa.

Tuntijakokokeilun valinneiden opiskelijoiden määrä ja kurssien valinta

Lukion tuntijakokokeilun toteuttaminen ja arviointi.

Suoritettu arviointi

Lukion uuden opetussuunnitelman toteutumisen arviointi.

Suoritettu arviointi

Perusopetuksen opetussuunnitelman toteutumisen arviointi.

Suunnitelma on valmistunut

Varhaiskasvatuksen arvioinnin kehittäminen ja toteuttaminen yksikkö - ja järjestäjä tasolla.

Toteutunut toiminta

Painopisteenä yhtenäinen oppimisen polku varhaiskasvatuksesta perusopetukseen.

2.7 Peruskoulun jälkeen jokaisella on opinto- tai työpaikka tai muu jatkosuunnitelma

Koulutukseen sijoittuneet/muussa toiminnassa olevat, määrät **Syksyllä 2018 kaikki peruskoulun päättäneet ohjatun toiminnan piirissä.**

3. Houkuttelevat asuinalueet ja vetovoimainen keskusta

4. Elinkeinoelämän tarpeet huomioiva kaupunki

5. Itsenäinen toimija ja aktiivinen vaikuttaja seutuyhteistyössä

Raisio on itsenäinen peruskunta, joka tekee yhteistyötä seudun kuntien kanssa ja osallistuu aktiivisesti kaupunkiseutua hyödyttäviin hankkeisiin. Raisio kantaa seudullista vastuuta ja edellyttää sitä myös muilta alueen kunnilta.

5.2 Raisio osallistuu seudullista yhteistyötä edistäviin selvityksiin.

Osallistuminen uusiin yhteistyömuotoihin edellyttää selkeitä laskelmia järjestelyjen myönteisestä vaikutuksesta palvelujen tulevaan saatavuuteen ja kustannustehokkuuteen

Toteutunut yhteistyö

Sivistyspalvelut kokonaisuutena mukana Turun seudun seutuyhteistyössä.

Toteutunut yhteistyö (kurssit, tapahtumat ja tilaisuudet)

Raisio-opisto järjestää kursseja lähikunnissa ja tekee aktiivisesti yhteistyötä toimialueen yhdistysten kanssa (SPR, MLL, Nivelyhdistys jne.).

Toteutunut yhteistyö (opettajien veso-koulutukset, digityöpajat, tapahtumat)
Lukio toimii yhteistyössä TSO:n lukiojaoksen lukioiden kanssa.

MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

HENKILÖSTÖ

Vuosi	Henkilöstökulut	Vakanssien määrä	Henkilötyövuodet (htv)
TP2014	-23 738 467 €		
TP2015	-24 005 549 €	475	
TA2016	-23 594 195 €	471	
TA2017	-23 198 236 €	481	
TA2018	-23 529 536 €	484	

KH: Koulukuraattori-toimintaan lisätään 50 000 euroa, jolla katetaan mm. lukion koulukuraattorivajaus.

PALVELUJEN OSTOT ULKOA (€)

TP2014	-3 449 705 €
TP2015	-3 627 915 €
TP2016	-2 733 196 €
TA2017	-2 813 387 €
TA2018	-2 927 245 €

TOIMINTAYMPÄRISTÖÄ KOSKEVAT HUOMIOT

Merkittävimmät muutokset

- Raisonin seudun koulutuskuntayhtymän kaksi koulukuraattoria siirtyivät sivistyskeskuksen palveluksen 1.8.2017 alkaen.
- Iltapäivätoiminta siirtyi sivistyslautakunnan toiminnaksi lukuvuoden 2017 – 2018 alusta, 18 ohjaajaa.
- Uusi koulupsykologin virka Rasekoon 1.8.2018 alkaen.
- 2,5 ryhmää lisää alakouluihin, Kerttulan koulussa ryhmä koko lukuvuoden, Tikanmaalle ja Kuloisiin uusi 1.8.2018 alkaen.

KH: Koulukuraattori-toimintaan lisätään 50 000 euroa, jolla katetaan mm. lukion koulukuraattorivajaus.

KH: Sivistyslautakunta muuttaa sopimusta yksityisen hoidon tuen kuntalisän maksamisesta siten, että mahdollistetaan hoidon jatkuminen yksityisellä perhepäivähoitajalle myös niissä tapauksissa, kun vanhempi jää vanhempainvapaalle.

VAKANSSIESITYKSET 2018

Palvelu	Toimintayksikkö	Vakanssi	Määrä (uudet vakanssit)	Vakanssin luonne 1)	Käsitteily talousarvioesityksessä				Nettokulut		
					Henkilöstökulut		Vähennys muista kuluista			Tuottojen lisäys	
					Kustannus- paikka	€	Kustannus- paikka	€		Kustannus- paikka	€
Opetuspalvelut	Koulu	Psykologi 1.8.2018 alkaen Raseko/lukio	1	Uusi vakanssi	331050	20 000				20 000	
Opetuspalvelut	Koulu	Opettaja	1	Uusi vakanssi	331035	21 000				21 000	
Opetuspalvelut	Koulu	Opettaja	1	Uusi vakanssi	331040	21 000				21 000	
Opetuspalvelut	Koulu	Opetuspäällikkö	4	Uusi vakanssi	311019	60 000				60 000	
Opetuspalvelut		KH: koulukuraattori	1	vakanssi	331050	50 000				50 000	
YHTEENSÄ			4			112 000	0	0	0	112 000	

Selite	TP2015	TP2016	TA2017	TA2018 LTK	TA2018 KH
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	-422 115	-582 360	-410 787	-433 932	-433 932
Maksutuotot	-1 763 252	-1 749 109	-1 801 130	-1 870 130	-1 870 130
Tuet ja avustukset	-1 133 742	-692 507	-362 191	-262 953	-262 953
Vuokratuotot					
Muut toimintatuotot	-3 333	-9 453	-3 839	-3 376	-3 376
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-3 322 442	-3 033 429	-2 577 947	-2 570 391	-2 570 391
TOIMINTAKULUT					
Palkat ja palkkiot	18 686 313	18 310 648	18 366 983	18 760 623	18 741 930
Eläkekulut	4 246 876	4 055 508	3 943 633	3 981 094	3 977 963
Muut henkilösivukulut	1 072 360	1 228 039	887 620	810 449	809 643
Henkilöstökulut yhteensä	24 005 549	23 594 195	23 198 236	23 552 166	23 529 536
Palvelujen ostot	3 627 915	2 733 196	2 813 387	2 927 245	2 927 245
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	570 166	627 777	723 248	734 372	734 372
Avustukset	1 630 609	2 705 911	2 620 000	2 550 000	2 550 000
Vuokrat	63 131	67 945	68 855	68 515	68 515
Muut toimintakulut	65 406	64 220	24 773	24 539	24 539
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	29 962 776	29 793 244	29 448 499	29 856 837	29 834 207
TOIMINTAKATE	26 640 334	26 759 815	26 870 552	27 286 446	27 263 816

Selite	TP2015	TP2016	TA2017	TA2018 LTK	TA2018 KH
KÄYTTÖTALOUS					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	-746 313	-913 703	-410 787	-433 932	-433 932
Maksutuotot	-1 796 952	-1 772 789	-1 801 130	-1 870 130	-1 870 130
Tuet ja avustukset	-1 133 742	-692 507	-362 191	-262 953	-262 953
Vuokratuotot	-54 610	-53 661	-52 190	-52 190	-52 190
Muut toimintatuotot	-4 143	-12 738	-3 839	-3 376	-3 376
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-3 735 760	-3 445 398	-2 630 137	-2 622 581	-2 622 581
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	18 686 313	18 310 648	18 366 983	18 760 623	18 741 930
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	4 246 876	4 055 508	3 943 633	3 981 094	3 977 963
Muut henkilösivukulut	1 072 360	1 228 039	887 620	810 449	809 643
Henkilöstökulut yhteensä	24 005 549	23 594 195	23 198 236	23 552 166	23 529 536
Palvelujen ostot	7 547 672	6 582 298	6 491 088	6 456 267	6 456 267
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	571 453	629 108	723 248	734 372	734 372
Avustukset	1 630 609	2 705 911	2 620 000	2 550 000	2 550 000
Vuokrat	5 657 372	5 339 905	5 536 229	5 641 343	5 641 343
Muut toimintakulut	65 406	64 245	24 773	24 539	24 539
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	39 478 061	38 915 662	38 593 574	38 958 687	38 936 057
TOIMINTAKATE	35 742 301	35 470 264	35 963 437	36 336 106	36 313 476
VUOSIKATE	35 742 301	35 470 264	35 963 437	36 336 106	36 313 476
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunn.mukaiset poistot	270 869	243 618	201 881	268 067	243 067
Arvonalentumiset					
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	36 013 170	35 713 882	36 165 318	36 604 173	36 556 543

5.4. VAPAA-AIKALAUTAKUNTA

SITOVAT TAVOITTEET 2018

TALOUS (ulkoiset)

Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2014	-3 690 538 €	1 031 046 €	- 2 659 492 €
TP2015	-3 667 717 €	1 024 328 €	-2 643 389 €
TP2016	-3 824 924 €	1 060 266 €	-2 764 658 €
TA2017	-3 596 206 €	1 146 541 €	-2 449 665 €
TA2018	-3 426 355 €	1 069 891 €	-2 356 464 €

STRATEGISET TAVOITTEET

Menestystekijä
Toimenpiteet

Mittari tai seurantatapa
Tavoitetaso 2018

1. 1. Tasapainoinen talous

Investoinnit kustannetaan keskipitkällä aikavälillä omarahoitteisesti eikä nettovelan määrä kasva. Vuositulos on positiivinen ja eikä yksikään kriisikuntamittareista täyty.

1.1. Henkilöstön määrä ja palveluiden ostot hallitaan

Toteutuneet henkilöstömuutokset
Vapaa-aikapalveluissa henkilöstön määrä pysyy ennallaan, vapautuvat vakanssit täytetään.

1.2. Ostopalvelut pyritään kilpailuttamaan siten, että toimivilta markkinoilta saadaan kustannustehokkaita vaihtoehtoja

Toteutuneet kilpailutukset
Kirjasto on mukana valtakunnallisissa ja alueellisissa kilpailutuksissa. Vaski-kirjastot selvittävät siirtymistä avoimen lähdekoodin kirjastojärjestelmään.

1.3. Henkilöstön voimavarat kohdennetaan oikein, eläkkeelle siirtymisten yhteydessä hyödynnetään mahdollisuudet uudelleen järjestelyihin.

Toteutuneet eläkejärjestelyt, täyttöluvat konsernijaoston päätösten mukaan.
Mahdollisuudet uudelleenjärjestelyihin hyödynnetään eläköitymisten yhteydessä.

1.4. Raisio on vetovoimainen työnantaja

Kunta 10 –tutkimuksen tulokset ja siitä johdetut suunnitelmat.
Sairauspoissaolojen seuranta.
Kunta 10 –tutkimustulosten läpikäynti, kehittämissuunnitelmien seuranta. Tulokset edellisen mittauksen tasolla. Sairauspoissaolojen määrä ei nouse.

1.5. Kaupungin käytössä olevien tilojen määrää pyritään laskemaan.

Harkon tilojen selvitys
Tilojen määrä
Kirjastopalveluissa ei tilamuutoksia, Raision museo Harkon näyttelytilojen selvitys.
Liikunta- ja nuorisopalveluissa ei ole tiedossa olevia tilamuutoksia.

2.2. Hyvinvointia ja kustannustehokkuutta ennakoivista palveluista

Ennakoivilla palveluilla ja ylisektorisella yhteistyöllä Raisio hakee asiakaslähtöisyyttä ja parempaa kustannusten hallintaa palvelutarpeen muutoksiin. Raisio on hyvä ja turvallinen paikka käydä koulua ja opiskella

Toteutunut yhteistyö, tapahtumat ja tilaisuudet

Vapaa-aikasektori tekee laajaa yhteistyötä yli hallintokuntarajojen ja muiden toimijoiden kanssa.

Osallistuminen ohjausryhmiin, yhteiset toiminnot.

Liikunta- ja nuorisopalvelut on mukana kaupungin sisäisissä hallintokuntarajat ylittävissä työryhmissä: LaPe –työryhmä, päihde- ja mielenterveystyön johtoryhmä, työllisyystiimi, Lapsi- ja nuorisopoliittinen yhteistyöryhmä. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut ovat mukana kaupungin sisäisissä työryhmissä: LaPe –työryhmä, päihde- ja mielenterveystyön johtoryhmä, vapaaehtoistyön ohjausryhmä sekä maakunnallisessa ikääntyvien kirjasto- ja kulttuuripalvelujen työryhmässä.

2.4 Raision kaupunki kannustaa terveeseen elämäntapaan

Kuntamaiseman mukaiset kävijämäärät ja käyttöasteet

Vapaa-aikapalvelujen lakisääteinen tehtävä. Tavoitteet toimialan Kuntamaisema-taulukossa.

Liikuntapalvelujen perustehtävä on luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen. Nuorisopalvelujen perustehtävä tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

Kirjastopalvelujen tehtävä on edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan ja edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus.

Kulttuuripalvelujen tehtävänä edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa sekä järjestää mahdollisuuksia taiteen perusopetukseen sekä harrastusta tukevaan opetukseen taiteen eri aloilla.

2.5 Raisio on liikuntakaupunki

Liikuntapalvelujen kävijämäärät ja tilojen käyttöasteet.

Liikuntapalvelujen kuntamaisemataulukon mukaiset tavoitteet. Saavutetun tason säilyttäminen

2.6 Määritellään Raision varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen kehittämiskohteet ja painopisteet

Käynnit, tapahtumat, yhteistyömuodot

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut toteuttavat OPS:ssa niille asetettuja tavoitteita.

2.7 Peruskoulun jälkeen jokaisella on opinto- tai työpaikka tai muu jatkosuunnitelma

Etsivien nuorisotyöntekijöiden kontaktien määrä ja vaikuttavuuden arviointi OKM:n raporttien mukaan

3. Houkuttelevat asuinalueet ja vetovoimainen keskusta

Raisio pidetään asukkaille vetovoimaisena vaikuttamalla erityisesti tonttitarjontaan, asumisen

Yhteistyöhankkeiden määrä ja luonne.

Vapaa-aikapalvelut osallistuvat toimialojensa mukaiseen elinympäristöjen kehittämiseen yhdessä Teknisen keskuksen kanssa.

edellytyksiin ja lähiympäristön viihtyvyyteen.

Vaisaaren koulupiha-, kenttä- ja puistoalueen uudistamisen 1-vaihe käynnistyy.

3.5 Joukkoliikenteen käyttöä edistetään.

Kirjasto toimii Föli -palvelupisteenä ja tiedottaa Fölin verkkopalveluista ja joukkoliikennepalveluista.
Toteutunut myynti

5. Itsenäinen toimija ja aktiivinen vaikuttaja seutuyhteistyössä

Raisio on itsenäinen peruskunta, joka tekee yhteistyötä seudun kuntien kanssa ja osallistuu aktiivisesti kaupunkiseutua hyödyttäviin hankkeisiin. Raisio kantaa seudullista vastuuta ja edellyttää sitä myös muilta alueen kunnilta.

Toteutuneet hankkeet, projektit ja palvelujen kehitys
Vapaa-aikapalvelut osallistuvat toimialansa Turun seudun kehittämishankkeisiin. Kirjasto osallistuu aktiivisesti Vaski-kirjastojen, maakunnan ja koko maan kattavaan kirjastoyhteistyöhön. Kulttuuripalvelut on mukana Turun seudun Kulttuurin Paras –yhteistyössä. Liikuntapalvelut osallistuvat Rajattomasti liikuntaa Turun seudulla – kuntayhteistyöhön sopimuksen mukaan. Nuorisopalvelut osallistuvat Turun seudun kuntien Turbo –yhteistyöhön.

MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

HENKILÖSTÖ

Vuosi	Henkilöstökustannukset	Vakanssien määrä	Henkilötyövuodet (htv)
TP2014	-2 438 771 €		
TP2015	-2 459 319 €	53,3	
TP2016	-2 479 324 €	56,7	
TA2017	-2 427 366 €	56,7	
TA2018	-2 433 230 €	57,7	

PALVELUJEN OSTOT ULKOA (€)

TP2014	-672 020 €
TP2015	-613 438 €
TP2016	-694 827 €
TA2017	-567 788 €
TA2018	-391 092 €

TOIMINTAYMPÄRISTÖÄ KOSKEVAT HUOMIOT

Selite	TP2015	TP2016	TA2017	TA2018 LTK	TA2018 KH
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	-109 962	-118 301	-111 969	-111 969	-111 969
Maksutuotot	-673 445	-720 276	-898 417	-815 917	-815 917
Tuet ja avustukset	-130 002	-123 226	-43 000	-48 850	-48 850
Vuokratuotot	-50 288	-44 829	-48 106	-48 106	-48 106
Muut toimintatuotot	-60 631	-53 632	-45 049	-45 049	-45 049
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-1 024 328	-1 060 264	-1 146 541	-1 069 891	-1 069 891
TOIMINTAKULUT					
Palkat ja palkkiot	1 882 477	1 886 872	1 895 523	1 904 352	1 924 352
Eläkekulut	469 734	467 439	440 187	422 446	425 796
Muut henkilösivukulut	107 108	125 014	91 656	82 222	83 082
Henkilöstökulut yhteensä	2 459 319	2 479 325	2 427 366	2 409 020	2 433 230
Palvelujen ostot	613 438	694 829	567 788	391 092	391 092
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	349 993	408 516	367 860	368 841	368 841
Avustukset	143 400	144 000	144 000	144 000	144 000
Vuokrat	98 004	95 417	85 512	85 512	85 512
Muut toimintakulut	3 563	2 845	3 680	3 680	3 680
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	3 667 717	3 824 932	3 596 206	3 402 145	3 426 355
TOIMINTAKATE	2 643 389	2 764 668	2 449 665	2 332 254	2 356 464

Selite	TP2015	TP2016	TA2017	TA2018 LTK	TA2018 KH
KÄYTTÖTALOUS					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	-113 434	-121 726	-111 969	-111 969	-111 969
Maksutuotot	-818 155	-877 628	-1 042 062	-963 851	-963 851
Tuet ja avustukset	-130 002	-123 226	-43 000	-48 850	-48 850
Vuokratuotot	-105 655	-95 998	-93 632	-92 866	-92 866
Muut toimintatuotot	-60 631	-53 682	-45 049	-45 049	-45 049
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-1 227 877	-1 272 260	-1 335 712	-1 262 585	-1 262 585
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	1 882 477	1 886 872	1 895 523	1 904 352	1 924 352
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	469 734	467 439	440 187	422 446	425 796
Muut henkilösivukulut	107 108	125 014	91 656	82 222	83 082
Henkilöstökulut yhteensä	2 459 319	2 479 325	2 427 366	2 409 020	2 433 230
Palvelujen ostot	915 086	997 358	810 350	601 185	601 185
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	350 634	409 147	367 860	368 841	368 841
Avustukset	143 400	144 000	144 000	144 000	144 000
Vuokrat	2 706 346	2 824 244	2 849 724	3 079 545	3 079 545
Muut toimintakulut	3 563	2 870	3 680	3 680	3 680
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	6 578 348	6 856 944	6 602 980	6 606 271	6 630 481
TOIMINTAKATE	5 350 471	5 584 684	5 267 268	5 343 686	5 367 896
VUOSIKATE	5 350 471	5 584 684	5 267 268	5 343 686	5 367 896
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunn.mukaiset poistot	136 066	125 036	132 376	153 486	158 886
Arvonalentumiset					
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	5 486 537	5 709 720	5 399 644	5 497 172	5 526 782

5.5. YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

SITOVAT TAVOITTEET 2018

TALOUS (ulkoiset)

Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2014	-1 157 846	733 057	-424 789
TP2015	-1 138 104	749 421	-388 683
TP2016	-1 176 624	743 572	-433 052
TA2017	-1 282 929	708 002	-574 927
TA2018	-1 282 929	765 578	-517 351

STRATEGISET TAVOITTEET

Menestystekijä Toimenpiteet	Mittari tai seurantatapa Tavoitetaso 2018
<p>1. <i>Tasapainoinen talous</i> <i>Investoinnit kustannetaan keskipitkällä aikavälillä omarahoitteisesti eikä nettovelan määrä kasva. Vuositulos on positiivinen ja eikä yksikään kriisikuntamittareista täyty.</i></p>	
1.1. Henkilöstön määrä ja palveluiden ostot hallitaan	Tilinpäätösseuranta: palveluiden ostot Palveluostot toteutuvat TA-18 mukaisina
1.2. Henkilöstön voimavarat kohdennetaan oikein, eläkkeelle siirtymisten yhteydessä hyödynnetään mahdollisuudet uudelleen järjestelyihin	Henkilöstövoimavarojen hallinta Eläkkeelle siirtymisten yhteydessä hyödynnetään mahdollisuudet uudelleenjärjestelyihin
<p>3. <i>Houkuttelevat asuinalueet ja vetovoimainen keskusta</i> <i>Raisio pidetään asukkaille vetovoimaisena vaikuttamalla erityisesti tonttitarjontaan, asumisen edellytyksiin ja lähiympäristön viihtyvyyteen.</i></p>	
3.1 Rakennettu ympäristö ja yleiset alueet ovat viihtyisiä ja terveellisiä	Ympäristön viihtyisyyttä ja turvallisuutta koskeviin valituksiin reagoidaan viivytyksettä. Toteutuu Kaupunkiympäristön siisteyttä ja rakennusten kuntoa ja turvallisuutta tarkastetaan ympäristölautakunnan tekemillä vuosittaisilla ympäristökatselmuksilla. Ympäristökatselmuksia pidetään keväällä.
<p>4. <i>Elinkeinoelämän tarpeet huomioiva kaupunki</i> <i>Raisiossa on kilpailukykyinen yritystonttivaranto ja markkinointiin panostetaan vuosittain. Uusia toimijoita haetaan myös seudun ulkopuolelta.</i></p> <p><i>Raisio hyödyntää logistista asemaansa elinkeinopoliittisessa maankäytössä. Liikenneyhteyksien toimivuudesta huolehditaan</i></p>	

riittävien investointien, aktiivisen yhteistyön sekä edunvalvonnan kautta.

Palveluhenkisyys, nopeus ja tasapuolisuus määrittävät kaupungin toimintatapaa yritysyhteistyössä

4.1 Lupakäsittely on sujuvaa.

Lupahakemukset käsitellään ilman viivytyksiä.
Rakennusluvan käsittelyaika on 2 - 4 viikkoa.

5. Itsenäinen toimija ja aktiivinen vaikuttaja seutuyhteistyössä

Raisio on itsenäinen peruskunta, joka tekee yhteistyötä seudun kuntien kanssa ja osallistuu aktiivisesti kaupunkiseutua hyödyttäviin hankkeisiin. Raisio kantaa seudullista vastuuta ja edellyttää sitä myös muilta alueen kunnilta.

5.1 Raisio osallistuu seudullista yhteistyötä edistäviin selvityksiin. Osallistuminen uusiin yhteistyömuotoihin edellyttää selkeitä laskelmia järjestelyjen myönteisestä vaikutuksesta palvelujen tulevaan saatavuuteen ja kustannustehokkuuteen

Tilinpäätösseuranta
Toteutuu

MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Osallistutaan ilmanlaadun tarkkailuun yhteistyössä Turun kaupunkiseudun kaupunkien sekä teollisuus- ja energiantuotantolaitosten kanssa.

Raisiolahden luonnonsuojelualueen ruovikkoalueiden laajentumista ja pusikoitumista ehkäistään talousarvion mahdollistamalla tavalla.

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset tehdään laaditun valvontasuunnitelman mukaisesti.

Ympäristönsuojelun luvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan tarkastukset tehdään laaditun valvontaohjelman mukaisesti.

HENKILÖSTÖ

Vuosi	Henkilöstömenot	Vakanssien määrä	Henkilötyövuodet (htv)
TP2014	-938 981	19	16,17
TP2015	-959 998	19	17,12
TP2016	-986 982	19	16,85
TA2017	-1 018 480	19	17,69
TA2018	-1 012 794	18	16,85

PALVELUJEN OSTOT ULKOA (€)

TP2014	-198 776
TP2015	-152 967
TP2016	-166 973
TA2017	-235 858
TA2018	-241 595

TOIMINTAYMPÄRISTÖÄ KOSKEVAT HUOMIOT

Ympäristölautakunnan talousarvioehdotus 2018 on laadittu kaupunginhallituksen ohjeistuksen mukaan vuoden 2017 talousarvion tasolle. Toimintatulojen arvio on noin 50 000 € suurempi kuin v. 2017.

Useita lakisääteisiä palveluita hoidetaan yhteistoimintana muiden kuntien kanssa. Toiminta jatkuu aikaisemman käytännön mukaisena.

- Yhteistoimintaa tehdään ympäristönsuojelussa myymällä viranhaltijoiden työpanosta Maskuun, Mynämäelle, Nousiaisiin ja Ruskolle.
- Ympäristöterveydenhuollossa toimitaan isäntäkuntana. Terveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto hoidetaan Raision lisäksi Naantalissa ja Ruskolla.
- Löytöeläinhuoltoon palvelut ostetaan Turun kaupungilta.
- Turun kaupungin kanssa on yhteinen valvontaeläinlääkäri.
- Sopimus hyötyeläinpäivystyksen järjestämisestä on tehty Uudenkaupungin ympäristöterveydenhuollon kanssa. Sopimuksella ostetaan myös loma- ja päivystysvapaasijaiset.
- Pieneläinpäivystys ostetaan Turun kaupungilta, joka kilpailuttaa palvelun. Päivystystä hoitaa Eläinsairaala Turku vuoden 2017 loppuun asti.

Ympäristön- ja rakennusvalvontapalveluissa suurin osa kustannuksista muodostuu henkilöstökuluista. Palvelujen ostot ovat pääasiassa muilta kunnilta ostettuja yhteistyöpalveluita ja ohjelmistojen kustannuksia.

Henkilöstö

Talousarvioehdotukseen vuodelle 2018 ei sisälly uusia vakansseja. Talousarvioon sisältyy rakennusvalvonnan arkistonhoitajan (0,5 htv) työsopimussuhteen jatkaminen. Arkistonhoitaja arkistoi rakennusluvut ja digitoi rakennuslupien aineiston sähköiseen muotoon. Rakennusvalvonta on siirtynyt sähköiseen arkistointiin. Sähköisen arkistoinnin siirtymäajan lupakuvat skannataan ja siirretään sähköiseen arkistoon vuoden 2018 aikana. Arkistonhoitajan tehtäviin kuuluvat myös arkistonoudot rakennusvalvonnan asiakkaille ja sähköisen aineiston muuntaminen asiakkaan tarvitsemaan muotoon. Päätehtävänä arkistonhoitajalla on vanhojen rakennuslupien digitointi. Puretut rakennukset selvitetään mahdollisuuksien mukaan ja poistetaan arkiston pääsarjasta. Pääsarjasta poistetaan myös rauenneet luvat ja hylätyt hakemukset.

Selite	TP2015	TP2016	TA2017	TA2018 LTK	TA2018 KH
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	-447 927	-451 506	-445 877	-443 078	-443 078
Maksutuotot	-284 287	-292 066	-262 125	-322 500	-322 500
Tuet ja avustukset	-17 208				
Vuokratuotot					
Muut toimintatuotot					
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-749 422	-743 572	-708 002	-765 578	-765 578
TOIMINTAKULUT					
Palkat ja palkkiot	733 579	749 529	811 702	811 702	811 702
Eläkekulut	182 542	184 515	167 735	166 188	166 188
Muut henkilösivukulut	43 877	52 935	39 043	34 904	34 904
Henkilöstökulut yhteensä	959 998	986 979	1 018 480	1 012 794	1 012 794
Palvelujen ostot	152 967	166 975	235 858	241 595	241 595
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	19 785	15 063	21 951	21 901	21 901
Avustukset	1 600	2 100	2 000	2 000	2 000
Vuokrat	3 582	4 320	4 639	4 639	4 639
Muut toimintakulut	171	1 184	1		
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	1 138 103	1 176 621	1 282 929	1 282 929	1 282 929
TOIMINTAKATE	388 681	433 049	574 927	517 351	517 351

Selite	TP2015	TP2016	TA2017	TA2018 LTK	TA2018 KH
KÄYTTÖTALOUS					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	-447 927	-451 506	-445 877	-443 078	-443 078
Maksutuotot	-301 973	-304 960	-279 925	-337 300	-337 300
Tuet ja avustukset	-17 208				
Vuokratuotot					
Muut toimintatuotot					
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-767 108	-756 466	-725 802	-780 378	-780 378
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	733 579	749 529	811 702	811 702	811 702
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	182 542	184 515	167 735	166 188	166 188
Muut henkilösivukulut	43 877	52 935	39 043	34 904	34 904
Henkilöstökulut yhteensä	959 998	986 979	1 018 480	1 012 794	1 012 794
Palvelujen ostot	207 180	218 397	281 653	288 100	288 100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	19 879	15 080	21 951	21 901	21 901
Avustukset	1 600	2 100	2 000	2 000	2 000
Vuokrat	95 348	72 296	77 758	79 257	79 257
Muut toimintakulut	171	1 184	1		
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	1 284 176	1 296 036	1 401 843	1 404 052	1 404 052
TOIMINTAKATE	517 068	539 570	676 041	623 674	623 674
VUOSIKATE	517 068	539 570	676 041	623 674	623 674
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunn.mukaiset poistot					
Arvonalentumiset					
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	517 068	539 570	676 041	623 674	623 674

5.6. TEKNINEN LAUTAKUNTA

SITOVAT TAVOITTEET 2018

TALOUS (ulkoiset)

Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2014	-27 680 126	13 169 110	-14 511 016
TP2015	-27 843 528	13 752 544	-14 090 984
TP2016	-28 030 319	13 290 392	-14 739 927
TA2017	-23 832 507	5 339 181	-18 493 326
TA2018	-24 237 507	5 392 098	-18 845 409

STRATEGISET TAVOITTEET

Menestystekijä
Toimenpiteet

Mittari tai seurantatapa
Tavoitetaso 2018

1. Tasapainoinen talous

Investoinnit kustannetaan keskipitkällä aikavälillä omarahoitteisesti eikä nettovelan määrä kasva. Vuositulos on positiivinen ja eikä yksikään kriisikuntamittareista täyty.

1.1. Henkilöstön määrä ja palveluiden ostot hallitaan.

Tilinpäätösseuranta: henkilötyövuodet sekä palveluiden ostot.
Henkilötyövuosien määrä tp-18:ssa enintään 236,4 htv.
Palveluostot toteutuvat ta-18 mukaisina.

1.3. Henkilöstön voimavarat kohdennetaan oikein, eläkkeelle siirtymisten yhteydessä hyödynnetään mahdollisuudet uudelleen järjestelyihin

Henkilöstövoimavarojen hallinta: mahdolliset uudelleenjärjestelyt ja työtapaturmien määrä.
Eläkkeelle siirtymisten yhteydessä hyödynnetään mahdollisuudet uudelleenjärjestelyihin.

1.5. Kaupungin käytössä olevien tilojen määrää pyritään laskemaan.

Kiinteistökustannukset/henkilökunnan määrä.
tp-12 7.143 €/htv
tp-13 6.694 €/htv
tp-14 6.515 €/htv
tp-15 6.680 €/htv
tp-16 6.692 €/htv
Pienenevä trendi.

3. Houkuttelevat asuinalueet ja vetovoimainen keskusta

Raisio pidetään asukkaille vetovoimaisena vaikuttamalla erityisesti tonttitarjontaan, asumisen edellytyksiin ja lähiympäristön viihtyvyyteen.

3.1. Tonttitarjonnan painopiste on omakotitonteissa ja laadukkaassa kerrostaloasumisessa kaupunkikeskustassa.

Vuoden aikana tarjolla olleiden tonttien määrä (kpl/vuosi).
Noin 200 asuntoa vuosittain.
Vuoden aikana luovutettujen tonttien määrä (kpl/vuosi).

3.2. Kaavoitusohjelma laaditaan siten, että ohjelmassa määritetään seuraavan kolmen vuoden kaavoituksen suuntaviivat. Rasion kaupungin toimenpide- ja kaavoitusohjelmassa rakennemallin toteuttamiseksi määritetään tätä pidempi suunnitelma, joka pohjautuu kaupunkiseudun MAL-aiesopimuksessa määritettyihin maankäytön suunnitelmiin.

Rasion kaupungin toimenpide- ja kaavoitusohjelma rakennemallin toteuttamiseksi.
Toimenpide- ja kaavoitusohjelman toteuttaminen.

3.5. Joukkoliikenteen käyttöä edistetään.

Kausikorttimatkojen määrä.
tp-16 545.100 kausikorttimatkaa/vuosi
Kasvava trendi.
Kausikorttimatkat/vuosi.

4. Elinkeinoelämän tarpeet huomioiva kaupunki

Raisiossa on kilpailukykyinen yritystonttivaranto ja markkinointiin panostetaan vuosittain. Uusia toimijoita haetaan myös seudun ulkopuolelta.

Raisio hyödyntää logistista asemaansa elinkeinopoliittisessa maankäytössä. Liikenneyhteyksien toimivuudesta huolehditaan riittävien investointien, aktiivisen yhteistyön sekä edunvalvonnan kautta.

Palveluhenkisyys, nopeus ja tasapuolisuus määrittävät kaupungin toimintatapa yritysyhteistyössä.

4.1. Yritystonttien kaavoitus ja niihin liittyvät investoinnit suunnataan erityisesti kauppakeskusalueelle, pohjoisille alueille sekä Rasion keskustan alueelle sekä Hahdenniemen alueelle.

Vuoden aikana tarjolla olleiden yritystonttien määrä (kpl/vuosi).
Tonttituotanto vastaa kysyntää.
Vuoden aikana luovutettujen yritystonttien määrä (kpl/vuosi).

5. Itsenäinen toimija ja aktiivinen vaikuttaja seutuyhteistyössä

Raisio on itsenäinen peruskunta, joka tekee yhteistyötä seudun kuntien kanssa ja osallistuu kaupunkiseutua hyödyttäviin hankkeisiin. Raisio edellyttää vastuunkantoa alueen muilta kunnilta.

5.2. Raisio osallistuu seudullista yhteistyötä edistäviin selvityksiin. Osallistuminen uusiin yhteistyömuotoihin edellyttää selkeitä laskelmia järjestelyjen myönteisestä vaikutuksesta palvelujen tulevaan saatavuuteen ja kustannustehokkuuteen.

Raisio on aktiivinen toimija seudullisten yhtiöiden toiminnassa.
Toteutuu.

HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET

Vuosi	Henkilöstökustannukset	Vakanssien määrä	Henkilötyövuodet (htv)
TP2014	-9 486 643	261	233,0
TP2015	-9 644 235	261	250,2
TP2016	-9 552 585	261	242,9
TA2017	-8 986 882	261	237,9
TA2018	-8 824 304	261	236,4

PALVELUJEN OSTOT ULKOA (€)

TP2014	-8 394 989
TP2015	-8 515 343
TP2016	-8 658 385
TA2017	-7 432 561
TA2018	-7 925 226

KH: Lisätään 100 000 euroa kohdentamattomana jo olemassa olevien viheralueiden kunnostamiseen ja hoitoon.

TOIMINTAYMPÄRISTÖÄ KOSKEVAT HUOMIOT

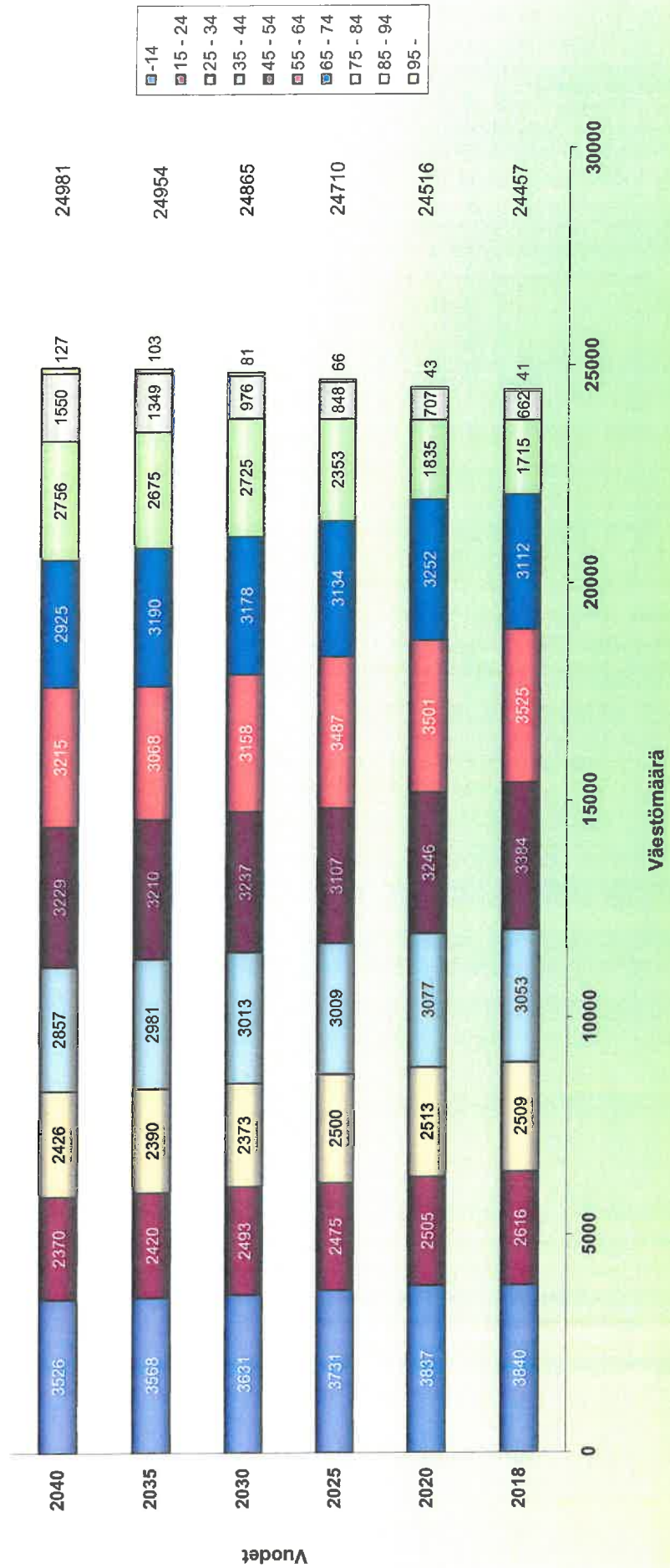
Vuoden 2018 talousarviossa panostetaan joukkoliikenteen käytön edistämiseen voimassa olevan strategian mukaisesti. Palvelutasoa parannetaan lisäämällä liikennöintiä ruuhka-aikoina Turun ja Raision välillä. Lisäksi kaupungin sisäisen linjan liikennöintiä laajennetaan koulujen loma-aikoihin.

KH: investointiosaan varataan päiväkotia varten 300 000 € ja koulua varten 150 000 €. Tämän lisäksi em. yksiköiden vuokraamiseksi varataan määräraha käyttötalouteen vuodelle 2018 siten, että 50 000 € varataan päiväkodin vuokriin ja 40 000 € koulurakennuksen vuokriin.

Selite	TP2015	TP2016	TA2017	TA2018 LTK	TA2018 KH
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	-8 943 336	-9 057 243	-1 417 744	-1 393 785	-1 393 785
Maksutuotot	-629 497	-70 707	-69 000	-72 000	-72 000
Tuet ja avustukset	-45 792	-62 666	-1 310	-1 147	-1 147
Vuokratuotot	-3 889 725	-4 032 510	-3 836 816	-3 760 855	-3 910 855
Muut toimintatuotot	-244 197	-67 266	-14 311	-14 311	-14 311
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-13 752 547	-13 290 392	-5 339 181	-5 242 098	-5 392 098
TOIMINTAKULUT					
Palkat ja palkkiot	7 026 282	6 894 650	6 761 871	6 692 727	6 692 727
Eläkekulut	2 217 343	2 193 541	1 899 564	1 844 003	1 844 003
Muut henkilösivukulut	400 627	464 417	325 447	287 574	287 574
Henkilöstökulut yhteensä	9 644 252	9 552 608	8 986 882	8 824 304	8 824 304
Palvelujen ostot	8 515 370	8 658 393	7 432 561	7 825 226	7 925 226
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	7 553 287	7 733 656	5 474 254	5 480 456	5 480 456
Avustukset					
Vuokrat	1 762 398	1 740 801	1 849 295	1 837 694	1 927 694
Muut toimintakulut	368 274	344 904	89 515	79 827	79 827
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	27 843 581	28 030 362	23 832 507	24 047 507	24 237 507
TOIMINTAKATE	14 091 034	14 739 970	18 493 326	18 805 409	18 845 409

Selite	TP2015	TP2016	TA2017	TA2018 LTK	TA2018 KH
KÄYTTÖTALOUS					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	-15 839 788	-16 416 139	-8 581 463	-8 355 608	-8 355 608
Maksutuotot	-629 497	-70 707	-69 000	-72 000	-72 000
Tuet ja avustukset	-45 792	-62 666	-1 310	-1 147	-1 147
Vuokratuotot	-16 622 411	-16 464 195	-16 611 001	-17 020 164	-17 170 164
Muut toimintatuotot	-244 197	-67 266	-14 311	-14 311	-14 311
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-33 381 685	-33 080 973	-25 277 085	-25 463 230	-25 613 230
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	7 026 282	6 894 650	6 761 871	6 692 727	6 692 727
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	2 217 343	2 193 541	1 899 564	1 844 003	1 844 003
Muut henkilösivukulut	400 627	464 417	325 447	287 574	287 574
Henkilöstökulut yhteensä	9 644 252	9 552 608	8 986 882	8 824 304	8 824 304
Palvelujen ostot	9 833 481	10 575 627	8 916 204	9 324 620	9 424 620
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	7 588 125	7 772 447	5 503 254	5 509 456	5 509 456
Avustukset					
Vuokrat	3 061 045	3 008 851	3 173 392	3 136 903	3 226 903
Muut toimintakulut	368 664	344 904	89 515	79 827	79 827
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	30 495 567	31 254 437	26 669 247	26 875 110	27 065 110
TOIMINTAKATE	-2 886 118	-1 826 536	1 392 162	1 411 880	1 451 880
VUOSIKATE	-2 886 118	-1 826 536	1 392 162	1 411 880	1 451 880
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunn.mukaiset poistot	8 246 880	8 027 156	6 508 888	6 825 489	6 846 525
Arvonalentumiset	5 875				
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	-13 602	-6 799	-303	-203	-203
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	5 353 035	6 193 821	7 900 747	8 237 166	8 298 202

Raision väestöennuste ikäryhmittäin
(Tilastokeskus 2015)

RAISION KAUPUNGIN KONSERNI JÄSENYHTEISÖINEEN 2017

(% osakeosuudesta tai äänivallasta)

TYTÄRYHTEISÖT

Raision Vuokra-asunnot Oy 100%
As Oy Kuuliharjat 100%
KOY Kerttulan jäähalli 50%
Raision Vesi Oy 100%

SÄÄTIÖT

Eero Rantasen säätiö 60%
Raision Palvelutalossäätiö 23,5%
Sosiaalipalvelusäätiö Raina 50%
Lounais-Suomen Saattohoitosäätiö 2%

OSAKKUUS- YHTEISÖT

As Oy Raision Keonkatu 3 36,97%

KUNTAYHTIYMIÄT

Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiiriin ky 5,70449%
Varsinais-Suomen Erityishuoltopiiriin ky 3,515%
Varsinais-Suomen Liitto 5,42482%
V-S Lastensuojelun kuntayhtymä 20,68%
Raision-Naantalin Vesilaitos Ky 50%
Raision seudun koulutuskuntayhtymä 47,13%

MUUT JÄSENYHTEISÖT

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy 13,78%	Raision-Naantalin Fountain House 12,5%
Turun Seudun Kaukolämpö Oy 4,25%	Varsinais-Suomen Pelastuslaitos 5,26%
Turun Seudun Energiatuotanto Oy 5,0%	Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy 10%
Turun Seudun Vesi Oy 11,94%	Turku Science Park Oy 1,64%
Turun Seudun Puhdistamo Oy 7,0%	Keon Autopaikat 3,25%
Turun Seudun joukkoliikennelautakunta 9%	Kuntien Tiera Oy 0,91%
Turun Seudun Kehittämiskeskus 7,82%	Kunnan Taitoa Oy 1,88%
V-S Sosiaalialan osaamis- keskus VASSO 3,66%	Lounais-Suomen Jätehuoltolautakunta 13,78%
	Kerttulan Tenniskeskus Oy 18,5%